

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YURT
DIŞINA İNGİLİZCE DİL EĞİTİMİ İÇİN GÖNDERİLEN ÖĞRETMENLERİN
DİL EĞİTİMİNİ TERCİH ETME NEDENLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ABDULLAH CANSIZ

DANIŞMAN

PROF. DR. ÖMER FARUK TUTKUN

HAZİRAN 2020

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YURT
DIŞINA İNGİLİZCE DİL EĞİTİMİ İÇİN GÖNDERİLEN ÖĞRETMENLERİN
DİL EĞİTİMİNİ TERCİH ETME NEDENLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ABDULLAH CANSIZ

DANIŞMAN
PROF. DR. ÖMER FARUK TUTKUN

HAZİRAN 2020

BİLDİRİM

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez-Proje Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu çalışmada:

- Tezde yer verilen tüm bilgi ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve sunduğumu,
- Yararlandığım eserlere atıfta bulunduğumu ve yararlandığım eserleri kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değiştirmede bulunmadığımı,
- Bu tezin tamamını ya da herhangi bir bölümünü başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

ÖN SÖZ

Mesleki ve teknik eğitim, bireylerin çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olması sosyal ve ekonomik kalkınma için önem teşkil etmektedir. Eğitim sonrası öğrencilerin gerek ulusal gerek uluslararası iş piyasalarında istihdamı sağlayacak şekilde mesleği ile ilgili temel kavramların iş ve işlem tanımlarının yabancı dil karşılıklarını bilmesi, meslek alanına ait yabancı dilde hazırlanmış teknik dokümanları broşür ve katalogları mesleğinin icrasında etkin bir şekilde kullanabilmeleri iyi bir İngilizce eğitiminden geçmektedir. Bu eğitim sürecinde en önemli rehber ve bu yolculuğun kahramanları atölye ve laboratuvar öğretmenleridir. Bu bağlamda atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin genel ve alanlarıyla ilgili mesleki yabancı dil bilmeleri önem arz etmektedir.

Bu çalışmada bana destek olan birçok kişi bulunmaktadır. Her şeyden önce yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım, birlikte çalışmaktan onur duyduğum, desteğini esirgemeyen, sabırla adım adım çalışmalarımı takip eden, bilgi ve deneyimi ile çalışma boyunca bana yol gösteren, yoğun çalışma hayatı içinde bana her zaman vakit ayıran tez danışmanım çok kıymetli Prof. Dr. Ömer Faruk TUTKUN'a;

Özellikle çalışmamın analiz sürecinde engin tecrübelerinden istifade ettiğim Dr. Öğretim Üyesi Zeynep DEMİRTAŞ'a ve Dr. Tuğba MERT'e; yüksek lisans öğrenimim süresince değerli bilgileriyle bizlere ışık tutan Doç. Dr. Serhat ARSLAN'a, Dr. Öğretim Üyesi Duygu Gür ERDOĞAN'a ve Dr. Öğretim Üyesi Subhan EKŞİOĞLU'na; tezin teslim aşamasında tüm tezi dil, ifade, yazım kuralları ve noktalama işaretleri açısından inceleyerek destek veren Öğretmen Dr. Emine Selcen BEKMEZCİ'ye, tez çalışması başlangıcından tezin bitimine kadar geçen süre zarfında her türlü desteği esirgemeyen Mesleki ve Teknik Eğitim Müdürlüğü yöneticilerine ve personeline; ankete ve görüşme formu sorularına samimiyetle cevap veren yönetici ve öğretmenlere; hayatımın her anında yanımda olan, yardım ve desteklerini benden hiç eksik etmeyen, tez çalışma sürecimde beni sürekli cesaretlendiren, sonsuz sevgi ve destekleri ile yanımda olan aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YURT DIŞINA İNGİLİZCE DİL EĞİTİMİ İÇİN GÖNDERİLEN ÖĞRETMENLERİN DİL EĞİTİMİNİ TERCİH ETME NEDENLERİ

Abdullah CANSIZ, Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Ömer Faruk TUTKUN

Sakarya Üniversitesi, 2020.

Bu çalışmanın amacı, “Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Tarafından Yurt Dışına İngilizce Dil Eğitimi İçin Gönderilen Öğretmenlerin Dil Eğitimi Tercih Etme Nedenleri”ni ortaya koymaktır. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Bu çerçevede, araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma yöntemi ve nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evren/örnekleme 2017 ve 2018 yıllarında yurt dışına dil eğitimi için gönderilen 68 atölye ve laboratuvar öğretmeni ve 25 yöneticiden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak, “Anket” ve “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir:

1- Öğretmen ve yöneticilere göre öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etme nedenleri; en çok kişisel gelişime katkı sağlaması, yurtdışı eğitim imkânı sağlaması tatil, seyahat, farklı kültürden insanlarla tanışma fırsatı, alanda yabancı kaynaklı literatür araştırmaya kolaylık sağlaması, öğrencilerin kişisel gelişimine katkı sağlaması Millî Eğitim Bakanlığının yurt dışı eğitime katılmayı teşvik ediyor olması, kariyerde yükselme olanağı sağlaması, eğitim yapılacak ülkenin uygun olması, kurum değiştirebilme olanağı sağlaması şeklindedir.

2- Öğretmenlerin, yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etme nedenleri, cinsiyet, medeni durum, eşin çalışma durumu, hizmet süresi, aylık gelir, dil sınav puanı ve atama alanı değişkenleri açısından anlamlı fark yoktur.

3- Farklı yaş gruplarına sahip olan katılımcılar kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinden kişisel nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır. Buna göre 46 ve üzeri yaş grubuna ait öğretmenler kişisel nedenlerin diğer yaş gruplarındaki öğretmenlere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

4- Farklı eğitim seviyesine sahip olan katılımcıların yurtdışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında, mesleki nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık vardır. Buna göre, doktora eğitim seviyesine sahip öğretmenlerin mesleki nedenlerinin diğer eğitim seviyesindeki öğretmenlere kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır.

5- Okuldaki görev durumuna göre katılımcıların yurt dışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında sadece kişisel nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde fark vardır. Buna göre laboratuvar şefi olarak görev yapan öğretmenlerin kişisel nedenlerinin diğer görev durumundaki öğretmenlere göre istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edildiği görülmüştür.

6- Dil eğitimi alınan döneme göre katılımcıların yurt dışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında sadece kişisel nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık vardır. Eylül 2017-Aralık 2017 zaman aralığında eğitim alan öğretmenlerin kişisel nedenleri diğer dönemlerde eğitim alan öğretmenlere kıyasla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki ve Teknik Eğitim, Dil Eğitimi, Öğretmen Eğitimi, Atölye ve Laboratuvar Öğretmeni, Eğitim.

ABSTRACT

THE REASONS LANGUAGE EDUCATION IS PREFERRED BY TEACHERS SENT ABROAD FOR ENGLISH LANGUAGE EDUCATION BY THE GENERAL DIRECTORATE OF VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION

Abdullah CANSIZ, Master Thesis

Advisor: Prof Dr Ömer Faruk TUTKUN

University of Sakarya, 2020

The aim of this study is to reveal the reasons teachers sent abroad for English language education by the General Directorate of Vocational and Technical Education prefer language education. In the study, descriptive research method, which is one of the quantitative research methods, and case study design, which is one of qualitative research methods, were used. In terms of the descriptive research method, the general survey model was chosen. The sample of the research consists of 68 workshop and laboratory teachers and 25 administrators who were sent abroad for language education in 2017 and 2018. “Questionnaire” and “Semi-Structured Interview Form” were used as data collection tools.

The findings of the research are given below:

- 1- According to the teachers and administrators, the reasons why teachers prefer English language education abroad are as follows: it contributes to personal development the most, provides education opportunity abroad, gives holiday and travel opportunities, paves way for meeting people from different cultures, facilitates research in foreign literature, and contributes to students' personal development. The encouragement by the Ministry of National Education for education abroad provides not only career advancement opportunity but also ensures proper training of the citizenry as well as a guaranteed opportunity for institutional changes.
- 2- There is no significant difference in terms of gender, marital status, spouse's employment status, service period, monthly income, language exam score and assignment area of teachers' when it comes to reasons for preferring English language education abroad.
- 3- Participants from different age groups showed significant differences in terms of personal reasons. Accordingly, it is observed that the personal reasons of teachers belonging to the

age group of 46 and over are statistically significantly higher than the teachers in the other age groups.

4- With respect to the responses of participants with different education levels regarding personal, professional and institutional reasons for choosing English language education abroad, reasons pertaining to profession recorded a significant statistical difference. Accordingly, the professional reasons by teachers with doctoral education level were found to be statistically and significantly higher than those of other education level.

5- Based on the participants' job at school, among the personal, professional and institutional reasons provided for choosing English language education abroad, only personal reasons recorded a significant difference. Accordingly, it was seen that there was a statistically significant difference for the personal reasons of the teachers working as laboratory chiefs compared to the teachers in the other position.

6- Based on the period of language education, among the personal, professional and institutional reasons provided for choosing English language education abroad, only personal reasons recorded a significant difference. Teachers who were trained from September 2017-December 2017 recorded a statistically significant difference in personal reasons compared to those trained in other periods.

Keywords: Vocational and Technical Education, Language Education, Teacher Education, Workshop and Laboratory Teacher, Education.

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM.....	i
ÖN SÖZ.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	xiii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem durumu	1
1.2. Araştırmanın amacı ve önemi.....	2
1.3. Problem cümlesi	2
1.4. Alt problemler	3
1.5. Varsayımlar	4
1.6. Sınırlılıklar.....	4
1.7. Tanımlar	4
KISALTMALAR	6
BÖLÜM II	7
ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	7
2.1. Araştırmanın kuramsal çerçevesi.....	7
2.1.1. Eğitim	7
2.1.2. Mesleki-teknik eğitim ve amacı	8
2.1.3. Mesleki ve teknik eğitimin önemi	8
2.1.4. Mesleki ve teknik eğitimin tarihsel gelişim süreci	9
2.1.4.1. 11. Yüzyıldan Tanzimat Dönemi'ne mesleki ve teknik eğitim	9
2.1.4.2. Tanzimat'tan Meşrutiyet'e mesleki ve teknik eğitim	10

2.1.4.3. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e mesleki ve teknik eğitim.....	10
2.1.4.4. Cumhuriyet ilanından günümüze mesleki ve teknik eğitim.....	11
2.1.5. Mesleki ve teknik eğitim okul türleri ve programlar.....	13
2.1.6. Örgün mesleki ve teknik eğitim okulları.....	14
2.1.6.1. Mesleki ve teknik Anadolu lisesi.....	14
2.1.6.2. Çok programlı Anadolu lisesi.....	14
2.1.6.3. Mesleki eğitim merkezi.....	14
2.1.6.4. Güzel sanatlar liseleri.....	17
2.1.6.5 Spor liseleri.....	17
2.1.7. Yaygın eğitim.....	18
2.1.7.1. Mesleki açık öğretim liseleri (MAÖL).....	19
2.1.8. Mesleki ve teknik eğitim okullarının yapısı.....	20
2.1.9. Mesleki ve teknik eğitimde alan ve dallar.....	21
2.2. Dil.....	22
2.2.1. Yabancı dil eğitimi.....	23
2.2.2. Mesleki ve teknik eğitim okullarında yabancı dil eğitimi.....	24
2.3. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerin eğitimi.....	28
2.3.1. Hizmet içi eğitim.....	28
2.3.2. Hizmet içi eğitimin tarihçesi.....	28
2.3.3. Öğretmenlerin mesleki gelişim eğitimleri.....	31
2.3.4. Hizmet içi eğitimin amaçları ve öğretmenlerin mesleki gelişimi açısından önemi... 31	
2.3.5. Millî eğitim bakanlığındaki hizmet içi eğitim faaliyetlerinin aşamaları.....	33
2.3.5.1. İhtiyaçların belirlenmesi.....	33
2.3.5.2. Hizmet içi öğretim programının hazırlanması ve planlanması.....	34
2.3.5.3. Eğitim faaliyetinin uygulanması.....	42

2.3.5.4. Eğitimlerin değerlendirilmesi	43
2.4. Mesleki gelişim kapsamında dil eğitimi faaliyetlerine katılımı etkileyen faktörler	45
2.4.1. Kişisel nedenler	45
2.4.2. Mesleki faktörler.....	46
2.4.3. Kurumsal faktörler.....	47
2.4.4. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım durumları.....	48
2.5. İlgili araştırmalar	53
2.5.1. Doktora tez çalışmaları.....	53
2.5.2. Yüksek lisans tez çalışmaları.....	54
2.5.3. Yurt dışı çalışmaları.....	60
BÖLÜM III.....	62
YÖNTEM.....	62
3.1. Araştırmanın yöntemi	62
3.2. Araştırmanın evreni ve örnekleme	62
3.3. Veri toplama araçları veri toplama süreçleri	63
3.3.1. Anket	63
3.3.2. Yarı yapılandırılmış görüşme formu	64
3.3.3. Verilerin toplanması	65
3.4. Verilerin analizi	65
BÖLÜM IV	67
BULGULAR	67
4.1. Öğretmen örnekleme ilişkin bulgular.....	67
4.2. Problem cümlesine ilişkin bulgular	73
4.3. Alt problemlere ilişkin bulgular	78
4.4. Yönetici örnekleme ilişkin bulgular	91

4.5. Nitel veri analizine ilişkin bulgular	93
4.5.1. Nitel sorulara verilen yönetici cevapları.....	93
4.5.1.1. Sizce öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etmelerinin kişisel nedenleri neler olabilir?	93
4.5.1.2. Sizce öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etmelerinin mesleki nedenleri neler olabilir?	97
4.5.1.3. Sizce öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etmelerinin kurumsal nedenleri neler olabilir?	101
4.5.1.4. Yurt dışı İngilizce dil eğitimine gidecek öğretmenlerin alacakları eğitime ilişkin herhangi bir öneriniz var mı?.....	105
BÖLÜM V	110
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	110
5.1 Sonuç ve tartışma	110
5.1.1. Problem cümlesine ilişkin sonuçlar	110
5.1.1.1. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin dil eğitimini tercih etme nedenlerinden kişisel, mesleki, kurumsal nedenler nelerdir?	110
5.1.2. Alt problemlere ilişkin sonuçlar	112
5.1.2.1. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?	112
5.1.2.2. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri medeni duruma göre farklılaşmakta mıdır?	112
5.1.2.3. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri eşin çalışma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?.....	113

5.1.2.4. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri yaş durumuna göre farklılaşmakta mıdır?	113
5.1.2.5. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri hizmet süresi durumuna göre farklılaşmakta mıdır?.....	114
5.1.2.6. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?	114
5.1.2.7. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri okuldaki görev durumuna göre farklılaşmakta mıdır?.....	115
5.1.2.8. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri eğitim aldıkları dönem durumuna göre farklılaşmakta mıdır?.....	116
5.1.2.9. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri aylık gelir durumuna göre farklılaşmakta mıdır?.....	116
5.1.2.10. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri dil sınavı puanı durumuna göre farklılaşmakta mıdır?.....	117
5.1.2.11. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri atama alanı durumuna göre farklılaşmakta mıdır?.....	117
5.1.3. Nitel verilere ait sonuçlar	118
5.1.3.1. Yöneticilere göre öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi almalarının kişisel nedenleri neler olabilir?.....	118
5.1.3.2. Yöneticilere göre öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi almalarının mesleki nedenleri neler olabilir?.....	118

5.1.3.3. Yöneticilere göre öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi almalarının kurumsal nedenleri neler olabilir?	119
5.2. Öneriler.....	120
5.2.1. Araştırma sonuçlarına dayalı öneriler.....	120
5.2.2. Gelecek araştırmalara yönelik öneriler.....	120
KAYNAKLAR.....	122
EKLER	135
ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİSİ	149

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Mesleki Eğitim Merkezi Süreci	16
Tablo 2. Mesleki Eğitim Merkezi Programlarını Tamamlayanlara Düzenlenen Belgeler ..	17
Tablo 3. Güzel Sanatlar ve Spor Eğitimi Süreci.....	18
Tablo 4. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı Mesleki Açık Öğretim Lisesi Genel Öğrenci Sayıları.....	20
Tablo 5. Mesleki Eğitim Süreci.....	21
Tablo 6. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okul/Kurum- Öğrenci/Öğretmen ve Derslik Sayıları	22
Tablo 7. Resmî Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okul/Kurumlarında Okutulan Yabancı Diller ve Öğrenci Sayıları.....	25
Tablo 8. Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Derslerin Okutulduğu Meslek Alanları, Sınıf Düzeyleri ve Haftalık Ders Saatleri.....	26
Tablo 9. Mesleki Gelişim Kapsamında Yapılan Kurs Planı.....	36
Tablo10. Mesleki Gelişim Kapsamında Yapılan Seminer Planı	39
Tablo 11. Öğretmenlerin Hizmet İçi Faaliyetlerine Katılma Oranları	49
Tablo 12. Atölye ve Laboratuvar Öğretmenleri ve Yöneticilere Yönelik Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Katılımcı Sayıları	50
Tablo 13. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Tarafından Öğretmenlere Yönelik Düzenlenen İngilizce Kurs Sayısı ve Katılan Öğretmen Sayıları.....	53
Tablo 14. Katılımcılara Ait Demografik Değişkenler	68
Tablo 15. Katılımcıların Okuldaki Görev Durumu	69
Tablo 16. Katılımcıların Yurt Dışına İngilizce Dil Eğitimine Başvuru İçin Esas Alınan Atama Alanı Durumu	70
Tablo 17. Katılımcıların Aylık Gelir Durumu.....	71
Tablo 18. Katılımcıların Yabancı Dil Puan Durumu.....	72
Tablo 19. Katılımcıların İngilizce Dil Eğitimine Gittikleri Dönem	72

Tablo 20. Katılımcıların Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel Nedenlere Ait Görüşlerin Ortalama ve Yüzdeleri Durumları	73
Tablo 21. Katılımcıların Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Mesleki Nedenlere Ait Görüşlerin Ortalama ve Yüzdeleri Durumları	75
Tablo 22. Katılımcıların Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerin Ortalama ve Yüzdeleri Durumları	76
Tablo 23. Katılımcıların Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Cinsiyete Göre Dağılımlarına ilişkin t-testi sonuçları	78
Tablo 24. Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Medeni Duruma Göre Dağılımları.....	79
Tablo 25. Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Eşin Çalışma Durumuna Göre Dağılımları.....	80
Tablo 26. Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Yaş Durumuna Göre Dağılımları.....	81
Tablo 27. Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Hizmet Süresi Durumuna Göre Dağılımlarına ilişkin ANOVA sonuçları	82
Tablo 28. Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları ANOVA tablosu.....	83
Tablo 29. Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Okuldaki Görev Durumuna Göre Dağılımları	84
Tablo 30. Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Eğitim Aldıkları Dönem Durumuna Göre Dağılımları.....	86
Tablo 31. Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Aylık Gelir Durumuna Göre Dağılımları.....	87
Tablo 32. Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Katılımcıların Dil Sınavı Puanı Durumuna Göre Dağılımları	88

Tablo 33. Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Katılımcıların Atama Alanı Durumuna Göre Dağılımları.....	89
Tablo 34. Yöneticilere Ait Demografik Değişkenler	91
Tablo 35. Öğretmenlerin Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel Nedenler.....	93
Tablo 36. Öğretmenlerin Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Mesleki Nedenler.....	97
Tablo 37. Öğretmenlerin Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimi Tercih Etmede Kurumsal Nedenler.....	101
Tablo 38. Yurt Dışı İngilizce Dil Eğitimi ile İlgili Yöneticilerden Gelen Öneriler	105

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, problem cümlesi, alt problemler, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem durumu

Eğitim; bilgi, eğitim ve yeteneklerin geliştirilmesi ve yenilerinin kazandırılması için uygulanan sürekli faaliyetler dizisi olarak tanımlanmaktadır (Demirbilek, 1992). Yetiştirme; bir kişinin bir işe girerken ya da girdikten sonra meslek yaşamının herhangi bir aşamasında verilen özgül nitelikteki hazırlıklarıdır (Tutum, 1979). Mesleki eğitim; bilgi, beceri ve ilgileri doğrultusunda bir meslekte uzmanlaşmak isteyen bireylere yönelik geliştirilen, mesleklere yönelik insan ihtiyacının karşılanmasında, rol oynayan bir eğitim alanıdır (Bolat, 2016). Mesleki ve teknik eğitimin amacı; sosyal ve ekonomik sektörler ile işbirliği içinde ulusal ve uluslararası mesleki yeterliliğe, meslek ahlakına ve mesleki değerlere sahip, yenilikçi, girişimci, üretken, ekonomiye değer katan ehil iş gücü yetiştirmektir (MEB, 2018b).

Global çevredeki teknolojik, toplumsal, ekonomik ve siyasal değişimler diğer ülkeleri olduğu gibi ülkemizi etkilemekte ve bundan dolayı küresel anlamda iş piyasasının tutumu da değişmektedir. Bu değişikliğe paralel olarak bireylerin yabancı dile olan ihtiyaçları her geçen gün artmaktadır. Mesleki eğitim bu hareketliliğe katkı sağlayacak önemli parametrelerden biridir. Bu çerçevede mesleki ve teknik eğitimin evrensel normlar kapsamında düşünülmesi ve sürdürülmesi büyük önem arz etmektedir. Bireylerin sektörün ihtiyaç duyduğu mesleki bilgi ve becerileri edinmenin yanında beynelmilel iş piyasasında çalışmalarına destek olacak yabancı dil becerilerinin geliştirilmesi gereklidir. Meslekî ve teknik eğitim sosyal ve ekonomik sektörler ile iş birliği içinde ulusal ve uluslararası meslekî yeterliliğe, ehil iş gücü yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı kurumlarda görev yapan öğretmenlerinin İngilizce dil yeterliliklerinin artırılması amacıyla 2017 ve 2018 yılında yurt dışında İngilizce dil kursu almaları sağlanmıştır.

1.2. Araştırmanın amacı ve önemi

Bu çalışmanın amacı, “MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin dil eğitimi tercih etme nedenlerini kişisel, mesleki ve kurumsal boyutta ortaya koymaktır. Bu amaç çerçevesinde öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimi tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal boyutlarda en çok tercih edilenleri saptamak; kişisel, mesleki ve kurumsal nedenler ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak; araştırma bulguları doğrultusunda yurt dışı dil eğitimi ile ilgili önerilerde bulunmak amaçlanmıştır.

Eğitim ve öğretimin kalitesinin artırılmasında sürecin en önemli öğelerinden biri öğretmenlerdir. Öğretmenler çalıştığı branşlarda evrensel düzeydeki araştırmaları izlemeleri, bilgi ve becerilerini çoğaltmaları, çok hızlı bir şekilde ilerleyen teknolojik gelişmelere uzak kalmamaları için yabancı dil öğrenmeleri gerekmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı bu ihtiyacın karşılanmasına yönelik merkezî düzeyde hizmet içi eğitimler düzenlemektedir. Düzenlenen bu hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılımında yaşanan sorunların önüne geçilmesi, katılım isteğinin artırılması ve katılımın teşvik edilmesi için atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin bu eğitimlere katılımını etkileyen faktörlerin tespit edilmesi gerekli görülmektedir.

Bu araştırma ile atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından merkezî hizmet içi eğitim kapsamında düzenlenen yabancı dil eğitimine katılımlarını etkileyen faktörler belirlenecektir. Araştırma sonucunda elde edilecek bulguların, atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine destek vermek amacıyla yürütülen hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılma isteğini artıracak, katılımı teşvik edecek tedbirler alınabilmesine dayanak oluşturmasına, elde edilen bulgular ve öneriler ile yurt dışı dil eğitimi için önemli kaynak oluşturması beklenmektedir.

1.3. Problem cümlesi

1- Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (MTEGM) tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin dil eğitimi tercih nedenlerinden kişisel, mesleki, kurumsal faktörlerin rolü nedir?

2- Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatında görevli ve dil eğitimine giden öğretmenlerin görevli olduğu okul yöneticilerine göre öğretmenlerin bu eğitimi tercih etmesinde kişisel, mesleki, kurumsal faktörlerin rolü nedir?

1.4. Alt problemler

1- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerinin bu faaliyeti tercih nedenleri cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

2- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenleri medeni durum değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

3- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenleri eşin çalışma durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

4- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenleri yaş değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

5- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenleri hizmet süresi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

6- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenleri eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

7- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenleri okulda görev durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

8- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenleri eğitim aldıkları dönem değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

9- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenleri aylık gelir durumu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

10- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenleri dil sınav puanı değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

11- MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenleri atama alanı değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

1.5. Varsayımlar

1- Anket uygulamasına katılan atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin maddeleri herhangi bir etki altında kalmadan cevaplandıkları kabul edilmiştir.

2- Okul yöneticileri görüşme süreçlerine gönüllü olarak katılmış ve soruları cevaplamışlardır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma;

1- MTEGM bünyesinde görevli öğretmenlerden Haziran 2018-Ekim 2018 ve Eylül 2017-Aralık 2017 tarihleri arası düzenlenen yurt dışı İngilizce dil kursuna katılanlar,

2- Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatında görevli yöneticiler ile İngilizce eğitimine giden öğretmenlerin görevli olduğu okullar ve bu okulların yöneticileri,

3- Araştırma kapsamında uygulanan anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu,

4- Araştırma süresinde elde edilen veriler,

5- Ulaşılan kaynaklar ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Atölye ve Laboratuvar Öğretmeni: Mesleki ve teknik eğitim programlarının gerektirdiği alan/dal derslerini derslik, atölye ve laboratuvar ortamında okutan; mesleki rehberlik, işletmelerde mesleki eğitim, staj, sektörle iş birliği, tasarım, üretim ve araştırma geliştirme hizmetlerini yürütmekle görevli öğretmeni (MEB, 2015).

Mesleki ve Teknik Eğitim: Mesleki ve teknik eğitim, bireysel ve toplumsal hayat için gerekli olan belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve pratik uygulama alışkanlıkları kazandırarak bireyi bilişsel, duygusal, sosyal ve kişisel yönden uyumlu bir biçimde geliştirme sürecidir (Şahinkesen, 1992).

Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumları: Teknik ve mesleki eğitim alanında, diploma veren orta öğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulanmakta olduğu her tür ve derecedeki örgün ve yaygın eğitim-öğretim kurumlarını ifade etmektedir (Mesleki Eğitim Kanunu, 1986).

Hizmet İçi Eğitim: Özel ve tüzel kişilere ait işyerlerinde belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylerin görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitimidir (Taymaz, 1997).

Yurt Dışı İngilizce Dil Eğitimi: Millî eğitimin temel amaç ve hedefleri doğrultusunda İngilizce yabancı dil eğitiminin yurt dışında uygun bir ülkede yapılmasıdır (Araştırmacı).

KISALTMALAR

- MEB : Millî Eğitim Bakanlığı
- MEGEP : Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
- MTAL : Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
- ÇPAL : Çok Programlı Anadolu Lisesi
- MTEGM: Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
- OECD : Organization for Economic Co-operation and Development
(Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü)
- TALIS : Teaching and Learning International Survey (Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Araştırması)
- TTKB : Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı
- TDK : Türk Dil Kurumu
- OYGM : Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın kuramsal çerçevesi, ilgili araştırmalar ve alan yazın taramasının sonuçları verilmiştir.

2.1. Araştırmanın kuramsal çerçevesi

2.1.1. Eğitim

Türk Dil Kurumuna göre eğitim; “Çocukların ve gençlerin toplum hayatında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve düşünceleri elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2018). Ertürk (1972, s.12)’e göre eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik yönde değişim oluşturma sürecidir. Bireyler çevreyle sürekli etkileşim hâlinindedir. Bu etkileşim neticesinde zihinde iz bırakanlar davranış değişikliğine yol açabilmektedir. Örneğin, izlenen tiyatrodan etkilenme, üzerinde düşünülen olaylar vb. Bu nedenle en geniş manada eğitim, kendi yaşantısı yoluyla bireyde davranış değişikliği oluşma sürecidir (Erden, 2011). “Eğitim kelimesi, Türkçede ‘eğmek’ mastarından türetilmiş bir terimdir (Sezgin, 1991)”. Burada eğen kişi olarak eğitimci eğitimi ikna yoluyla veya diktadörce yaptığı anlaşılmaktadır. Fakat buradaki kasıt eğitimin ikna yoluyla yapılmasıdır. Eğitimin zorla yapıldığı topluluklarda vardır. Eğitim ile ilgili farklı tanımlar yapılmıştır. Emile Durkheim, eğitimi, “tabiatın, sosyal kurumların ve diğer insanların bizim zekâmız veya irademiz üzerinde etkin olmalarıdır” şeklinde tanımlamıştır (aktaran, Akyüz, 2004). Bu tanımlardan şu şekilde bir sonuç çıkarılabilir; eğitim, bireyde duygusal, bedensel ve zihinsel gelişmeyi sağlayarak, yeni bilgi ve becerilerin elde edilmesinde bir araçtır.

2.1.2. Mesleki-teknik eğitim ve amacı

Mesleki ve teknik eğitim; “Bireylerin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar kazandırmak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamaktır.” (MEB, 1973). Şahinkesen (1992)’e göre mesleki ve teknik eğitim; bireysel ve toplumsal hayat için gerekli olan belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve pratik uygulama alışkanlıkları kazandırarak bireyi bilişsel, duygusal, sosyal ve kişisel yönden uyumlu bir biçimde geliştirme sürecidir.

Mesleki ve teknik eğitim toplumsal açıdan bireylerin sürdürülebilir kalkınma ve ekonomik refahı destekleyici nitelikli işgücü olarak istihdama katılabilmesini; bireysel açıdan sosyal, duygusal, zihinsel ve ekonomik gelişimini sağlayabilmesi bağlamında ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri ve tutumları kazanarak toplumsal hayatta alabilmesini sağlayan eğitim öğretim süreçlerinin tümünü işaret etmektedir (Alkan, Doğan & Sezgin, 1998). Bu süreç bağlamında mesleki ve teknik eğitimin amacı genel olarak bireyleri sektörün iş gücü ihtiyacına cevap verebilecek niteliğe sahip, gelişen teknolojiye uyum sağlayabilecek şekilde eğitmek ve yetiştirmektir (Kam, 2013). Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nda (MEB, 2014a) ise mesleki ve teknik eğitimin amacı, “Mesleki ve teknik eğitim ile bireylerin ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda uygun öğrenme fırsatlarının sunulduğu, iş ve meslek ahlakını merkeze alan yenilikçi, istihdama hazırlayan, iktisadi ve sosyal sektörlerin ihtiyaçlarına göre geliştirilen ve paydaşlarla iş birliği içinde sürekli yenilenen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi oluşturulması” olarak ifade edilmiştir.

Mesleki ve teknik eğitimin amacı tüm eğitim kademelerini kapsayan, topluma dönük, istihdama dayalı teorik eğitim ile öğrencileri bir mesleğe hazırlayarak nitelikli iş gücü yetiştirmenin yanı sıra öğrencileri yükseköğretime de hazırlamaktır (Başaran, 2006). Amoor (2011), mesleki ve teknik eğitimin temel amacının istihdam açısından ülkenin ve bireyin beklentilerini uyumlu hâle getirmek olduğunu belirtmiştir.

2.1.3. Mesleki ve teknik eğitimin önemi

Türk sanayisi, bilim ve teknolojiadaki gelişim ve değişimlere paralel olarak çok boyutlu bir yapıya kavuşmuştur. Bu yüzden orta düzeyde meslek elemanlarının sanayi ve iş çevrelerinin

ihtiyaç duyduğu nitelik ve sayıda yetiştirilmesi gerekmektedir. Mesleki ve teknik eğitim bu açıdan büyük önem arz etmektedir (Çelik, 2007). Kalkınmanın en temel yapı taşları, kalifiye insan gücü ve doğal kaynaklardır. Yetişmiş insan gücü sayesinde bu etkenler iyi organize edilerek üretime dönüştürülmelidir. İyi bir eğitim sistemi kurulmasıyla yetişmiş insan gücünün bilgi, beceri ve mahareti sayesinde var olan kaynakların en etkin ve verimli şekilde üretime dönüştürülmesi mümkün olmaktadır (Alkan, Doğan & Sezgin, 1998).

Nüfus verileri incelendiğinde Türkiye'nin genç bir nüfusa sahip olduğu görülmektedir. Bu genç nüfusun nitelikli iş gücüne dönüştürülmesi gerekmektedir. Genç nüfusun mevcudiyeti onların eğitimini de önemli yapmaktadır. Gençlerin ihtiyaç duyduğunu meslek alanlarının belirlenmesi ve toplum ile sektörün isteklerine uygun nitelikte iş gücünü oluşturacak şekilde yetiştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle mesleki ve teknik eğitim Türk eğitim sisteminde çok önemli bir yer tutmaktadır (MEB, 2014a).

Mesleki ve teknik eğitim, eğitim sisteminin en önemli araçlarından biridir. Bilgi toplumu olma yolunda çalışanların bilgi beceri ve tecrübelerinin artırılması için iyi bir mesleki ve teknik eğitimin sisteminin olması zorunludur. Bu nedenle mesleki ve teknik eğitim insanların yetenek ve kapasitelerini geliştiren ve onların üretkenliğini artıran etkin bir araçtır. Mesleki ve teknik eğitim fert ve toplumun sürekli gelişiminin sağlanması ve ekonomik kalkınma için stratejik öneme sahiptir (METARGEM, 1997). Pekçok ülke ekonomik hızlanmayla beraber yetişmiş insan kaynağının yetersiz olduğundan işsizlik oranları önemli düzeyde artmıştır. Türkiye'de mesleki eğitimin önemi genel lise mezunlarının iş bulma oranlarının azalmasıyla daha çok artmıştır. Bu nedenle mesleki eğitim sürecinden geçtikten sonra sektörün istediği niteliklere sahip bir eleman olmak öğrenci ve veliler cazip gelmektedir (MEB, 2018a).

2.1.4. Mesleki ve teknik eğitimin tarihsel gelişim süreci

2.1.4.1. 11. Yüzyıldan Tanzimat Dönemi'ne mesleki ve teknik eğitim

12. yüzyıldan 18. yüzyılın bitimine kadar mesleki ve teknik eğitim geleneksel usullerle esnaf ve sanatkârlar teşkilatlarınca yürütüldüğü söylenmektedir. Selçuklularda kurulmuş olan ve bir müddet Osmanlılarda da devam eden "Ahilik" teşkilatı daha sonra yerini "Lonca" ve

“Gedik” teşkilatlarına bırakmıştır.18. yüzyılda orduyu düzenlemek amacıyla mesleki ve teknik eğitim alanında ilk modernleşme çalışmaları yapılmıştır. Enderun Mektebi, Osmanlı sarayında devlet ve saray işlerini görecek olanların sistemli bir şekilde mesleki ve teknik eğitim alanında eğitimlerini sağlamak amacıyla II. Murat Dönemi’nde kurulmuş ve Fatih Sultan Mehmet Dönemi’nde geliştirilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu’nda 1453’ten 1826’ya kadar sarayın selamlık kısmında yer alan müesseselerin toplamına “Enderun-u Hümayun” denilmiştir. Enderun, devşirmeler arasından seçilen öğrencilere yoğun ve ileri düzeyde olacak şekilde usta-çırak ilişkisine dayalı eğitim anlayışının benimsendiği bir eğitim ocağıdır. Enderun’da öğrenciler kabiliyetlerine göre en üst uygulama yerleri olan sarayda süresi 14 yıla kadar uzayabilen farklı mertebelerde eğitim uygulamaları yapmışlardır. Bu da öğrencilerin işlerinde ustalaşmasını sağlamıştır (MEB, 2019a).

2.1.4.2. Tanzimat’tan Meşrutiyet’e mesleki ve teknik eğitim

Tanzimat Dönemi, mesleki eğitim açısından önemli adımların atıldığı bir dönem olmuştur. Bu dönemde iktisadı da içine alacak biçimde düzenlemelerin yapılmasından sonra kamu ve özel sektöre ait işletmelerin faaliyete geçmesiyle birlikte buralarda çalışacak nitelikli iş gücüne ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak için mesleki eğitim okulları açılmaya başlamıştır. Böylece Tanzimat Dönemi’nde Ziraat Mektebi, Orman Mektebi, Sanayi Mektepleri, Telgraf Mektebi ve Maadin Mektebi gibi birtakım mesleki-teknik eğitim kurumları açılmıştır (MEB, 2019a).

2.1.4.3. Meşrutiyet’ten Cumhuriyet’e mesleki ve teknik eğitim

23 Aralık 1876’da Meşrutiyet’i ilan eden II. Abdülhamit ıslahhanelerin, sanayi mekteplerinin kurucusu olan Mithat Paşa’yı sadrazam olarak atamıştır. İzmir ve İstanbul başta olmak üzere devlet ve özel sektörden müteşebbisler 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren değişik üretim kollarında fabrikalar kurmaya başlamışlardır. 1913 yılında “Teşvik-i Sanayi Kanun-ı Muvakkati” adı altında millî iktisat anlayışı içinde geçici bir yasa çıkarılarak sanayiye teşvik tedbirleri oluşturulmuştur. Osmanlı Devleti’nin ülke kalkınması için attığı bu adımlar nitelikli iş gücü ihtiyacını da ortaya çıkarmıştır. Bu dönemde

Tanzimat'la beraber açılan meslek okulları korunduğu gibi ihtiyaca göre yeni meslek okulları da açılmıştır (MEB, 2019a).

Abdülhamit'in devlet idaresini bizzat ele alarak idare ettiği 1878-1908 arası dönemde, Tanzimat Dönemi'nde hazırlanan ve oluşturulan eğitim projeleri vücut bulmaya başlamıştır. Dönemin en önemli hedefi, eğitimi taşra sathında da yaygınlaştırmak olmuştur. Bu bağlamda öncelikle vilayetlerde maarif idareleri kurularak eğitim teşkilatı İstanbul dışında yayılmaya başlamıştır. İlköğretimde sıbyan mekteplerinin yerini almayı hedefleyen iptidailerle birlikte usul-i cedide ülke çapında uygulanmaya başlamış, rüştiyeler sayı olarak artmaya devam etmiştir. Ortaöğretimde ise Maarif Nizamnamesi'nde kurulması hedeflenen ancak sınırlı sayıda açılan idadiler bu dönemde ülke sathına yayılarak dönemin zirve eğitim kurumu olmuştur. Devletin hem bürokrat ve memur ihtiyacını karşılama hem de yüksekokullara öğrenci hazırlama amacı taşıyan idadiler II. Abdülhamit döneminin eğitim sisteminde sembol hâlini almıştır. Mesleki eğitimin de hızla yaygınlaştığı bu dönemde artan öğretmen ihtiyacını karşılamak için taşrada pek çok öğretmen okulu açılmıştır. Islahhaneler sanayi mekteplerine dönüştüğü gibi zirai politikaların yansımaları olarak İstanbul ve vilayetlerde ziraat mektepleri, çoban mektebi, bağcılık mektebi gibi okullar açılmıştır. Tanzimat Dönemi'nde açılan ancak aralıklı olarak kısa süreli bir varlık gösteren Darülfünun bu dönemde kalıcı olarak tekrar kurulmuştur. Yükseköğretimde Darülfünun'un yanı sıra Mülkiye geliştirilerek özel önem verilen bir okul halini almış, Hukuk Mektebi, Mülkiye Baytar Mektebi, Ticaret Mektebi gibi çeşitli yüksekokullar açılmıştır. Hususi mekteplerin de yaygınlaştığı bu dönemde özel amaçlı mesleki eğitim kurumları yaygınlaşmaya başlamıştır (MEB, 2019a).

II. Meşrutiyet Dönemi'nde (1908-1918) kızlar için önce idadi daha sonra ise darülfünun açılmıştır. Öğretmen yetiştirilmesinin gelişimi konusunda çalışmalar yapılmış, ilk kez öğretmen örgütleri kurulmuş ve eğitimle ilgili dergiler çıkarılmıştır. Yeni meslek okullarının açıldığı bu dönemde mevcut erkek ve kız sanayi mektepleri de geliştirilmiştir. Ayrıca 1914 yılında İstanbul'da Çıracık Mektepleri açılmıştır (MEB, 2019a).

2.1.4.4. Cumhuriyet ilanından günümüze mesleki ve teknik eğitim

1923-1940 yılları arası Mesleki ve teknik eğitime ulusal bir yapı oluşturma, mesleki ve teknik eğitimin bir devlet politikasına bağlanması, bütüncül bir eğitim sistemi içinde

örgütlenmesi, temel kavram ve ilkelerinin oluşturulması çabalarını kapsamaktadır. 1927 yılından itibaren Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde faaliyetlerini sürdüren Mesleki ve Teknik Eğitim 1933 yılına gelindiğinde Mesleki ve Tedrisat Umum Müdürlüğü bünyesine dâhil olmuştur.

1940'lı yıllarda her ilde bir meslek lisesi politikası benimsenmiştir. 1941 yılında ise Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı Mesleki ve Tedrisat Umum Müdürlüğü yerine kurulmuştur. 1940-1950'lerde mesleki ve teknik eğitim oldukça hızlı gelişmeye ve yaygınlaşmaya başlamıştır. 1960 yılına gelindiğinde Müsteşarlığın yerine Erkek Öğretim Genel Müdürlüğü, Kız Öğretim Genel Müdürlüğü ve Ticaret Öğretimi Genel Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. 1970'li yıllarda mesleki ve teknik eğitim, ihtiyacın belirlenmesi, buna uygun programların geliştirilmesi, gerekli kaynakların temin edilmesi, hazırlanan programın uygulanması, mezunların izlenmesi, elde edilen sonuçlara göre yeniden planlamanın yapılması prensipleri üzerine kurgulanmıştır. 1951'de Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı kaldırılmış yerine Genel Müdürlük kurulmuştur (MEB, 2019a).

Çıraklık eğitim 1977 senesinde yürürlüğe giren 2089 sayılı Kanun ile mesleki eğitim sistemine entegre edilmiştir. 1986 senesinde yürürlüğe giren 3308 Sayılı Meslek Eğitimi Kanunu da mesleki eğitimi; "yaygın", "örgün" ve "çıraklık" eğitimleri de içine alacak biçimde tasarlanmıştır. 3308 Sayılı Kanun ile yaygın, örgün ve çıraklık Mesleki eğitimin planlanmasında, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde toplumsal paydaşlara mühim roller verilmiştir. Bu kapsamda ulusal ve yerel düzeyde hizmet veren Mesleki Eğitim Kurulları kurulmuştur (Akpınar, 2004).

1992 yılında Mesleki ve Teknik Eğitim 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile aşağıdaki birimler ile yapılandırılmıştır.

- Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü
- Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü
- Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü
- Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı
- Çıraklık-Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme ve Yaygınlaştırma Dairesi Başkanlığı
- Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı
- Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Mesleki ve Teknik Eğitimden sorumlu altı birim 2011 yılında yayımlanan 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ismi altında birleştirilmiş (MEB, 2018a).

01/05/2014 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan “Mesleki ve Teknik Ortaöğretimde Okul Çeşitliliğinin Azaltılması” konulu genelge ile Ticaret Meslek Lisesi, Kız Teknik ve Meslek Lisesi, Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi, Sağlık Meslek Lisesi ve Çok Programlı Lisesi, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Çok Programlı Anadolu Lisesi adı altında yeniden yapılandırılmıştır (MEB, 2014a).

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü kapsamında faaliyetlerini gösteren aday çırak, çırak, kalfa ve ustaların genel ve mesleki eğitimleri “Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” (9 Aralık 2016 tarihli ve 29913 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.) ile Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü görev alanına dâhil edilmiştir.

2.1.5. Mesleki ve teknik eğitim okul türleri ve programlar

MTEGM’ye bağlı okullarda öğrencilere örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki tür eğitim verilmektedir. Mesleki açık öğretim liseleri örgün eğitime devam ederken çeşitli nedenlerle eğitimini sonlandırmak zorunda kalan veya mecburi öğrenim çağını tamamladıktan sonra kendi mesleği dışında farklı bir meslek edinmek isteyen bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuş olan okullardır (Sözer, 2017). Mesleki ve Teknik Eğitim Liselerine öğrencilerin kabul edilmesi tercih edilen alan ve dallara göre değişiklik göstermektedir. Öğrenci nakilleri ilgili yönetmelik çerçevesinde yapılmaktadır. Öğrencilere mezuniyet sonrası düzenlenen diploma mezun olunan okul türü, alan, dal ve programa göre farklılık göstermektedir. 2017-2018 eğitim-öğretim yılında 1.987.282 öğrenci mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında eğitim görmüştür. Mesleki Açık Öğretim Liselerinde yaygın eğitim uygulanmaktadır (MEB, 2018a).

2.1.6. Örgün mesleki ve teknik eğitim okulları

2.1.6.1. Mesleki ve teknik Anadolu lisesi

Türk Millî Eğitimi'nin amaçları doğrultusunda ortaokulu bitiren öğrencilerin devam edebileceği 4 yıllık eğitim sonunda meslek kazandıran, ülke ekonomisine katkı sağlayacak ara eleman yetiştiren orta öğretim kurumlarıdır. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin bünyesinde Anadolu Meslek Programı (AMP), Anadolu Teknik Programı (ATP) ve Ustalık Programı (MEMP) bulunmaktadır. Anadolu Meslek Programlarına sınavsız geçiş yapılır ve mesleğe yönelik bilgi-becerilerin yanında genel bilgi dersleri verilirken Anadolu Teknik Programında Anadolu Meslek Programının yanı sıra fen bilimleri ve matematik dersleri ağırlıklı olarak okutulmaktadır. ATP'ye merkezi sınav ile yerleştirme yapılır. Mesleki eğitim programlarına mahalli yerleştirme ile kayıt yapılır (MEB, 2018a).

2.1.6.2. Çok programlı Anadolu lisesi

Çok programlı Anadolu Liselerinin bünyesinde Anadolu İmam-Hatip Lisesi, Anadolu Lisesi, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Ustalık Programı (MEMP) bulunmaktadır. Mesleki eğitim programlarında 9. sınıftan itibaren alan ve dal seçimi yapılır. Eğitime başlanabilmesi için eğitim görülecek alan ve dala uygun iş yeri ve usta öğretici olması şartı aranır. Bir veya iki gün teorik eğitim, dört veya beş gün iş yerinde mesleki eğitim verilir (MEB, 2018a).

2.1.6.3. Mesleki eğitim merkezi

Türkiye'nin nitelikli iş gücü ihtiyacı çerçevesinde öğrencilerin ilgi, istek, yetenek ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkarılması, başarılı ve mutlu olabilecekleri bir mesleği seçmeleri için meslekler hakkında bilgilendirilmeleri, eğitim sistemi ile çalışma hayatı arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi ülkemiz insan kaynağının geliştirilmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Çıraklık Eğitimi: Okullardaki teorik eğitim ile işletmelerdeki pratik eğitimin birlikte uygulandığı bireyleri mesleğe hazırlayan, mesleklerinde gelişmeye imkân sağlayan eğitimdir. Çıraklar haftada 1-2 gün teorik eğitim, 4-5 gün usta öğretici gözetiminde işletmelerde pratik eğitim alırlar (MTEGM, 2020). 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 10 uncu maddesine göre Mesleki eğitim merkezine çırak olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

- En az ortaokul veya imam-hatip ortaokulu mezunu olmak,
- Bünyesi ve sağlık durumu gireceği mesleğin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olmak

3308 sayılı Kanun kapsamında bulunan 27 alan ve 142 dalda eğitim verilebilecek standartlara uygun atölye veya iş yeri ile usta öğretici belgesine sahip eğitici olması gerekmektedir. Bu şartlarla birlikte Mesleki eğitim merkezi programı (MEMP) uygulayan mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına müracaat edip sözleşme imzalayanlar çırak öğrenci olabilmektedirler. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 12. maddesine göre "İlköğretim okulunu bitirmiş olanlar, bir mesleğe hazırlık amacı ile çıraklık dönemine kadar iş yerlerinde aday çırak olarak eğitilebilirler." Bu eğitimler Mesleki Eğitim Kanunu'nun 12. maddesinde aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir.

"Madde 12 (Değişik birinci fıkrası: 29/6/2001-4702/10 md.) Aday çırak ve çıraklar, mesleğin özelliğine göre haftada sekiz saatten az olmamak üzere genel ve mesleki eğitim görürler. Bu eğitime katılmaları için aday çırak ve çırak öğrencilere ücretli izin verilir. Mevsime göre özellik arz eden mesleklerde teorik ve pratik eğitim belirli aylarda bloklaştırılmış olarak yapılabilir. (Değişik: 29/6/2001-4702/10 md.) Aday çırak ve çıraklar, pratik eğitimlerini işyerlerinde, iş yerindeki eksik kalan pratik eğitimleri ile teorik eğitimlerini mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya Bakanlıkça uygun görülen işyerlerinin eğitim birimlerinde yapar. Teorik ve pratik eğitim birbirlerini tamamlayacak şekilde planlanır ve yürütülür. Pratik eğitim, hazırlanmış eğitim programlarına göre, iş yerinin ve mesleğin özelliklerine uygun olarak usta öğreticinin gözetiminde yapılır" (Mesleki Eğitim Kanunu,1986, s.8).

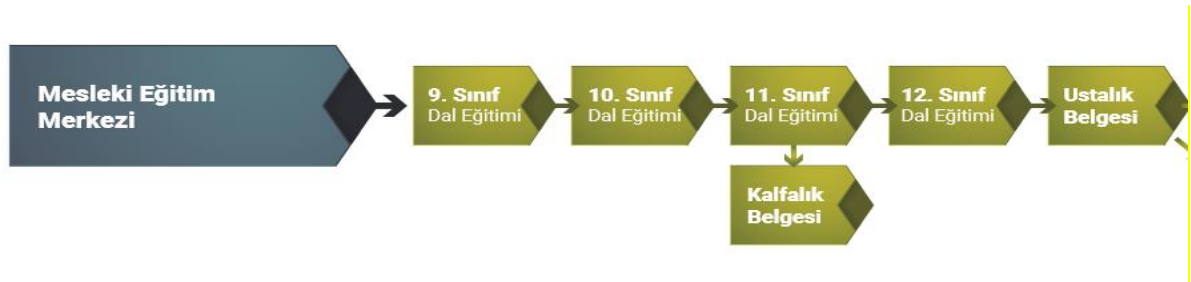
09/12/2016 tarihinde yayımlanan 6764 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde değişiklik yapılarak çıraklık eğitimi örgün ve zorunlu eğitim kapsamına alınmıştır ve mesleki eğitim merkezleri Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır. Mesleki eğitim merkezlerinde öğrencilere ustalık ve kalfalık eğitimleri de verilmektedir. Mesleki eğitim merkezi öğrencileri; tüm öğrencilik haklarına sahiptirler. Mesleki eğitim merkezi programlarını bitiren öğrenciler istekleri doğrultusunda fark

derslerini tamamlayarak diploma almaları hâlinde yükseköğretime gidebilme hakkına sahiptir.

MTEGM'ye bağlı olarak faaliyet gösteren Mesleki eğitim merkezlerindeki eğitim süreci Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Mesleki Eğitim Merkezi Süreci

Kaynak: (MTEGM, 2020, s.20)

Mesleki eğitim merkezi programlarını tamamlayan öğrenciler için düzenlenen belgeler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2

Mesleki Eğitim Merkezi Programlarını Tamamlayanlara Düzenlenen Belgeler

Kaynak: (MTEGM 2020, s.22)

2.1.6.4. Güzel sanatlar liseleri

Güzel Sanatlar Liseleri öğrencilere güzel sanatlarla ilgili temel bilgi ve beceriler kazandırmayı ve güzel sanatlar alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmektedir. Ortaokul/imam-hatip ortaokulundan o yıl mezun olanlar arasında yetenek sınavı ile öğrenci alınmaktadır. Güzel sanatlar liseleri, ilk kez 1989-1990 eğitim-öğretim yılında açılmıştır. 2018-2019 yılı itibariyle 82 tane Güzel Sanatlar Lisesi bulunmaktadır (MEB, 2018a).

2.1.6.5 Spor liseleri

Spor Liseleri öğrencilere beden eğitimi ve spor alanında temel bilgi ve beceriler kazandırmayı ve bu alanında nitelikli insan yetiştirilmesine kaynaklık etmektedir. İlk spor lisesi 2004-2005 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da açılmıştır. Ortaokul veya imam-hatip ortaokulu üzerine öğrenim süresi dört yıl olan yatılı ve/veya gündüzlü olarak eğitim ve öğretim veren kurumlardır. 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibari 746 tane spor lisesi bulunmaktadır (MEB, 2018a).

MTEGM'ye bağı olarak faaliyet gösteren Güzel Sanatlar ve Spor Liselerindeki eğitim süreci Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Güzel Sanatlar ve Spor Eğitimi Süreci

Kaynak: (MTEGM, 2020, s.7)

2.1.7. Yaygın eğitim

Yaygın eğitim; örgün eğitimin içinde, örgün eğitimden ayrılmış veya örgün eğitime girmemiş bireylere ihtiyaç duydukları alanda verilen eğitim etkinliklerinin bütünüdür (Çimer, 2008). Örgün eğitime katılan bireyler ile yaygın eğitime katılan bireyler farklılık göstermektedir. Çalıştığı için okula devam edemeyen bireyler ile meslek öğrenmek isteyen yetişkinler yaygın eğitimden faydalanmaktadır. Ayrıca örgün eğitime devam ettiği hâlde yaygın eğitime katılan bireyler de bulunmaktadır (TÜSİAD, 1999). Yaygın eğitim faaliyetlerini koordine etmek üzere MEB bünyesinde Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Genel Müdürlük bünyesinde hizmet veren yaygın eğitim kurumları şunlardır:

- Halk Eğitim Merkezleri

- Açık Öğretim Okulları
- Olgunlaşma Enstitüleri

2.1.7.1. Mesleki açık öğretim liseleri (MAÖL)

MAÖL, 1995 senesinde açık öğretim lisesi bünyesinde tek programla açılmıştır. Uzaktan eğitim teknolojileri ve yüz yüze eğitimin bir arada kullanıldığı bu program 2006 yılına kadar açık öğretim lisesi bünyesinde hizmet vermiştir. 24.12.2005 tarihinde yayınlanan 26033 sayılı Yönetmelik ile mesleki orta öğretimin daha verimli bir biçimde yürütülmesi amacı ile mesleki açık öğretim lisesi kurulmasının alt yapısı oluşturulmuştur. MAÖL program içeriği olarak örgün mesleki ve teknik eğitim programları ile aynı olmasına karşın ders geçme ve kredili sisteme göre mezun vermektedir. Kayıt ve kayıt yenileme işlemleri internet üzerinden yapılmaktadır. 2006 yılında orta öğretim programlarının süresi ile birlikte MAÖL de 4 yıla çıkarılmış ve program içeriği buna göre ayarlanmıştır. Açık öğretim lisesinde olduğu gibi uzaktan eğitim teknolojileri MAÖL içinde kullanılmaktadır. MAÖL öğrencileri alanlarına göre meslek derslerini yüz yüze eğitim yolu ile uygulamalı olarak atölyelerde almaktadır. Hafta sonu ya da hafta içi akşam mesai saatleri dışında bu yüz yüze derslere katılabilmektedirler. MAÖL öğrencileri 31 meslek alanında kayıt yaptırma imkânına sahiptir (MAÖL, 2018). Mesleki Açık Öğretim Liselerinin programları yapı ve işleyiş bakımından örgün eğitimdeki meslek liselerinin programlarından farklı olsa da içerik bakımından her ikisinin programları birbirine eşdeğerdir. Uzaktan öğretim yöntemi ile eğitim yapılmakta ve mezuniyette ders geçme ve kredi sistem kullanılmaktadır (Soylu, 2014).

2018-2019 eğitim öğretim yılında MAÖL'e kayıtlı faal öğrenci sayısı ile ilgili detaylı bilgiler Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı Mesleki Açık Öğretim Lisesi Genel Öğrenci Sayıları

Öğrenci Türü	Öğrenci Sayısı
Aktif Öğrenci Sayısı	158.473
Mezun Öğrenci Sayısı	277.510
Tutuklu/Hükümlü Öğrenci Sayısı	387
Donuk Öğrenci Sayısı	29.295
Yeni Kayıt Yaptıran Öğrenci Sayısı	41.893
Kayıt Yenileyen Öğrenci Sayısı	116.578

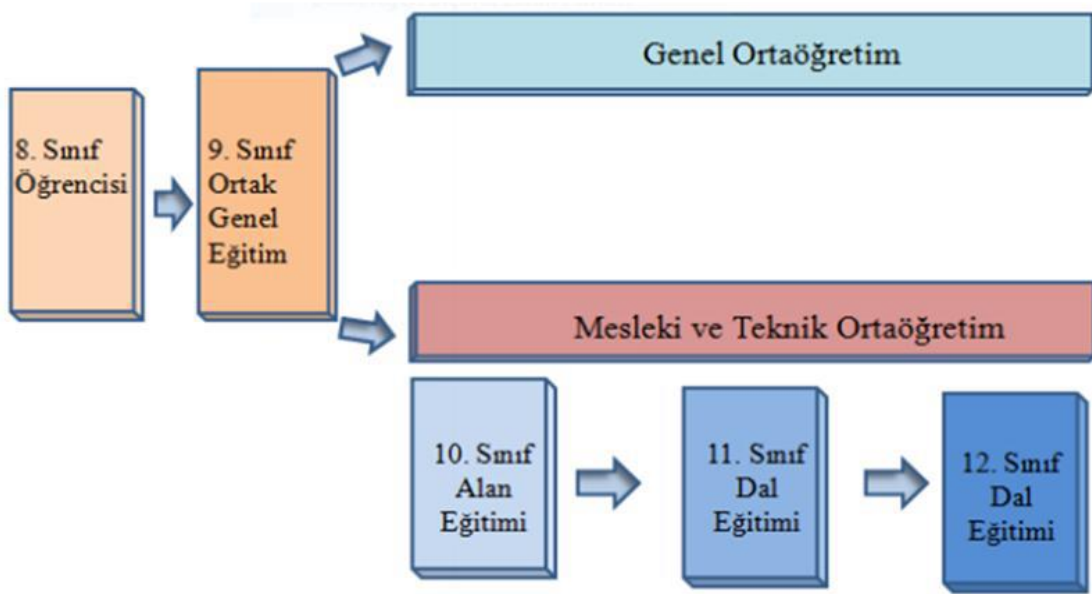
Kaynak: http://maol.meb.gov.tr/www/sayisal-veriler/icerik/15_adresinden 15.02.2020 tarihinde alınmıştır.

2.1.8. Mesleki ve teknik eğitim okullarının yapısı

Türkiye’de mesleki ve teknik eğitim sistemi, güncel ihtiyaçlar ve gelişmelere bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Bu değişimler; mesleki ve teknik eğitim veren okulların yapısı, eğitim süresi, amacı, okul türü ve programlar arasındaki geçişleri gibi yapısal özelliklerini doğrudan etkilemektedir. Bu okullardaki eğitim süresi, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının (TTKB) 07.06.2005 tarihli ve 184 sayılı kararı ile 4 yıl olarak düzenlenmiştir. 9. sınıf, mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında ortak sınıf olarak kabul edilmektedir. Tüm öğrenciler, ATP/AMP alanları hakkında 9. sınıfta yapılan rehberlik ve bilgilendirme ile ilgi, istek ve yetenek ve derslerdeki başarı durumlarına göre yönlendirilmektedir (MEB, 2014a). Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında uygulanan mesleki eğitim süreci Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5

Mesleki Eğitim Süreci

Kaynak: MEB, 2014a, s.19

Tablo 5 incelendiğinde, alan eğitimine 10.sınıfta başlanmaktadır ve bu sınıfın sonunda dal seçimi yapılarak 11 ve 12.sınıfta dal eğitimine devam edilmektedir. AMP'ye devam eden öğrenciler, 12.sınıfta “İşletmelerde Meslek Eğitimi” adı altında haftanın üç günü, alan ve dalla ilgili meslek derslerini uygulamalı olarak görmek üzere işletmeye gitmektedirler (MEB, 2014a). ATP'ye devam eden öğrenciler ise 10, 11 ve 12. sınıfın yaz aylarında alanlarıyla ilgili uygulamalı staj eğitimine katılmaktadırlar (MEB, 2014a). Staj ve işletmelerde mesleki eğitim; öğrencilerin mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmelerini sağlamak için işletmelerde sürdürülen eğitim faaliyetleridir.

2.1.9. Mesleki ve teknik eğitimde alan ve dallar

Türkiye’de 2005 yılından MEGEP kapsamında Mesleki ve teknik eğitim modüler yapıda sunulmaya başlanmıştır. Mesleki ve teknik eğitimde yerel ve evrensel sınıflamalar, meslek analizleri, meslek standartları, mevzuat, kalkınma planları ve diğer referans dokümanlar göz

önünde bulundurulacak açılacak alanlara karar verilmektedir. Mesleki ve Teknik Eğitim kurumlarında 55 alanda ve 203 dalda eğitim verilmektedir (MEB, 2018a; MEGEP, 2019).

2018-2019 eğitim öğretim yılında Mesleki ve Teknik Ortaöğretim alanında faaliyet gösteren okul/kurum, öğrenci-öğretmen ve derslik sayıları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okul/Kurum-Öğrenci/Öğretmen ve Derslik Sayıları

Okul Türleri (Type of school)	Okul/ Kurum School/ Institution	Öğrenci Sayısı Number of Students			Öğretmen Sayısı Number of Teachers			Derslik Classroom
		Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Toplamı Total of Vocational and Technical Secondary Education	4 640	1 793 391	1 084 926	708 465	149 147	75 791	73 356	76 696
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim (Resmi) Vocational and Technical Secondary Education (Public)	4 226	1 511 876	896 979	614 897	139 869	72 252	67 617	67 702
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim (Özel) Vocational and Technical Secondary Education (Private)	413	107 228	69 514	37 714	9 278	3 539	5 739	8 994
Mesleki Açıköğretim Lisesi Open Upper Vocational Secondary Education	1	174 287	118 433	55 854	-	-	-	-
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (Resmi) General Directorate of Vocational and Technical Education (Public)	3 769	1 485 328	880 043	605 285	132 993	69 076	63 917	64 337
Çok Programlı Anadolu Lisesi	797	187 614	100 114	87 500	17 110	8 375	8 735	11 083
Güzel Sanatlar Lisesi	82	15 502	6 329	9 173	2 439	1 298	1 141	937
Mesleki Eğitim Merkezi	323	92 266	76 870	15 396	5 014	3 719	1 295	2 090
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	2 490	1 172 973	684 523	488 450	107 098	54 833	52 265	49 380
Spor Lisesi	77	16 973	12 207	4 766	1 332	851	481	847

Kaynak: (MEB, 2019b, s.157).

2.2. Dil

Dil; birçok filozof, dil bilimci ve felsefeci tarafından üzerinde uzun yıllar araştırmalar yapılan canlı bir olgudur. Dil, insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisandır (TDK, 2019). Aksan (1979)’a göre bilim, sanat, teknik, eğitim, spor gibi bütün alanlarla alakalı olan ve onları meydana getiren çok fonksiyonlu büyümlü bir varlıktır. Farklı araştırmacılar dilin farklı özelliklerini dikkate alarak dili tanımlamışlardır. Dilin davranışçı bakış açısını ön plana çıkaran Bloomfield dili

“Bir alışkanlıklar bütünüdür.” şeklinde yine tanımlarken dilin üretimsel dil bilgisini yönüne göre Chmosky de dili “sınırlı sayıda sözcük ve kuraldan yararlanarak türetilebilecek sınırsız sayıda tümceden oluşan bir bütündür.” şeklinde tanımlamıştır. Yine Yapısalcı yaklaşıma göre dil “uzlaşımaya dayalı göstergeler dizgesi” iken Toplumbilim yaklaşımına göre ise “toplumsal davranış biçimi ve davranış yönlendirmesini sağlayan bir araç” şeklinde tanımlanmıştır. Pinker ise dilin bir içgüdüden ibaret olduğuna; zihinsel, toplumsal ve evrimsel yönleriyle dilin kökenindeki işleve dikkat çekmiştir (Toklu, 2011).

Dildeki anlamlı göstergeler özelliklerinden birçoğunu toplumsallıklarından alırlar ve işlevlerini toplum içinde yerine getirirler. Toplum ve dil karşılıklı olarak birbirlerini tamamlarlar, bu nedenle toplum ve dil ayrılmaz bir bütündür (Dilidüzgün, 2012). Dil, toplumun yaşam tarzı gelenekleri ve düşünceleri değişikçe sürekli değişmektedir, bu yönüyle dil toplumun aynası gibidir. Kaplan (2001)’a göre dil, toplumun ferde bağışladığı en büyük miras ve donatıdır.

Ana dil ise bir kimsenin doğumundan itibaren çevreden veya önceki kuşaklardan bilinçli bir öğrenim süreci olmaksızın öğrenilen dildir (Topaloğlu, 1989). Gramer terimleri sözlüğünde ana dil; insanın doğup büyüdüğü aile ve bağılı bulunduğu toplum çevresinden edindiği, kendisiyle toplum arasındaki ilişkilerde en güçlü bağı oluşturan dil şeklindedir (Korkmaz, 1992). Vardar (1988)’a göre ana dil, kişinin ailede ve içinde büyüdüğü toplumda edindiği ilk dil; TDK (2019)’da ise başka diller türetmiş olan eski dil olarak tanımlanmıştır. Yabancı dil; ana dili dışındaki bir dilin, o dilin konuşulduğu coğrafyanın dışında öğrenilmesi durumudur.

2.2.1. Yabancı dil eğitimi

Yabancı dil eğitimi günümüzde tümüyle çözülememiş bir konudur. Bu nedenle yabancı dil ile ana dil sürekli çatışma hâindedir (Başkan, 2006). Yabancı dil ile ana dil arasında bir savaş söz konusu olduğundan dolayı ana dile yakın olan yabancı diller daha rahat öğrenilmektedir (Başkan, 2006). İkinci dil öğreniminde değişik güdülenmeler söz konusudur. Bunlardan biri bir amaca ulaşmak için dilin öğrenilmesi (instrumental), diğeri ise dilin ait olduğu kültürü de benimseyerek o topluma katılma isteğidir (integrative). Başarıya etkileri açısından bu iki tür arasında bir fark bulunmamaktadır (Demircan, 2005).

Tüm ülkeler dünyadaki gelişmeleri yakından takip etmek ve bu kapsamda evrenselliğe erişebilmek için çaba sarf etmektedir. Evrenselliğe ulaşabilmek için zengin bir kültür birikimine, güçlü bir iletişim ağına, dolayısıyla iyi bir yabancı dile sahip olmak gerekir (Anonymous, 1991). Yabancı dil bilme, yalnızca ülkemiz dışındaki insanların sesini duymak, onların teknolojik ve sosyo-kültürel değişimlerinden haberdar olmak için değil, aynı zamanda kendi düşünce ve görüşlerimizi, araştırma ve buluşlarımızı onlara duyurmak için gereklidir. Ayrıca günümüzde çağdaş olabilmenin temel yapı taşlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Alkan & Kurt, 1998).

2.2.2. Mesleki ve teknik eğitim okullarında yabancı dil eğitimi

Mesleki ve teknik ortaöğretimde öğrencilere eğitim gördükleri alana uygun yabancı dilin yanında mesleki yabancı dil eğitimi de verilmektedir. Genel ya da mesleki yabancı dil dersleri öğrencilere mesleklerinde ihtiyaç duyacakları yabancı dil becerilerini kazandırmayı amaçlamaktadır (MTEGM, 2016). Millî Eğitimin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak okul ve kurumların amaç ve seviyeleri de göz önünde bulundurularak eğitim ve öğretimi yapılan yabancı dilde bireylerin;

- Dinleme-anlama,
- Okuma-anlama,
- Konuşma,
- Yazma,

becerileri kazanmalarını, öğrendiği dille iletişim kurmalarını ve yabancı dil öğretimine karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamaktır (MEB, 2006). Gençlerin meslek eğitiminde alan bilgisi tek başına yeterli olmamaktadır. İş dünyasının beklentilerini karşılayabilmek için meslek eğitiminde, yabancı dil öğretimine önem verilerek şahsi maharetlerin ve kültürler arası etkileşimin ön plana çıkarıldığı bir eğitim öğretim sürecine ihtiyaç vardır (Kınsız, 2005).

Tablo 7’de Türkiye’de resmî mesleki ve teknik eğitim kurumlarında okutulan yabancı dil çeşitleri ve öğrenci sayılarına yer verilmiştir.

Tablo 7

Resmî Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okul/Kurumlarında Okutulan Yabancı Diller ve Öğrenci Sayıları

ÖĞRENCİ SAYISI			
YABANCI DİL	SINIF	ERKEK	KIZ
Almanca	9. Sınıf	664	246
	10. Sınıf	480	134
	11. Sınıf	347	132
	12. Sınıf	383	133
Çince	9. Sınıf	92	55
	10. Sınıf	54	42
	11. Sınıf	106	56
	12. Sınıf	87	54
Fransızca	9. Sınıf	36	5
	10. Sınıf	88	18
	11. Sınıf	21	4
	12. Sınıf	18	6
İngilizce	9. Sınıf	389.477	174.479
	10. Sınıf	228.708	132.745
	11. Sınıf	192.683	118.837
	12. Sınıf	194.417	123.338
İtalyanca	12. Sınıf	2	0
Japonca	10. Sınıf	8	10
	11. Sınıf	20	17
	12. Sınıf	19	20
Rusça	9. Sınıf	52	31
	9. Sınıf	686	291
	10. Sınıf	406	201
	11. Sınıf	296	146
12. Sınıf	218	132	
TOPLAM		1.009.368	551.132

Kaynak: 01.10.2015 döneminde MEBBİS Modülleri arasında yer alan MEİS Modülünden alınmıştır.

Tablo7’de 2015-2016 eğitim-öğretim yılında mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında yabancı dil tercihinin ağırlıklı olarak İngilizceden yana kullanıldığı görülmektedir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında mesleki yabancı dil içeriği olan derslerin okutulduğu meslek alanlarına, sınıf düzeylerine ve haftalık ders saatlerine göre dağılımı Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

Mesleki Yabancı Dil İçeriği Olan Derslerin Okutulduğu Meslek Alanları, Sınıf Düzeyleri ve Haftalık Ders Saatleri

MESLEK ALANLARI	DERSLER	SINIF DÜZEYLERİ			HAFTALIK DERS SAATI	
		10	11	12	PROGRAM TÜRÜ	
					ANADOLU MESLEK PROGRAMI	ANADOLU TEKNİK PROGRAMI
Aile ve Tüketici Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Ayakkabı Ve Saraciye Teknolojisi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Bilişim Teknolojileri	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Büro Yönetimi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Denizcilik	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Eğlence Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil 1	√			5	5
	Mesleki Yabancı Dil 2		√	√		
El Sanatları Teknolojisi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Gemi Yapımı*	Teknik Yabancı Dil	Haftalık ders çizelgesinden kaldırılmıştır.				
Giyim Üretim Teknolojisi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Halkla İlişkiler Ve Organizasyon Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Hasta ve Yaşlı Hizmetleri*	Mesleki Yabancı Dil	Haftalık ders çizelgesinden kaldırılmıştır.				
Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil 1	√			5	4
	Mesleki Yabancı Dil 2		√	√		
Kuyumculuk Teknolojisi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Makine Teknolojisi	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Metal Teknolojisi	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Metalurji	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Motorlu Araçlar Teknolojisi	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Muhasebe Ve Finansman	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Müzik Aletleri Yapımı	Mesleki Yabancı Dilde Terimler, Mesleki Yabancı Dilde İletişim Kurma		√	√		
Pazarlama ve Perakende	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Raylı Sistemler Teknolojisi	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Tasarım Teknolojileri	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Tekstil Teknolojisi	Mesleki Yabancı Dil		√	√		
Uçak Bakım	Teknik Yabancı Dil		√	√		
Yiyecek İçecek Hizmetleri	Mesleki Yabancı Dil 1	√			4	4
	Mesleki Yabancı Dil 2		√	√		

Kaynak: <http://www.megep.gov.tr> adresinden 10 Nisan 2016 tarihinde alınan veriler kullanılarak uyarlanmıştır.

Tablo 8 incelendiğinde mesleki yabancı dil içeriği olan derslerin okutulduğu meslek alanına göre isimlerinin ve sınıf düzeylerinin değiştiği görülmektedir. Alan ortak dersi olarak okutulan meslek alanlarında 10. sınıfta, dal dersi olarak okutulan meslek alanlarında ise 11. ya da 12. sınıfta okutulmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitim alanında öğrenim gören öğrencilerin mezuniyet sonrası gerek ulusal gerekse uluslararası iş piyasalarında istihdamını sağlayacak şekilde mesleği ile ilgili temel kavramların, iş ve işlem tanımlarının yabancı dil karşılıklarını bilmesi meslek alanına ait yabancı dilde hazırlanmış teknik dokümanları, broşür ve katalogları mesleğinin icrasında etkin bir şekilde kullanabilmesi büyük önem arz etmektedir (MTEGM 02.03.2016 tarih ve 2475113 sayılı yazısı).

Söz konusu mesleki yabancı dil dersinin eğitimini verecek öğretmenler;

“Öğretmen ihtiyacı, ek çizelgede yer alan yükseköğretim programlarından mezun olanlarla karşılanamayan alanlara ait dersler ile yeni konulan ders veya meslek alanlarına ait derslerin hangi öğretmenlerce okutulacağı veya bu dersleri okutmak üzere hangi alan öğretmenlerinin hizmet içi eğitim yoluyla yetiştirileceği, işletmelerle işbirliği içinde iç ve dış kaynaklı proje/protokoller kapsamında yeni açılan veya bilimsel ve teknolojik gelişmeler çerçevesinde yeni oluşturulan alanlarda öğretmenliğe kaynaklık eden yükseköğretim programının bulunmaması ya da yükseköğretim programı bulunduğu halde öğretmen ihtiyacının karşılanamaması durumunda hangi alan öğretmenlerinin yurt içi ve yurt dışı hizmet içi eğitim yoluyla yetiştirileceği şeklinde ifade edilmiştir.” (TTK, 2014).

Genelge/Mevzuat/Yönetmelik/Makam Oluru çerçevesinde MTEGM bünyesindeki kurumlarda görevli öğretmenlerin İngilizce dil seviyelerinin artırılması için yurt dışında dil kursuna katılmalarına imkân sağlanmıştır (MTEGM, 2018).

- 19 Ekim 2016 tarihli ve 29862 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 3 Ekim 2016 tarihli ve 2016/9368 sayılı kararıyla kabul edilen 2017 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar ekinde 2017H020020 numaralı “Atölye ve Laboratuvar Dersleri Öğretmenlerinin İngilizce Dil Yeterliliklerinin Artırılması Projesi”
- 28 Ekim 2017 Tarihli ve 30224 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulunun 11 Ekim 2017 Tarihli ve 2017/10924 sayılı 2018 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı Eki sayılı kararıyla kabul edilen 2018 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar ekinde 2017H020020 numaralı “Atölye ve Laboratuvar Dersleri Öğretmenlerinin İngilizce Dil Yeterliliklerinin Artırılması Projesi”
- Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği,
- 23/05/2017 tarihli ve 75998021-774.01.01-E.7368381 sayılı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Makam Oluru
- 18/01.2018 tarihli ve 75998021-774.02-E.1308795 sayılı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Makam Oluru

2.3. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerin eğitimi

2.3.1. Hizmet içi eğitim

Taymaz (1997)'a göre hizmet içi eğitim; kişilerin belirli bir iş yerinde çalıştığı süre içinde yapılan ve bu işle ilgili olan bilgi ve beceri ve tutumların kazanılmasını sağlayan eğitimlerdir. Oğuzkan (1981)'a göre hizmet içi eğitim; kişilerin görevdeki verim ve etkilerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve anlayışlarının zenginleştirilmesini amaç edinen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitimidir. Başaran (1960)'a göre hizmet içi eğitimi bir iş yerinde çalışan kişilerin, işin gereği olan yeterlilikleri kazanması için eğitilmesi olarak tanımlamaktadır. Bir başka tanıma göre hizmet içi eğitim kamu görevlilerinin hizmete yatkınlığını sağlamak, verimliliklerini artırmak ve gelecekteki görev ve sorumlulukları için yetiştirmek amacıyla kurum içinde ya da kurum dışında, iş başında ya da iş dışında başvurulan eğitim etkinlikleridir (Tutum, 1979).

Yapılan tanımların ortak vurgusu; kişilerin mesleklerine devam ettikleri süre boyunca yaptıkları işle ilgili yeni bilgi ve beceriler edinmeleri ve bu sayede mesleklerini verimli bir şekilde sürdürmeleridir. Ayrıca tanımlara bakıldığında hizmet içi eğitim kavramının genellikle bir kurum veya kuruluş tarafından sağlanan formal faaliyetler için kullanıldığı görülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı, görevine devam eden öğretmenlerin bilgi ve becerilerini artırmak, öğretmenlerin meslek alanlarındaki gelişmeleri takip etmesini sağlamak için eğitim faaliyetleri düzenlemektedir. Düzenlenen bu faaliyetler hizmet içi eğitim olarak adlandırılmaktadır. Hizmet içi eğitimler Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet içi Eğitim Yönetmeliği'ne göre kurs veya seminerler şeklinde düzenlemektedir (MEB, 1995).

2.3.2. Hizmet içi eğitimin tarihçesi

İş görenin eğitim tarihinin Antik Mısırlılar döneminde esirlerin ve işçilerin ustabaşı olarak eğitilmesine kadar dayandığı söylenmektedir. Bu dönem eğitimleri iş başında eğitim şeklinde uygulamıştır. Yirminci yüzyılda ise iş gören eğitimi; göreve dayalı eğitim, uyum eğitimi, iş başında eğitim, el becerisi gerektiren ve zanaatların öğretilmesi amacıyla düzenlenen çıraklık eğitimi şeklinde uygulanmıştır (MEB, 2019a).

Türkiye’de hizmet içi eğitim uygulaması ilk olarak 1928 yılındaki harf devriminden sonra halk eğitimiyle gerçekleştirilmiştir. Daha sonraki yıllarda örgün eğitim olanaklarından yoksun kalmış kişilere (küçük esnaf, çiftçi vb.) yaygın eğitim veya yetişkinler eğitimi kapsamında, hem kendi işlerinde hem de ulusal kalkınmada bilgi ve beceri kazandırmak amacıyla hizmet içi eğitimler düzenlenmiştir (Altınışık, 1996). Türkiye’de hizmet içi eğitim yapılabilmesi kimi kurumlarda kanunlara bağlanmıştır.

Kamu personelinin hizmet içi eğitim yoluyla yetiştirilmeleri için yasa koyucular tarafından farklı dönemlerde çeşitli kanunlar çıkarılmıştır.1938 yılında yürürlüğe giren “3457 sayılı Sınai Müesseselerde ve Maden Ocaklarında Mesleki Kurslar Açılmasına Dair Kanun” ülkemizde hizmet içi eğitim ile ilgili ilk kanundur. Kanunun yayınlanmasının ertesi yılı Sümerbank, Demir Çelik İşletmeleri gibi kuruluşlar kanun hükümlerini uygulamaya başlamışlardır.

23.07.1965 tarihinde 12056 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222 ve 223’ncü maddeleri devlet memurlarının eğitilmesi ve yetiştirilmesi için kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülmekte olan hizmet içi eğitimlerinin temel dayanağını oluşturmaktadır. Her kurum kendi eğitim biriminde Devlet Personel Başkanlığıyla beraber kendi eğitim yönetmeliklerini hazırlamak zorundadır. Ayrıca her kurum kendi eğitim programlarını düzenlemek, yürütmek ve denetlemekten sorumludur. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun III. kısmında 55. madde kamu kurum ve kuruluşlarında ilk defa göreve başlayan bireylerin eğitimine yönelik düzenlenmiştir.

14.06.1973 tarihinde kabul edilen 1739 numaralı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 47 ve 48. maddeleri Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde yürütülecek hizmet içi eğitimlere ilişkin yasal düzenlemelere yer verilmiştir. 1739 numaralı kanunun 47. maddesi örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ve hizmet içi yetiştirme kurs, seminer ve konferanslarında uzman ve usta öğretmenlerin de geçici olarak görevlendirilebileceğine, 48. maddesi ise öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarıyla üst eğitim görmelerine yöneliktir. 14.09.2011 tarih ve 28054 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan KHK/652 karar sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Millî Eğitim personelin kişisel ve mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerini Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü yürütmektedir.

Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün görevleri, Cumhurbaşkanlığı 1 No.lu Kararnamesinin 312'inci maddesi ile belirlenmiştir:

Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Öğretmenlerin nitelikleri ve yeterliklerinin belirlenmesi ve geliştirilmesine yönelik politikaları oluşturmak, bu amaçla ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak
- Bakanlık öğretmenleri ile talepleri hâlinde özel öğretim kurumları eğitim personeline yönelik olarak meslek öncesi ve meslek içi eğitimi vermek veya verdirmek, gelişmeleri için kurslar açmak veya açtırmak, uzmanlık programları, seminer, sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlemek
- Öğretmenlere yönelik olarak verilecek eğitime ilişkin konularda inceleme ve araştırmalar yapmak
- Görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapmak, bunlarla ortak çalışma, araştırma, eğitim programları düzenlemek, danışma kurulları ve komisyonlar oluşturmak
- Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak

Öğretmenlere verilecek meslek öncesi, meslek içi ve diğer eğitimlere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Millî Eğitim Bakanlığında hizmet içi eğitim faaliyetlerini yürütmek üzere 1960 yılında hizmet içi eğitim birimi oluşturulmuştur. Bakanlığımızda personelin kişisel ve mesleki gelişimlerine yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri, 1960 yılında 2 kurs ve 85 katılımcı ile hizmet içi eğitim faaliyetleri başlamıştır. Merkezî ve mahalli olarak Bakanlığımız hizmet içi eğitim faaliyetlerini yürütmekle görevli birimimiz kuruluşundan bu yana aşağıdaki yapılanma süreçleri içinde;

1960 yılında Öğretmeni İş Başında Yetiştirme Bürosu,

1966 yılında Eğitim Birimi Müdürlüğü,

1975 yılında Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı,

1981 yılında Hizmet İçi Eğitim Genel Müdürlüğü,

1982 yılında Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı ile sürdürülmüştür.

2011 yılı itibari ile de OYGM ve İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğünce hizmet içi eğitim faaliyetleri planlanmakta ve yürütülmektedir (Akdemir, 2015).

2.3.3. Öğretmenlerin mesleki gelişim eğitimleri

Literatürde mesleki gelişim, sürekli mesleki gelişim, personel geliştirme ve hizmet içi eğitim kavramlarının birbirinin yerine ve yakın anlamda kullanıldığı görülmektedir. Mesleki gelişim, hayat boyunca eğitim içinde yer alan süreçtir. Mesleki gelişim kavramı, hizmet içi eğitim, personel geliştirme, kariyer geliştirme, insan kaynakları geliştirme gibi kavramların evrimiyle gelişmiştir. Özer'e (2005) göre mesleki gelişimi öğretmenlerin mesleğe girişlerinden emekli oluncaya dek işlerini en etkili biçimde yürütmeleri için gerekli olan yeterliklere her zaman sahip olmaları sürecidir.

Bu tanımlamalarda görüldüğü gibi mesleki gelişim sürecinde öğretmenler, öğretmenliklerinin ilk yılından başlayarak bütün meslek yaşamları boyunca çeşitli mesleki öğrenmeleri gerçekleştirirler. Hatta öğretmenler, “yaşam boyu öğrenen birey” özelliği kazanırlar. Öğretmenlerin tüm öğrenmeleri, öğrencilerin daha iyi öğrenebilmeleri için sınıfta etkili bir öğretimi sağlamaya dönüktür. Öğretmenler, meslek hayatları süresince değişik dönemlerden geçerler ve her dönemde öğretmenlerin ilgi, merak ve kaygıları değişik alanlarda ya da noktalarda yoğunlaşırlar (Saban, 2000). Başka bir deyişle öğretmenler, geçirdikleri her dönemde değişik ilgi ve gereksinmelere sahip olurlar. Mesleki gelişim, öğretmenlerin bu ilgi ve gereksinmelerini mesleki gelişim kapsamındaki öğrenmelerle karşılamaya dönüktür.

2.3.4. Hizmet içi eğitimin amaçları ve öğretmenlerin mesleki gelişimi açısından önemi

Herhangi bir faaliyetin amaçlarının saptanmasının sonraki aşamalar için belirleyici bir rol oynadığı söylenebilir. Eğitim ve öğretim etkinliği için belirlenecek amaçlar uygulanacak eğitim programının, müfredatın, yöntem ve tekniklerin, kullanılacak eğitim materyalinin ve eğitimin sonunda yapılacak değerlendirme yönteminin belirlenmesinde temel alınacak olan unsurlardır (Taymaz, 1997). Hizmet içi eğitimin amaçları bu anlamda hizmet içi eğitim

sürecine yön vereceğinden amaçların doğru belirlenmesi ve sürecin bu çerçevede kurgulanmasının, hizmet içi eğitimlere katılımın artması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Hizmet içi eğitimin amaçları, kurumun politikasına ve çalışanların beklentilerine göre çeşitlilik göstermektedir. Eğitim alanında hizmet içi eğitim faaliyetlerinin amaçları; alandaki yenilik ve gelişmelerin gerektirdiği davranışların kazanılması, öğretim ve sınıf yönetimi tekniklerinin geliştirilmesi, farklı arka planlara sahip öğrencilerin ihtiyaçlarına karşılık verilebilmesi, var olan bilgi ve becerilerinin artırılması, hizmet öncesi eğitimin eksikliklerinin giderilmesi, hızla değişen eğitim teknolojisine uyum sağlanması, işe yeni başlayanların uyum sağlaması, meslektaşlar arasındaki birlik ve beraberliğin sağlanması, moral ve motivasyonu yükseltmesi olarak sıralanabilmektedir (Ganser, 2000).

Öğretmenlerin beklenenleri karşılayabilmesi için çalışma hayatları boyunca mesleki gelişimlerini sürdürmeleri gereklidir (Day, 1999). Garuba (2004)'ya göre hizmet öncesi öğretmenlik eğitiminin öğretmenlere kariyerleri boyunca yeterli olacağı görüşü, günümüzde yerini eğitimin ve mesleki gelişimin tüm kariyer boyunca devam etmesi gerektiği görüşüne bırakmıştır. Öğretmenlerin kariyerleri boyunca karşılaşacakları zorluklara özellikle de hızlı bir şekilde değişen sosyal, ekonomik ve eğitimsel çevreye karşı tam olarak hazırlaması hizmet içinde sürekli yetiştirilmelerine bağlıdır (Gültekin, Çubukçu & Dal, 2010).

Atölye ve laboratuvar öğretmenliği, hem genel öğretmenlik meslek becerilerini hem de özel alanlarındaki bilgi ve becerileri gerektirdiğinden adeta iki mesleği birlikte barındırmakta ve bu bakımdan diğer branşlardan farklılaşmaktadır (Andersson & Köpsén, 2015). Meslek eğitiminde hem okul hem de işletmeleri kapsayan programlar, atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin iş dünyasının temsilcileriyle iş birliği içinde olmasını, işverenlerle ortak çalışmasını gerektirmektedir. Atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin hizmet öncesi eğitimde mesleki ve teknik eğitime konu olan meslek alanına ilişkin temel bilgi ve becerileri öğrenmiş olmalarının meslek yaşamları süresince kendilerine yetmeyeceği düşünülmektedir. Bu öğretmenlerin görev yaptıkları süre boyunca hızla değişen ve gelişen teknolojiyi takip edebilmesi ve yenilikleri sınıfa taşıyabilmesinin mesleki ve teknik eğitimin amaçları açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir. Bu bakımdan atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin değişen rol ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi için etkin bir mesleki gelişime ihtiyaçları vardır (Brown, 2000).

Atölye laboratuvar öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini sürekli kılmalarını temin etmek amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bu öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenmektedir.

2.3.5. Millî eğitim bakanlığındaki hizmet içi eğitim faaliyetlerinin aşamaları

Millî Eğitim Bakanlığının hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesinde izlediği yöntemler aşağıda verilmektedir.

2.3.5.1. İhtiyaçların belirlenmesi

Aydın (2011)'a göre örgütlerde hizmet içi eğitim ihtiyacının belirlenmesi organizasyon analizi, iş analizi ve kişi (performans) analizinin birlikte yapılmasını gerektirmektedir. Örgüt analizi örgüt içinde hangi bölümün hangi eğitime ihtiyacı olduğunu ortaya çıkarmak için yapılmaktadır. İkinci olarak iş ihtiyaç analiziyle her iş için gerekli olan bilgi ve beceriler ortaya konulmakta ve bu iş için gerekli davranışlar belirlenmektedir. Son olarak eğitim ihtiyacının belirlenmesi için kişi ihtiyaç analizi yani personel analizi yapılmaktadır. Bu analizde kişilerin bilgi ve becerileri tespit edilerek kimlerin hangi eğitimlere ihtiyacı olduğu belirlenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığında her kademedeki personelin hizmet içi eğitim ihtiyacı ilgili birimlerin görüş ve teklifleri, bakanlık müfettişleri ve yönetici raporları ile araştırma sonuçları dikkate alınarak belirlenmektedir (MEB, 1995). Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü merkezî olarak düzenlenecek hizmet içi eğitim faaliyetlerini belirlemek için MEBBİS Hizmet İçi Eğitim Modülü üzerinden Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı Belirleme Anketi uygulamaktadır. Anket ile öğretmenlik alanı eğitimleri, bilişim teknolojisi alanı eğitimleri ve kişisel gelişim eğitimleri alanlarında personelin eğitim konularına yönelik tercihleri tespit edilmektedir. Ayrıca anket ile bu tercihlerde bulunan personelin çalıştığı okul veya kurum türü, unvanları, branşları gibi bilgiler alınarak hizmet içi eğitimlerin konularına göre kimlere yönelik olarak planlanacağı tespit edilmektedir. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının saptanmasında bakanlığın ilgili birimlerinin çalışmaları da dikkate alınmaktadır (OYGM, 2017).

2.3.5.2. Hizmet içi ğretim programının hazırlanması ve planlanması

Hizmet içi eğitim ihtiyacının saptanmasından sonra hizmet içi eğitimi yapılacak konulara ilişkin ğretim programları hazırlanmaktadır. Öğretim programları hizmet içi eğitimin gerçekleşmesine yönelik bütün etkinlikleri içerir (Taymaz, 1997). Etkili bir ğretim programının hazırlanabilmesi için amaç ve hedeflerin iyi belirlenmesi gereklidir. Ayrıca programlar hazırlanırken toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler dikkate alınması gereken önemli faktörlerdir (Aydın, 2011; Taymaz, 1997).

Kurumlarda alışan personelin eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak bir hizmet içi ğretim programının iş analizlerine dayalı olarak yapılması son derece önemlidir. İşin gerektirdiği yeterliklerin ortaya konması; eğitim sonucunda katılımcıya hangi bilgi, beceri ve tutumların kazandırılacağının belirlenmesinde önemli kolaylık sağlamaktadır. İş analizine dayalı ğretim programının hazırlanması şu dört aşamada gerçekleştirilir (Aydın, 2011).

- İş tanımlarının yapılması
- Görev analizinin yapılması
- Bilgi, beceri ve tutum boyutlarında ğretim ünitelerinin ve ğretim sürelerinin belirlenmesi
- Öğretim programının yazılması

Öğretim programlarının, ihtiyaçların saptanmasıyla bağlantılı olarak öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarına yönelik olması ve iş analizi ile ortaya konulan bilgi ve becerilerin kazandırılmasına odaklanmasının hizmet içi eğitimlerin öğretmenler açısından daha teşvik edici olmasını sağlayacağı söylenebilir. Hizmet içi eğitimlerde ve eğitim tamamlandıktan sonra düzenlenecek belgelerde standardı sağlamak ve talep edildiğinde bu ğretim programlarına kolayca erişim sağlamak amacıyla ğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından standart ğretim programları oluşturulmuştur. Bu kapsamda 2015 yılı itibarıyla 502 adet standart ğretim programı merkezî ve yerel düzeyde yürütülen hizmet içi eğitimlerde değerlendirmek üzere kullanıma sunulmuştur (OYGM, 2015). Öğretim programları genel olarak sekiz bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler; etkinliğin adı, etkinliğin amaçları, etkinliğin süresi, etkinliğin hedef kitlesi, etkinliğin uygulanması ile ilgili açıklamalar, etkinliğin içeriği, ğretim yöntem, teknik ve stratejileri ile lme ve değerlendirme bölümleridir.

Millî Eğitim Bakanlığında hizmet içi eğitim faaliyetlerinin planlaması takvim yılına göre yıllık olarak yapılmakta ve onaylandıktan sonra duyurularak uygulamaya konulmaktadır. Öğretmenlerin yıllık hizmet içi eğitim planında faaliyet numarası, eğitim faaliyetinin adı, faaliyete katılacak olan gruba ait bilgiler, faaliyetin yeri, zamanı ve süresi, katılımcı sayısı ve ilgili genel müdürlük ile yetkili birime ilişkin bilgiler yer almaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği'ne göre hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılacak kişiler ve sayıları, eğitimin yürütüleceği yer, tarihi ve süresi, eğitimde uygulanacak program, bu eğitimlerde görev yapacak olan eğitim yöneticileri, yönetici yardımcıları ve eğitim görevlileri Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünce tespit edilmektedir (MEB, 1995). Eğitim planında yer alan hizmet içi eğitim faaliyetlerine ait planlama, düzenleme, başvuru, onay, duyuru, erteleme, değişiklik, açılış onayı, iptal, görevlendirme vb. gibi işlemler Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünce yapılmakta ve <http://mebbis.meb.gov.tr> adresinde yayınlanmaktadır. Eğitim görevlileri hizmet içi eğitimin konusuna göre Bakanlık personelinden, farklı kurum veya kuruluşlar ile üniversitelerden belirlenebilmektedir. İş birliği protokolleri kapsamında yapılan hizmet içi eğitimlerde eğitim ilgili kuruluşun uzman personeli tarafından verilmektedir.

Hizmet içi eğitim faaliyetleri Bakanlığa bağlı eğitim merkezlerinde yapılmaktadır. Hâli hazırda Ankara, Aksaray, Erzurum, İstanbul (Ataşehir), İstanbul (Pendik), İzmir, Mersin, Rize, Van ve Yalova'da bulunan eğitim merkezlerinin ihtiyacı karşılayamaması hâlinde Bakanlığa bağlı diğer eğitim kurumlarında da eğitim ve öğretimi aksatmayacak şekilde hizmet içi eğitim yapılabilmektedir (MEB, 1995). Bu çerçevede öğretmenevleri ile Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesindeki okulların uygulama otelleri ve okul pansiyonları kullanılabilir. Millî Eğitim Bakanlığı ile çeşitli kurum ve kuruluşlar arasında yapılan protokoller kapsamında ilgili kurum ve kuruluşun eğitim veya üretim tesisinde de hizmet içi eğitimler düzenlenebilmektedir. Hizmet içi eğitimler hizmet satın alınarak Bakanlığa bağlı olmayan yerlerde de düzenlenebilmektedir. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin haftalık çalışma saati 25 ders saatinden az, 40 ders saatinden fazla; günlük çalışma saati dört ders saatinden az, 10 ders saatinden fazla olmamaktadır. Günlük ders saatleri 50 dakika, blok ders saati ise 90 dakikadır (MEB, 1995).

Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından öğretmenler için hazırlanmış olan Mesleki Gelişim Kapsamında Yapılan Kurs Planı Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9

Mesleki Gelişim Kapsamında Yapılan Kurs Planı

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Mesleki Gelişim Programı		
ALAN	ALT ALAN	KODU
Bilişim Teknolojileri Alanı	İşletim Sistemleri ve Temel BT	1.01.01.02.001
1. ETKİNLİĞİN ADI		
Pardus İşletim Sistemi (Temel Seviye) Kursu		
2. ETKİNLİĞİN AMAÇLARI		
<p>Bu faaliyet; Bakanlık bünyesindeki okul/kurumlarda çalışan yönetici, öğretmen ve diğer personelin “Pardus İşletim Sistemi” konusunda bilgi ve becerilerini artırılması amaçlanmıştır. Kursta başarı gösteren her kursiyer;</p> <ul style="list-style-type: none"> • İşletim sistemi kavramını ve çeşitlerini açıklar. • Linux tarihçesini açıklar. • Linux dağıtımlarını ayırt eder. • Linux kullanım alanları ve avantajlarını açıklar. • Özgür yazılım ve açık kaynak kavramlarını açıklar. • Özgür yazılım lisanslarını açıklar. • Lisanslara uygun hareket eder. • Pardus’un tarihçesini açıklar. • Pardus’un hedeflerini ve Pardus topluluklarını açıklar. • Pardus işletim sistemini kurar. • Pardus yapılandırma ayarlarını yapar. • Kullanıcı / parola bilgileri ile sisteme girer. • Kaptan masaüstü ayarlarını yapar. • Ön tanımlı masaüstü ayarını yapar. • Panel ayarlarını yapar. • Sistem bilgilerine bakarak bilgileri yorumlar. • Dizin hiyerarşisini açıklar. • Pardus’un sabit dizinlerini ve içeriklerini açıklar. • Dosya yöneticisini kullanır. • Dosya yöneticisi bileşenlerini açıklar. • Pardus içindeki gizli dosya kavramını açıklar. • Dosyaların sahipleri ve izinlerini açıklar. • Dosya tipleri, uygulama ve ilişkilendirme yöntemlerini açıklar. • Masaüstü yapılandırma ayarlarını yapar. • Masaüstü seçeneklerini açıklar ve kullanır. • Panel seçeneklerini açıklar ve yapılandırır. • İnternet ve yerel ağ ayarlarını yapar. • Sistem ayarlarını yapar. 		

- Çevre birimlerini ayarlar ve çalıştırır.
- Görünüm ve tema ayarlarını yapar.
- Kullanıcı hesabı işlemlerini ve değişikliklerini yapar.
- Ses ve çoklu ortam yapılandırmasını yapar.
- Sistem seçenekleri ayarlarını yapar.
- Yeni yazılım ekler ve çalıştırır.
- Yüklü yazılımı kaldırır.
- Yazılım güncelleme işlemlerini yapar.
- İnternet araçlarını kullanır.
- Çoklu Ortam / Multimedya programlarını kullanır.
- Ofis uygulamaları programını çalıştırır.
- Yardımcı araçlar programını kullanır.
- Alanı ile ilgili konu ve kavramları analiz eder.
- Alanının öğretim programını, ilgili diğer öğretim programları ile ilişkilendirir.
- Sağlıklı, güvenli ve estetik öğrenme ortamları düzenler.
- Alanının eğitim ve öğretimi için gerekli olan becerileri sergiler.
- Meslektaşlarıyla bilgi ve deneyim paylaşımına açıktır.
- Kişisel ve mesleki yönden kendisini geliştirmeye yönelik faaliyetlerde bulunur.

3. ETKİNLİĞİN İLİŞKİLİ OLDUĞU YETERLİKLER

A. MESLEKİ BİLGİ

A1. Alan Bilgisi

A2. Alan Eğitimi Bilgisi

B. MESLEKİ BECERİ

B2. Öğrenme Ortamları Oluşturma

B3. Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme

C. TUTUM VE DEĞERLER

C3. İletişim ve İş Birliği

C4. Kişisel ve Mesleki Gelişim

4. ETKİNLİĞİN SÜRESİ

Faaliyetin süresi 30 ders saati / 5 gün olacaktır.

5. ETKİNLİĞİN HEDEF KİTLESİ

Bakanlığımıza bağlı okul/kurumlarda temel bilgisayar kullanım becerisine sahip; yönetici, öğretmen ve diğer personel.

6. ETKİNLİĞİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

- Eğitim görevlisi olarak “Pardus İşletim Sistemi” konusunda uzman akademisyen ya da bu alanda hizmet içi eğitimler veren öğretmenler görevlendirilecektir.
- Kursiyer sayısı her eğitim ortamı için 20 kişiyi geçmeyecektir.
- Eğitim, merkezi / mahalli olarak verilecektir.

- Eğitim; internet bağlantısı, özellikleri birbirinin aynısı ve kullanılacak yazılımların kolaylıkla çalışabileceği kursiyer sayısı kadar bilgisayar, öğretmen bilgisayarı, projeksiyon cihazı yada etkileşimli tahta olan eğitim ortamında gerçekleştirilecektir.
- Eğitim ortamı kursiyerlerin etkin iletişim kurabileceği biçimde düzenlenecektir.
- Kursiyer sayısı dikkate alınarak ortamda gerekli ışık ve ses düzeni sağlanacaktır.
- Eğitim içerikleri uygun materyallerle desteklenecektir.
- Bu faaliyetin uzaktan eğitim yaklaşımıyla düzenlenmesi halinde modül programı kullanılacaktır.

7. ETKİNLİĞİN İÇERİĞİ

Konuların Dağılım Tablosu

Konular	Süre
<ul style="list-style-type: none"> • Giriş ve Kurulum • İşletim Sistemi • Linux Nedir? Linux Tarihçesi • Linux Dağıtımları • Linux Kullanım Alanları ve Avantajları • Özgür Yazılım ve Açık Kaynak Nedir? • Özgür Yazılım Lisansları • Pardus Nedir? Neden Pardus, Pardus'un Tarihçesi • Pardus'un Hedefleri ve Pardus Toplulukları • Pardus Sistem Kurulumu 	5
<ul style="list-style-type: none"> • Kullanıcılar İçin Temel Bilgiler - Belge ve Dosyalarla Çalışmak • Kullanıcı / Parola Bilgileri ile Sisteme Girme (Giriş Yöneticisi) • Kaptan Masaüstü (Fare Ayarları, Panel Ayarları, Çoklu Masaüstü) • Ön Tanımlı Masaüstü • Panel (Menü, Uygulama Simgeleri, Sanal Masaüstü Çağrıcı, Görev Çubuğu, Sistem Çekmecesi, Saat) • Sistem Bilgileri • Dizin Hiyerarşisi • Pardus'un Sabit Dizinleri • Dosya Yöneticisi (Konqueror) • Dosya Yöneticisi Bileşenleri • Gizli Dosyalar • Dosyaların Sahipleri ve İzinleri • Dosya Tipleri, Uygulama ve İlişkilendirme Yöntemleri 	6
<ul style="list-style-type: none"> • Yapılandırma ve Yönetim • Masaüstü Yapılandırma Ayarları • Masaüstü Seçenekleri (Bileşen Seçici, Çoklu Masaüstü, Dosya İlişkileri, Paneller, Görev Çubuğu, Pencere Davranışı) • Panel Seçenekleri • İnternet Bağlantısını Ayarlama • İnternet ve Yerel Ağ (Güvenlik Duvarı Ayarları, Samba, Vekil Sunucu) • Sistem Ayarları (Tasma) • Çevre Birimleri (Fare, Görüntü, Klavye, Klavye Kısa Yolları, Klavye Düzeni, Yazıcılar, Kamera) • Görünüm ve Temalar (Açılış Ekranı, Ekran Koruyucu, Renkler, Stil, Yazıtipleri, Arka Plan, Pencere Dekorasyon, Simgeler, Yazıtipi Kurucusu) 	6
<ul style="list-style-type: none"> • Yapılandırma ve Yönetim - Uygulama Yönetimi • Kullanıcı Hesabı (Gizlilik, Parola ve Kullanıcı Hesabı, Şifreleme) • Ses ve Çoklu Ortam (Sistem Bildirimleri, TV Kartı Yapılandırması) 	7

<ul style="list-style-type: none"> • Sistem Seçenekleri (Açılış Yöneticisi, Disk Yönetim Ara Yüzü, Ekran Ayarları, Giriş Yöneticisi, Kullanıcı Yöneticisi, Servis Yöneticisi) • Yeni Yazılım Ekleme • Yüklü Yazılımı Kaldırma • Yazılım Güncelleme 	
<ul style="list-style-type: none"> • Günlük Kullanım, Yazılımlar • İnternet Araçları (Tarayıcılar, Sohbet Uygulamaları, E-posta Uygulamaları) • Çoklu Ortam / Multimedya (Film İzleme, Müzik Dinleme, CD/DVD Yazdırma, Fotoğraf ve Grafik Düzenleme) • Ofis Uygulamaları (Libre Office) • Yardımcı Araçlar (Kde Cüzdanı, Klipper Pano Aracı, Krename, KsnapShot) 	4
Ölçme ve Değerlendirme	2
Toplam	30
<p>8. ÖĞRETİM YÖNTEM TEKNİK VE STRATEJİLERİ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eğitim faaliyeti yüz yüze eğitim yaklaşımıyla yapılacaktır. • Programın hedeflerine ulaşmak için; uygulamalı, aktif öğretim yöntem ve teknikleri kullanılacaktır. • Kursiyerlere ders notları elektronik ortamda verilecektir. <p>9. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kursiyerlerin başarısını değerlendirmek amacıyla uygulama ağırlıklı süreç değerlendirmesinin yanı sıra 20 sorudan oluşan ve tüm konuları kapsayan açık uçlu soruların da yer aldığı çoktan seçmeli test sınavı yapılacaktır. 45 ve üzeri not alanlar başarılı sayılacaktır. • Başarılı olanlara “Kurs Belgesi” (e-sertifika) verilecektir. 	

Kaynak:<http://oygm.meb.gov.tr/dosyalar/StPrg/> adresinden 29.04.2020 tarihinde alınmıştır.

Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından öğretmenler için hazırlanmış olan Mesleki Gelişim Kapsamında Yapılan Seminer Planı Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo10

Mesleki Gelişim Kapsamında Yapılan Seminer Planı

<p>T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Mesleki Gelişim Programı</p>
<p>1. ETKİNLİĞİN ADI 21. Yüzyılda Öğretmen Semineri</p>

2. ETKİNLİĞİN AMAÇLARI

Bu faaliyeti başarı ile tamamlayan her katılımcı;

- Öğretmenin toplum içindeki öneminin farkındalığıyla gelecek neslin yetişmesindeki sorumluluğunun önemini kavrar.
- Öğretmenin toplum içindeki öneminin artarak devam etmesi yönündeki sorumluluğunun farkındadır.
- Beynin çalışma ilkelerinin farkındalığı ile öğrenme ortamlarını (Sınıf ortamı, ders tasarımları, öğrenci ile iletişim, sınıf iklimi, ödev vb.) düzenler.
- Üst zihinsel becerileri geliştirici düşünme stratejilerini ders tasarımlarında kullanır.
- Öğretmen eğitimciliğinde uluslararası kriterlerin önemini kavrar.
- Öğretmen eğitimciliğinde uluslararası kriterleri kullanır.
- Uluslararası öğretmen eğitimcisi kriterlerine göre öğretmen eğitimcisi olarak donanımını geliştirmek için araştırmalar yapmaya istekli olur
- Etkili öğretmen eğitimciliği için gerekli olan kriterleri kavrar.
- Etkili öğretmen eğitimcisi olarak var olan donanımını, öğretmen eğitimciliği için gerekli olan kriterlere göre sorgular.
- Etkili öğretmen eğitimciliği kriterlerine göre kendi donanımını geliştirmek için araştırmalar yapar (eğitim alır, kitap-makale okur, araştırma yapar vb.).
- Etkili öğretmen eğitimciliği kriterlerine göre planlar hazırlar ve uygular.
- Etkili öğretmenliğin sürekli gelişim bilinciyle donanımlarının güncellenmesinin önemi konusunda bilinçlenir.
- Öğretmenlikte farklı yaklaşım tarzı geliştirebilme becerisi kazanır.
- Bir öğretmen olarak mesleki gelişim alanlarının farkına varır.
- Bir öğretmen olarak her öğrencisini ayrı bir değer olarak görüp onların gelişim alanlarına yönelik öğrenme ortamlarını planlar.
- Öğretmen olarak sürekli gelişim bilinciyle kendi gelişim planını ihtiyaçları doğrultusunda materyaller geliştirir.
- Öğretmen eğitimi üzerine dünyadaki diğer uygulamaları sorgular ve ülkemizdeki öğretmen eğitim uygulamalarını karşılaştırır.
- Diğer ülkelerdeki öğretmen eğitimi üzerine olan iyi örneklerle göre ülkemizdeki öğretmen eğitimlerinde özellikle zayıf yönlerle yönelik materyal geliştirmeye istekli olur.
- Öğretmenlik mesleğinde motivasyonun öneminin bilinciyle içsel motivasyona sahip olmanın gücünü fark eder.
- Öğretmenlik mesleğinde öğrencilerindeki gelişimin öğretmenin önemli bir içsel motivasyon aracı olduğunun farkındadır.

3. ETKİNLİĞİN SÜRESİ

Eğitimin süresi 16 ders saatidir.

4. ETKİNLİĞİN HEDEF KİTLESİ

Öğretmen Akademisi Vakfı eğitimlerinde görev alan eğitimciler.

5. ETKİNLİĞİN UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

- Bu etkinlik; Bakanlığımız ile Öğretmen Akademisi Vakfı (ÖRAV) arasında imzalanan protokol gereğince ÖRAV eğitimcilerinin öğretmen eğitimcisi yeterliliklerini geliştirmek amacıyla düzenlenmektedir.
- Eğitim görevlileri olarak bu konularda donanımlı idareci, uzman ya da öğretmenler görevlendirilecektir.
- Eğitim ile ilgili tüm masraflar ÖRAV tarafından karşılanacaktır.
- Eğitim ortamı katılımcıların etkin iletişim kurabileceği biçimde düzenlenecektir.
- Eğitim, internet bağlantılı bilgisayar ve projeksiyon cihazı ya da etkileşimli tahta olan eğitim ortamında gerçekleştirilecektir. Eğitim içerikleri uygun materyallerle desteklenecektir.
- Katılımcı sayısı dikkate alınarak ortamda gerekli ışık ve ses düzeni sağlanacaktır.

6. ETKİNLİĞİN İÇERİĞİ

Konuların Dağılım Tablosu

Konular	Süresi(Saat)
Öğretmenin Toplumsal Değeri	2
Beyin ve Öğrenme İlişkisi	2
Öğretmen Eğitimciliğinin Uluslararası Kriterleri	2
Etkili Öğretmen Eğitimcisinin Yeterlilikleri	2
Öğretmenlikte Farklı Yaklaşım Tarzı Geliştirebilme Becerileri	2
Öğretmenlerin Mesleki Gelişimden Beklentileri - İhtiyaçlar	2
Dünyada Öğretmen Eğitimi Örnek Uygulamaları	2
Öğretmenin Sosyal Etkisi ve Motivasyon Yönetimi	2
Toplam	16 Ders Saati

7. ÖĞRETİM YÖNTEM TEKNİK VE STRATEJİLERİ

- Programın hedeflerine ulaşmak için aktif öğrenme yöntem ve teknikleri kullanılacaktır.
- Katılımcılara eğitim ile ilgili ders notları elektronik ortamda verilecektir.

8. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

- Seminer sonunda katılımcılar tarafından yapılacak değerlendirmede, eğitim merkezi, eğiticiler, etkinliğin programı, uygulanan yöntemler ile ilgili görüşler alınacaktır.
- Seminerin sonunda katılımcılara “Katılım Belgesi” (e-sertifika) verilecektir.

Kaynak: <http://oygm.meb.gov.tr/dosyalar/StPrg/> adresinden 29.04.2020 tarihinde alınmıştır.

2.3.5.3. Eğitim faaliyetinin uygulanması

Hizmet içi eğitim sürecinin en önemli aşamalarından biri hizmet içi eğitimin uygulanması olarak düşünülebilir. Hizmet içi eğitim plan ve programlarının uygulamasında yönetici ve eğiticilerin gösterecekleri hassasiyet eğitim etkinliğinin ve eğitim planının amacına ulaşmasında önemli bir etkiye sahiptir (Taymaz, 1997). Hizmet içi eğitim faaliyetinin uygulanması aşamasında şu hususlara dikkat edilmesi gereklidir (Taymaz, 1997).

- Hizmet içi eğitim çalışanların yaşamının bir parçasını oluşturur.
- Hizmet içi eğitim, kişinin yaptığı ve gelecekte yapacağı işlerle ilgili ve sınırlıdır.
- Eğitim sırasında katılımcıların görüşlerine önem verilmelidir.
- Meslek kuruluşları ile işbirliği içinde olunması personelin güvenini olumlu yönde etkiler.
- Öğretim için uygun ortam sağlanmalı ve çeşitli yöntemler uygulanmalıdır.
- Beceri eğitimlerinde bireysel öğretime öncelik verilmelidir.

Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün görevleri 652 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15. maddesi ile belirlenmiştir. Buna göre öğretmenlere yönelik verilecek meslek öncesi ve meslek içi eğitimleri verme görevi Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğüne verilmiştir. Bu çerçevede mesleki gelişim eğitimleri; eylem planları, ulusal veya uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliği protokolleri, meslek kuruluşlarının ihtiyaçları ve Genel Müdürlüğümüzce yapılan ihtiyaç analizlerine dayalı olarak öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerine yönelik kurs ve seminer biçimindeki hizmet

içi eğitim faaliyetleri planlanmakta ve yürütülmektedir (KHK, 2011). Bunlar aşağıda verilmiştir:

- Göreve İlk Defa Atanan Öğretmenlerin Uyum Eğitimi
- Adaylık Eğitimi
- Üst Görevlere Hazırlama Eğitimi
- Uzman Eğiticilerin Eğitimi
- Kişisel Ve Mesleki Gelişim Eğitimi
- Alan Değişikliği Yapan Öğretmenlere Yönelik İntibak Eğitimi
- Yükseköğretim Kuruluşlarıyla İş Birliği Yaparak Öğretmenler için Belge, Lisans Tamamlama ve Lisansüstü Eğitimleri (OYGM, 2014)

Millî Eğitim Bakanlığının yıllık planlama sonrasında hizmet içi eğitimlerin uygulanması aşağıdaki aşamalarda gerçekleşir (OYGM, 2014):

- MEBBİS'e bilgi girişi
- Personel başvurusu
- Onaylama işlemleri
- Kurum/Valilik duyuruları
- Şahıs duyuruları(görevlilerin ve katılımcıların)
- Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi süreci (yüz yüze veya uzaktan)
- Sertifika

2.3.5.4. Eğitimlerin değerlendirilmesi

Yapılan bir işin sonuçlarının değerlendirilmesi sistemin işleyişi hakkında dönütler elde etmek, aksayan tarafları düzenlemek ve hedeflere ulaşılmasını sağlamak açısından gerekli bir aşama olarak görülmektedir. Değerlendirmede esas amaç uygulamanın başarısı hakkında nesnel bir yargıya ulaşmaktır (Aydın, 2011). Bütün eğitsel faaliyetler gibi hizmet içi eğitimler de önceden tespit edilmiş bazı amaç ve hedeflere ulaşmak için yapılmaktadır (Taymaz, 1997). Hizmet içi eğitimlerin değerlendirilmesi; hedeflenen davranış değişikliğinin gerçekleşip gerçekleşmediğinin, amaç ve hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının tespit edilmesi için eğitimleri düzenleyenler tarafından yürütülmesi gereken bir aşama olarak görülmektedir. Bu nedenle eğitimlere katılacak olanların kazanması istenen yeterliklerin

saptanması ve bu yeterliklerin ölçülmesinde kullanılacak ölçütler belirlenmelidir (Ertürk, 1966).

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerinin değerlendirilmesi amacıyla izleme ve değerlendirme anketleri uygulanmaktadır. Bu anketlerde eğitimin değerlendirilmesi amacıyla;

- Faaliyet öncesi,
- Faaliyet planlaması ve program,
- Eğitim görevlileri,
- Eğitim merkezi,
- Organizasyon ve yönetim,
- Eğitim sonu kazanımlar,
- Genel değerlendirme sorularını kapsayan sorular bulunmaktadır (MEB, 2014b).

Millî Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği'ne göre faaliyet sonunda yapılacak değerlendirmeler öğretim programının amaçlarına göre yazılı, sözlü, uygulamalı ya da hem yazılı hem sözlü hem de uygulamalı olarak yapılabilmektedir. Sınavla ilgili tedbirler eğitim yöneticisi, yardımcısı, eğitim merkezi müdürü ve eğitim görevlileri tarafından ortaklaşa alınmakta ve sınav sonuçları eğitim görevlileri tarafından değerlendirilmektedir (MEB, 1995).

Bir merkezî hizmet içi faaliyeti sonunda faaliyete katılan kursiyerlerden faaliyet yerini değerlendirmek üzere (1) Tamamen yetersiz, (2) Yetersiz, (3) Orta düzeyde yeterli, (4) Yeterli, (5) Tamamen yeterli seçeneklerinden birini işaretlemeleri istenmektedir. Faaliyet yerini değerlendirmek üzere aşağıdaki sorular sorulmaktadır.

- Eğitim merkezi resepsiyon hizmetleri
- Eğitim merkezi konaklama odalarının konforu
- Eğitim merkezi temizlik hizmetleri
- Eğitim merkezindeki yemeklerin kalitesi
- Eğitim merkezi sosyal faaliyet imkânları
- Eğitim merkezinin sağlıkla ilgili ihtiyaçları karşılama yeterliği
- Eğitim ortamının fiziki donanımının yeterliği (Bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi vb.)

2.4. Mesleki gelişim kapsamında dil eğitimi faaliyetlerine katılımı etkileyen faktörler

Öğretmenler görevlerinin gerektirdiği bilgi ve becerileri edinmeleri amacıyla mesleğe başladıkları ilk yıllardan itibaren farklı alanlarda mesleki gelişim eğitimlerine ihtiyaç duymaktadır. Öğretmenlerin mesleki gelişim gereksinimlerinin temelini oluşturan faktörler şunlardır:

- Günümüz öğrenci ve veli profilindeki hızlı değişim
- Teknolojilerin eğitim üzerindeki etkisindeki gelişimi
- Velilerin öğrenci ve öğretmenden beklentilerindeki değişim
- Toplumsal ihtiyaçlardaki çeşitliliğin artması
- Eğitim ve öğretimde kaliteye yönelik beklentilerdeki değişimler
- Bilgi ve teknolojiye bağlı değişim
- Öğretme ve öğrenmede değişen yöntem ve yaklaşımlar
- Materyal geliştirme, öğretim yöntem ve tekniklerdeki değişim
- Eğitimdeki kazanımların çeşitlenmesi (Odabaşı, 2009).

Öğretmenler yetişkinler olarak yaş, cinsiyet, eğitim durumu ve coğrafi konum gibi demografik değişkenler ile kişinin yaşam şartları, ekonomik durumu, değerleri, inançları ve psikolojik veya kişisel özelliklerini gibi faktörlerin yanında demografik ve demografik olmayan özelliklerinin eğitimlerin koşullarına bağlı olarak mesleki gelişim eğitimlerine katılma davranışına etki edebileceği düşünülmektedir (Knox & Videbeck, 1963; Miller, 1967).

2.4.1. Kişisel nedenler

Yetişkinlerin eğitime katılım davranışlarını etkileyen kişisel nedenler bulunmaktadır. Bu kişisel nedenler arasında kişinin eğitime ilişkin önceden edindiği tecrübeleri, mesleklerini icra ederken karşılaştıkları gelişim ihtiyaçları yer almaktadır (Rubenson, 1977'den aktaran Silva, 1998). Yetişkinleri eğitime katılmaya iten faktörler arasında meslek edinme, öğrenilenleri günlük hayatta kullanma, sertifika alma, öğrenilen mesleki yeterliliklerin ekonomik katkı sağlaması gibi faktörler yer almaktadır (Ağcihan, 2015).

Öğretmenlerin eğitimlere katılım davranışının arkasında elde edecekleri kazanımları maddi açıdan faydaya dönüştürme güdüsünün olabileceği söylenebilir. Mesleki gelişim faaliyetleri sonunda verilen belgelerin öğretmenler için atama, yer değiştirme ve kariyer basamaklarında yükselmede etkili olmaması bu faaliyetlere katılımı düşürmekte ve öğretmenlerin katılma isteğini azaltmaktadır (Aytaç, 2000).

Sabah ve Çekin (2016)'e göre öğretmenlere ekonomik yardım (ödenek) sağlanması durumunda düzenlenen eğitim etkinliklerine katılımlarının daha fazla olacağı söylenebilir. Türkiye'de öğretmenler, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen mesleki gelişim faaliyetlerine katıldıklarında bu faaliyetler için resmî olarak görevlendirilmekte ve yolculuk, konaklama ve yeme içme masrafları ilgili mevzuata göre karşılanmaktadır. MEB (2013) tarafından yapılan araştırmaya bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerin %82'sinin katıldıkları mesleki gelişim eğitimler için hiç ödeme yapmadıkları görülmektedir.

2.4.2. Mesleki faktörler

Yetişkinlerin mesleki gelişim faaliyetlerine katılmalarına etki eden faktörler arasında mesleki nedenlerin olduğu söylenebilir. Şaban (2000)'a göre mesleki gelişim ihtiyacının ortaya çıkmasını açıklayan değişimsel ve gelişimsel yaklaşımların çoğunlukla mesleki faktörlere bağlı olduğu söylenebilir. Bu çerçevede mesleğin gerekleri ve zamanla bu gerekliliklerin değişmesi, ortaya çıkan yeni bilgi ve teknolojiler ile yeni uygulamalar, mesleki gelişim faaliyetlerine katılımı etkilemektedir. Öğretmenliğin, gerek öğrencilerin ve eğitim sisteminin beklentileri gerekse öğretmenlik mesleğinin genel gereklilikleri ile branş özelindeki gereklilikler açısından mesleki gelişime en çok ihtiyaç duyan meslekler arasında olduğu söylenebilir.

Genel olarak öğretmenin daha iyi bir öğretmen olma isteğinin, mesleki gelişim faaliyetlerine katılım konusunda motivasyon kaynağı olduğu ifade edilmektedir (Drage, 2010). Bunun yanında öğretme etkinliklerini daha iyi hazırlama ve sunma, ölçme ve değerlendirme araçlarını etkin kullanma, eğitim teknolojilerinin kullanımı, öğrencilerle iyi iletişim kurma isteği gibi öğretmenin mesleğini daha iyi yapmasını sağlayacak faktörler de katılım isteğini etkilemektedir (Güneş, 2006).

2.4.3. Kurumsal faktörler

Öztürk & Sancak (2007)'a göre kurumda hedeflenen verimlilik düzeyine erişmek için hizmet içi eğitimin önemli bir yeri vardır. Belli koşullar gerçekleşmesi hâlinde hizmet içi eğitimlerle amaçlanan verimlilik artışı sağlanabilmektedir. Bu koşulların en önemlisi, kurumlarda verimliliği düşüren etkenlerin gerçekçi olarak belirlenmesidir. Kurumlarda verimliliğe olumsuz tesir eden etkenler tarafsız bir yaklaşımla belirlendikten sonra, bu etkenlerin ortadan kaldırılmasında hizmet içi eğitimden nasıl yararlanılabileceği belirlenebilir. Sims, hizmet içi eğitimlerin sağladığı kurumsal yararları aşağıdaki şekilde sıralamıştır:

- Hizmet içi eğitim kurumların kazancını ve kârını artırır.
- Kurumun her düzeyinde işe ilişkin bilgi ve beceriler gelişir.
- Kurum ortamında moral artar.
- İş görenlerin kurumsal amaçları tanınması ve benimsemesi kolaylaşır.
- Ast-üst ilişkileri gelişir.
- Kurum içinde açıklık ve güven gelişir.
- Kurumsal gelişme sağlanır.
- İş yönergelerinin hazırlanması sağlanır.
- Kurumsal politikanın anlaşılması ve izlenmesi sağlanır.
- Kurumsal kararların ve sorun çözme sürecinin etkinliği artar.
- Liderlik becerileri, güdülenme, sadakat, kuruma karşı olumlu tutumlar gelişir.
- İşçi ve işgören ilişkilerinde gelişme gözlenir.
- Üretim araçlarının kötü kullanımı ve kuruma karşı savurganlıkta azalma meydana gelir.
- Kurumda iletişim ve gelişmeye uygun bir hava oluşur.
- İşgörenlerin değişime uyum sağlaması kolaylaşır.
- Kurumsal saygınlık artar, iyi bir imaj edinilmesine yardım eder.

Cross tarafından yapılan çalışmalarda yetişkinlerin eğitime katılım davranışlarını etkileyen kurumsal faktörler bulunmaktadır (akt. Scanlan,1986). Bu etkenlerin kurumun hizmet içi eğitim politikalarından ve çalışanlarına yönelik yürüttüğü hizmet içi eğitim uygulamalarının yetersizliğinden veya aksayan yönlerinden kaynaklandığı söylenebilir. Yetişkinlerin eğitim faaliyetlerine katılımını etkileyen kurumsal nedenler olduğu gibi eğitim faaliyetlerine

katılımını engelleyen kurumsal faktörler de bulunmaktadır. Yetişkinlerin eğitim faaliyetlerine katılımını engelleyen kurumsal faktörler aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır (Aydın, 2011; Boylu, Günay, & Doğan, 2016).

- Öğretim programlarıyla ilgili bilgilendirme eksikliği
- Başvuru yapmak için gerekli olan prosedürlerin fazlalığı
- Yetişkinler için uygun olmayan öğretim programları, saatleri ve içerikleri
- Eğitim faaliyetlerin hedef kitlenin ilgisini çekmemesi
- Eğitime katılacak kişinin eğitim yerine olan uzaklığı ile coğrafi konumundan kaynaklanan kursa ulaşım engelleri

İfade edilen bu engellerin öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere katılımını olumsuz etkilediği söylenebilir.

2.4.4. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım durumları

Atölye laboratuvar öğretmenlerinin çağın gerektirdiği yeni bilgi ve becerileri kazanmalarını, yeterliklerini artırmalarını ve mesleki gelişimlerini sürekli kılmalarını temin etmek amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bu öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenmektedir (EARGED, 2006). Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen merkezi hizmet içi eğitim faaliyetlerinin sınırlı sayıda öğretmenin katılımına yönelik olarak belirli merkezlerde düzenlendiği ve ülkenin farklı bölgelerinde, farklı fiziksel ve sosyal şartlara sahip okullarda çalışan öğretmenlerin bunlardan faydalanmasının güç olduğu görülmektedir (Kaya, Çepni, & Küçük, 2004) Türkiye’de genel olarak öğretmenlerin mesleki gelişim eğitimi faaliyetlerine katılma durumlarına ilişkin yapılan araştırmalara bakıldığında mesleki gelişim eğitimlerine katılma oranlarının yeterince yüksek olmadığı söylenebilir (MEB 2013; OECD,2009).

TALİS’e katılan ülkelerdeki öğretmenlerin son 18 ayda herhangi bir mesleki gelişim faaliyetine katılma oranı ve mesleki gelişime ayrılan ortalama gün sayısı Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11

Öğretmenlerin Hizmet İçi Faaliyetlerine Katılma Oranları

Ülkeler	Son 18 ay içinde herhangi bir mesleki gelişim faaliyetine katılmış öğretmen oranı	Son 18 ay içinde bütün öğretmenler arasında mesleki gelişime ayrılan ortalama gün sayısı
İspanya	100,00	25,6
Slovenya	96,9	8,3
Avusturya	96,6	10,5
Litvanya	95,5	11,2
Estonya	92,7	13,1
Kore	91,9	30,0
Malezya	91,7	11,0
Meksika	91,5	34,0
Belçika	90,3	8,0
İrlanda	89,7	5,6
TALIS ortalaması	88,5	15,3
Bulgaristan	88,3	27,2
Norveç	86,7	9,2
Portekiz	85,8	18,5
İtalya	84,6	26,6
Brezilya	83,0	17,3
Danimarka	75,6	9,8
Slovakya	75,0	7,2
Türkiye	74,8	11,2

Kaynak: (OECD 2009, s.80)

Türkiye'nin katılmış olduğu OECD Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Araştırması (The OECD Teaching and Learning International Survey, TALIS (2009) raporuna göre araştırma

kapsamındaki öğretmenlerin mesleki gelişim faaliyetlerine katılma oranları ve mesleki gelişim için ayrılan ortalama gün sayısı Tablo 11’de görülmektedir. Tablodaki yer alan verilere bakıldığında Türkiye’de öğretmenlerin yaklaşık %25’inin son 18 ayda herhangi bir mesleki gelişim faaliyetine katılmadığı görülmektedir. Türkiye, bu oranla TALIS’e katılan ülkeler arasında öğretmenlerin mesleki gelişim faaliyetlerine katılım oranları açısından son sırada yer almaktadır.

Tablo 11’de bütün öğretmenlerin son 18 ay içinde mesleki gelişime ayırdıkları ortalama gün sayısına bakıldığında ise Türkiye için bu sayının 11,2 gün olduğu görülmektedir. Buna göre Türkiye araştırmaya katılan ülkelerin ortalamasının (15,3 gün) ve bazı ülkelerin altında kalmaktadır. Ayrıca Türkiye’de mesleki gelişime ayrılan bu zamanın %72’sini zorunlu eğitimler oluşturmaktadır (OECD, 2009). Alınan eğitimlerin çoğunluğunu zorunlu mesleki gelişim eğitimlerinin oluşturması gönüllü olarak katılanların oranının düşük olduğu şeklinde yorumlanabilir ve öğretmenlerin eğitimlere karşı yeterince istekli olmadıkları söylenebilir.

Türk Eğitim Derneği tarafından 2009 yılında ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler üzerinde yapılan bir araştırmada, öğretmenlerden son iki yıl içinde herhangi bir merkezi hizmet içi eğitim faaliyetine katılanların oranı %13,4 olarak bulunmaktadır (TED, 2009). Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı tarafından 2013 yılında yapılan araştırmaya göre öğretmenlerden son 18 ay içinde mesleki gelişimleri kapsamındaki herhangi bir kursa katılanların oranı %52’dir. Buna göre öğretmenlerin yaklaşık yarısı mesleki gelişim kapsamında düzenlenen kurslara katılmamaktadır (MEB, 2013). Aynı araştırmada öğretmenlerin %51’inin mesleki gelişimleri kapsamında oluşturulmuş bir çalışma grubuna katılmadıkları bulgusu da yer almaktadır. Bu sonuçlar, Türkiye’de öğretmenlerin mesleki gelişim kapsamındaki faaliyetlere katılma konusunda belirli sorunlar yaşadıklarını ve katılımın yeterli olmadığını göstermektedir.

Atölye ve laboratuvar öğretmenleri ve yöneticilere yönelik düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerine yıllara göre katılımcı sayıları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12

Atölye ve Laboratuvar Öğretmenleri ve Yöneticilere Yönelik Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Katılımcı Sayıları

<u>Yıl</u>	<u>Faaliyet Sayısı</u>	<u>Katılımcı Sayısı</u>
------------	------------------------	-------------------------

2015	128	7893
2016	108	6739
2017	147	6959
2018	105	2290

Kaynak: MEB MTEGM hizmet içi eğitim istatistiki bilgilerinden 25.01.2020 tarihinde alınmıştır.

Tablo 12’de Millî Eğitim Bakanlığı İstatistik Sisteminden alınan verilere göre 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarında görevli Atölye ve Laboratuvar Öğretmenleri ve yöneticilere düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyet sayısı ve katılımcı sayısı görülmektedir.

Buna göre 2015 yılında, 39 farklı konuda 128 eğitim faaliyeti düzenlenmiş ve eğitimlere 7893 kişi katılmıştır. Bu katılımcı sayısına göre 2015 yılı için atölye ve laboratuvar öğretmenlerinden hizmet içi eğitime katılanların oranı yaklaşık %3 olmaktadır. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında 52 alan ve 204 farklı dalda eğitim yapıldığı ve yaklaşık 45 bin atölye ve laboratuvar öğretmenin bu kurumlarda görev yaptığı düşünüldüğünde sunulan eğitim çeşitliliğinin ve katılımcı sayılarının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. 2016 yılında ek faaliyetlerle birlikte toplam 108 hizmet içi eğitim faaliyetine 6739 yönetici ile atölye ve laboratuvar öğretmeni katılmıştır. 2017 Yılı Hizmet İçi Eğitim Planı çerçevesinde 133 hizmet içi eğitim planlanmış 4227 atölye ve laboratuvar öğretmenine eğitim verilmiştir. 2018 yılında MTEGM bünyesindeki okullarda görevli atölye ve laboratuvar dersi öğretmenlerine 105 faaliyet gerçekleştirilmiş kalan faaliyetler tasarruf tedbirleri nedeniyle iptal edilmiştir. Bu doğrultuda 2018 yılında meslek alanlarında görev yapan 55239 öğretmenin %4,15’i hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmıştır. Ayrıca son 5 yıl içinde (2014-2018) 32940 yönetici ve öğretmen eğitim almıştır.

2014-2017 yılları arasında imzalanan işbirliği protokolleri kapsamında gerçekleştirilen 80 faaliyete yaklaşık 2.000 öğretmen katılmıştır. 2014-2017 yılları arasında işbaşında eğitim alan öğretmen oranı %3,6’dır. 2018 yılında iş birliği protokolleri kapsamında gerçekleştirilen 56 faaliyete 1057 öğretmen katılmış olup 417 gün ve 2668 saat işbaşında eğitim almışlardır. MTEGM bünyesindeki kurumlarda görevli 42 öğretmen 2017 yılında aşağıdaki dokuz alanda

- Bilişim Teknolojileri
- Biyomedikal Cihaz Teknolojileri
- Denizcilik
- Elektrik-Elektronik Teknolojisi
- Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri
- Makine Teknolojisi
- Motorlu Araçlar Teknolojisi
- Raylı Sistemler Teknolojisi
- Yiyecek İçecek Hizmetleri

12 hafta sürecek İngilizce dil kursu için İngiltere'ye gönderilmişlerdir. Öğretmenler Londra TWİN Language'de 240 saat genel İngilizce, İngiltere Devon ACCENT Language'de 120 saat mesleki İngilizce derslerini alarak eğitimlerini tamamlamışlardır. MTEGM'ye bağlı kurumlarda görevli öğretmenlerin yabancı dil seviyelerinin yükseltilmesi için 2018 yılında öğretmenlerin yurtdışında İngilizce dil eğitimine gönderilmesi planlanmıştır. Bu çerçevede başvurular incelenerek 51 aday sözlü sınava davet edilmiştir. Sözlü sınav sonucunda 12 farklı alandan 30 öğretmenini dil eğitimine gönderilmesine karar verilmiştir. Bu alanlar şunlardır:

- Makine Teknolojisi
- Elektrik-Elektronik Teknolojisi
- Uçak Bakım
- Plastik Teknolojisi
- Mobilya İç Mekân Tasarımı
- Denizcilik
- Biyomedikal Cihaz Teknolojisi
- Konaklama ve Seyahat Hizmetleri
- Ulaştırma Hizmetleri
- Yiyecek İçecek Hizmetleri
- Gemi Yapımı
- Kimya Teknolojisi

Öğretmenler İngiltere Londra’da 240 saatlik temel İngilizce eğitimi aldıktan sonra temel eğitimi tamamlayan öğretmenler daha sonra Devon’a geçerek 120 saat süren mesleki İngilizce eğitimi alarak İngilizce kursunu tamamlamışlardır.

MTEGM (2016) tarafından yapılan “Mesleki Yabancı Dil Dersi Etki Analizi Raporu” adlı öğretmenler üzerinde yapılan çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Katılımcıların %77’si mesleki yabancı dil dersi için hizmet içi eğitim düzenlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.
- Katılımcıların oldukça önemli bir kısmı (%96) daha önce mesleki yabancı dil dersi ile ilgili herhangi bir eğitim faaliyetine katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

OYGM’nin yıllara göre öğretmenler için düzenlemiş olduğu İngilizce kurs sayısı ve katılan öğretmen sayısı Tablo 13’te görülmektedir.

Tablo 13

Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Tarafından Öğretmenlere Yönelik Düzenlenen İngilizce Kurs Sayısı ve Katılan Öğretmen Sayıları

<u>Yıl</u>	<u>Açılan Kurs Sayısı</u>	<u>Katılımcı Sayısı</u>
2016	4	106
2017	4	199
2018	4	321

Kaynak: OYGM hizmet içi istatistiki bilgilerinden 10.01.2020 tarihinde alınmıştır.

2.5. İlgili araştırmalar

2.5.1. Doktora tez çalışmaları

Öner (2008) tarafından yapılan “Orta Öğretim Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğrenmelerini Etkileyen Etmenler” adlı doktora çalışması, 2004-2005 öğretim yılında Gaziantep ilinde 17 liseden 293 öğrenciye uygulanmış ve yabancı dil kaygısının, aile eğitim seviyesi ve

mesleğinin, öğrenim gördükleri okulun, cinsiyetlerinin İngilizce öğrenimine etkisi amaçlanmıştır.

Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Ortaöğretim öğrencilerinin yabancı dil kaygı düzeylerinin öğrencilerin cinsiyetlerine, mezun oldukları ilköğretim okul türlerine, ailelerinin mesleklerine ve eğitimlerine göre değişmediği sadece öğrenim gördükleri okula göre değiştiği görülmüştür.
- Ortaöğretim öğrencilerinin yabancı dil kaygısı ile başarı notları arasında ters orantı söz konusudur. Kaygı çok olursa ders notu o ölçüde düşük olmaktadır.

Akdemir (2015) tarafından yapılan doktora tez çalışmasının amacı, okul yöneticilerinin teknolojiye yönelik hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve belirlenen ihtiyaçlar çerçevesinde bir hizmet içi eğitim programının hazırlanmasıdır. Çalışmanın örneklemini 2014-2015 eğitim öğretim yılında Zonguldak ilinde görev yapan okul yöneticileri oluşturmaktadır.

Çalışmada aşağıdaki sonuçlar tespit edilmiştir.

- Okul yöneticileri teknolojiye yönelik hizmet içi eğitime ihtiyaç duymaktadır.
- Okul yöneticilerinin en fazla ihtiyaç duydukları hizmet içi eğitim, okul web sayfasına bağlantı (link) ekleme becerisi olduğu saptanmıştır.
- Okul yöneticilerinin bilgi ve becerilerin aktarılmasına yönelik tercih ettikleri metot “Uygulamalı Hizmet İçi Eğitim” olmuştur.
- Okul yöneticilerin tamamına yakınının teknolojiye yönelik mevcut beceri düzeylerinin ortalama ve ortalamanın üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

2.5.2. Yüksek lisans tez çalışmaları

Haznedar (2010) tarafından yapılan “Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi: Reformlar, Yönelimler ve Öğretmenlerimiz” adlı çalışmada, yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin yeni geliştirilen dil öğretim yöntemlerini ne ölçüde benimsediği ve uygulamada karşılaşılan güçlükler amaçlanmıştır. Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Bu araştırmada, öğretmenlerin yabancı dil öğretiminde güncel yöntemlere sahip oldukları ancak sınıf içi dil öğretim yöntemlerinde hâlâ geleneksel yöntemleri uyguladıkları görülmüştür.
- Öğretmenlere yönelik düzenlenen hizmet içi eğitimlerin planlaması yapılırken üniversitelerden ilgili bölümlerden konusunda uzman akademisyenlerin yanı sıra eğitimin içinde, sahada olup işin uygulayıcısı olan öğretmenlerin de bu sürece dâhil olması gerekmektedir.
- Yabancı dil eğitiminde standartların belirlenmesi ve bu standartları oluşturacak bir akademik kurul oluşturulmalıdır.
- Yabancı dil öğretmen adaylarına sınırlı biçimde verilen uygulamalı dil bilim, dil politikaları, çocuklara dil öğretimi, ikinci dil öğrenimi gibi dersler daha derinlemesine verilmelidir.

Kayahan (2003) tarafından yapılan “İlköğretimde Yabancı Dil Eğitimi” adlı çalışmasında yabancı dilin, öğretiminin okullardaki eğitim sorunlarını irdelemek ve bu sorunlara olası çözüm yolları üretme amaçlanmıştır.

Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- İngilizce eğitiminin 4. sınıftan başlatılması ile öğretmenlerin yarıya yakını başarının arttığını ifade etmişlerdir.
- İlköğretim okullarındaki okutulan yabancı dil dersinin temel sorunları sırasıyla eğitim öğretim programları, materyal eksikliği ve okulların fiziki şartları olarak sıralanabilir.
- Ders başarısını ölçmek için kullanılan ölçme araçlarının yetersiz olduğu veya hiç olmadığı söylenebilir.
- Öğretmenlerin %76,7’si mesleki ve alan bilgisi bakımından hizmet içi eğitim düzenlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.
- Öğretmenlerin yarısına yakını ve öğrencilerin %70’den fazlası İngilizceden başka yabancı dillerin okutulması gerektiğini ifade etmişlerdir.
- Yabancı dil derslerinin zorunlu olmasını öğrenci ve öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısı desteklemektedir.

Durgut (2010) tarafından yapılan “Ortaöğretim Okullarında Yabancı Dil Eğitiminin Etkin Öğrenilememesinin Nedenleri” adlı araştırmasında ortaöğretim okullarında karşılaşılan

güçlükler ve bunların önem sırasını tespit etmek, bu konuda politika yapıcılara ve uygulayıcılara yardımcı olmak ve literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Yabancı dil öğretmenleri kendilerini geliştirme, öğrettikleri dilin konuşulduğu ülkeyi yerinde görüp inceleme, araştırma ve kültürleri hakkında bilgi edinme amacıyla yurtdışı eğitim kurslarına katılmaları teşvik edilmelidir.
- Öğrencilerin derse katılımıyla ders başarısı doğru orantılıdır.
- Öğretmenlerin Lisansüstü eğitimleri desteklenmeli ve Lisansüstü eğitim alan öğretmenlerden dil öğretimi konusunda daha çok yararlanılmalıdır.

Özdemir (2019)'in “Türkiye’deki Yabancı Dil Eğitim Politikalarına İlişkin Yabancı Dil Öğretmenlerinin Görüşleri” adlı yüksek lisans tez çalışmasında araştırmanın örneklemini Kastamonu ilinde görevli olan 12 yabancı dil öğretmeni ve 3 yöneticiden oluşturmuştur.

Araştırmanın sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Son yıllarda dil bilgisi ağırlıklı dil öğretiminden, uygulamaya dönük ve öğrencinin okuduğunu, dinlediğini anladığı ve sorulan sorulara cevap verebildiği yöntemlerin kullanılması dil öğretimi açısından önemlidir.
- Yabancı dil ile ilgili hizmet içi eğitim çalışmaları, eksik ve nicel bakımdan yetersizdir. Yabancı dil öğretim yöntemleri, yabancı dil konuşma becerisini geliştirmeye yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenmelidir.
- Öğretmenler konuşma becerilerini geliştirmeye dönük uygulama odaklı eğitim alabilmeleri amacıyla yurtdışına gönderilmelidir.

Sevi (2010) tarafından yapılan “Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Eğitiminin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri” adlı yüksek lisans tez çalışmasında araştırmanın örneklemini Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler öğretmen adayları ve İngilizce Öğretmenliği Sertifika Programı öğrencileri olmak üzere toplam 209 kişiden oluşturmuştur.

Araştırmanın sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Güncel gelişmeleri takip etmek ve akademik yaşam için yabancı dil bilmek gerekmektedir.
- Yabancı dil entelektüel bakışı desteklemektedir ve aynı zamanda yabancı dil eğitimi geçmişten gelen bir kültürdür.

- Yabancı dil meslekte uzmanlaşma önünde büyük bir engeldir.
- Yabancı dilin öğretmenlikle bir ilişkisi vardır.

Kuru Atadere (2012) tarafından yapılan “Türkiye’de Erken Yaşta Yabancı Dil Eğitimi. Veli Ve Öğretmenlerin Erken Yaşta Yabancı Dile Yönelik Algı Ve Tutumları” adlı yüksek lisans tez çalışmasında örnekleme İzmir ilinde 2011/2012 öğretim yılı güz yarısında ilköğretim okullarında görev yapan 15 yabancı dil öğretmeni ve çocukları erken yaşta yabancı dil eğitimi alan 100 veli oluşturmaktadır.

Çalışma sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Yabancı dil eğitiminin 4-7 yaş aralığında verilmeye başlaması çocuk açısından önemli ve faydalıdır.
- Erken yaşta çocuğun, yabancı dili öğrenirken o ülkenin kültürünü de tanınması ile kendisinin dışında var olan dünya ve insanlarla empati kuracağı ve önyargılardan uzaklaşacağı sonucu çıkarılmıştır.

Islattı (1999) yapmış olduğu çalışmada “Türkiye’de Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimi Ve Almanca Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitimleri” incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre dil ve kültür ayrılmaz bir bütündür. Bir toplumu, kültürünü tanıyan öğretmen o toplumun dilini aktarması daha kolay olur. Dolayısıyla öğretmenlerin belli aralıklarla yurtdışına gönderilmeleri faydalı olacaktır. Hizmet içi eğitim öğretmenlik mesleğinin vazgeçilmez ve çok önemli parçasıdır; büyük bir ciddiyetle ve titizlikle ele alınmalıdır. Hizmet içi eğitim seminerleri artırılmalıdır. Seminerler zorlama ile değil, sevdilerek yapıldığı ölçüde başarılıdır.

Yıldız (2006) tarafından yapılan “Endüstri Meslek Liselerinde Görevli Atölye Ve Laboratuvar Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Saptanması” adlı yüksek lisans tez çalışmasında örnekleme İstanbul ilinde 11 resmî endüstri meslek lisesinde görev yapan 235 öğretmenden oluşturmaktadır. Çalışma neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Öğretmenlerin en fazla ihtiyaç duydukları hizmet içi eğitim alanları; mesleki yönlendirme, öğrencilerin kişisel gelişim özelliklerini, ilgi ve ihtiyaçlarını tanıma, özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilere uygulanacak yöntem ve teknikler, okul ile işletme arasındaki iş birliğine yönelik eğitim şeklinde sıralanabilir.
- Atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin en fazla ihtiyaç duyduğu eğitim, sınıf içinde karşılaşılan davranış problemleri ve bunlara karşı geliştirilecek önlemlerdir.

Karakuş (2010) tarafından yapılan “Öğretmenlerin Yabancı Dil Eğitiminin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri” adlı yüksek lisans tezi çalışmasının örneklemini Kütahya ilinde MEB’e bağlı okullarda görev yapan Sosyal Bilgiler ve İngilizce öğretmenlerinden oluşmaktadır. Çalışmada İngilizce ve Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yabancı dilin gerekliliği hususundaki algı farklılıkları ve eksiklerinin saptanması amaçlanmıştır.

Araştırma neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Öğretmenlerin sahip olduğu en önemli donanımlardan biri yabancı dildir.
- Yabancı dil temel eğitim ve öğretmenliğin büyük bir parçasıdır.
- Teknolojik ve mesleki gelişmelerin takibi ve mesleki materyalleri çeviri için İngilizce bilmek gereklidir.
- Yabancı dil bilmek evrensel bir gerekliliktir.
- Millî Eğitim Bakanlığı hizmet içi eğitimlerle yabancı dil eğitimini daha fazla desteklemelidir.

Yazıcıoğlu (1986) tarafından yapılan “Eskişehir’deki Ortaöğretim Kurumlarında Görevli Yabancı Dil Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Ve Eğitim-Öğretimde Karşılaştıkları Güçlükler” adlı yüksek lisans çalışmasının örneklemini resmî ortaöğretim kurumlarında çalışan 227 yabancı dil öğretmeninden oluşmaktadır.

Çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Öğretmenlerin öğretimini yaptıkları dilin konuşulduğu ülkelere gitme oranının ve yurt içi-yurt dışında hizmet içi eğitimlere katılım düzeyinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Yabancı dil öğretmenleri okuma, anlama, yazma ve konuşma alanlarında hizmet içi eğitime ihtiyaç duymaktadır.
- Yabancı dil öğretmenleri modern öğretim yöntemleri, ders araç gereci kullanma, program geliştirme konularında hizmet içi eğitime ihtiyaç duymaktadır.

Hakyemez (2016) tarafından yapılan yüksek lisans çalışmasının amacı, ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğinde mesleki gelişime ilişkin görüşlerini betimlemek ve konuyu çeşitli değişkenler (cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim durumu, branş, katıldığı etkinlik sayısı) açısından analiz etmektir. Araştırmanın örneklemini Ankara ili Keçiören ilçesinde bulunan MEB’e bağlı devlet okullarında görev yapmakta olan 370 ortaokul öğretmeni oluşturmuştur.

Çalışmada aşağıdaki sonuçlar saptanmıştır.

- Ortaokul öğretmenleri mesleki gelişim kavramını mesleki bilgileri güncellemek, mesleki ve kişisel yeterlilikleri geliştirmek ve yenilikleri takip etmek olarak görmektedir.
- Mesleki gelişim etkinliklerinin güçlü yönleri arasında uygulama ve içeriği, zayıf yönleri arasında ise zamanlama ve uygulama boyutları vurgulanmaktadır.
- Mesleki gelişim etkinliklerine yönelik beklentiler; içeriğin ilgi ve ihtiyaca yönelik oluşturulması, uygulama sürecinde aktif bir katılımın sağlanması, uygulayıcının nitelikli ve donanımlı kişilerden seçilmesi ve etkinliğin, öğretmenlerin çalışma takvimi ve saatleri de düşünülerek en uygun zaman dilimlerinde yapılması olarak belirlenmiştir.

Ayan (1999) tarafından yapılan “Öğretmenlerin Geliştirilmesinde Hizmet İçi Eğitimin Rolü” adlı yüksek lisans tezi çalışmasında öğretmenlerin geliştirilmesinde hizmet içi eğitimin rolünü betimlemek, hizmet içi eğitim uygulamalarının nasıl gerçekleştiğini, çağdaş bir hizmet içi eğitim sürecinin nasıl olması gerektiğini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- Hizmet içi eğitim; öğretmenlerin öz güven ve güdülenme düzeyini yükseltmek, örgütsel gelişme ve değişimlere uyumu kolaylaştırmak bazı bilgi ve becerilerin görev başında kazanımını sağlamak amacıyla yapılır.
- Hizmet içi eğitim etkinlikleri yeterince ekonomik destek olursa amacına ulaşabilir.
- Hizmet içi eğitim örgütlerinin etkililiği ve verimliliği için zorunludur.

Arslan (2015) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında ilk ve ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitime ve hizmet içi eğitimden geçirilmelerini gerekli kılan etmenlere ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada evrenini İstanbul’daki ilk ve ortaokuldan 170 öğretmen oluşturmuş ve araştırmada hizmet içi eğitimin gerekli olduğu, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin hizmet içi eğitim almayı zorunlu kıldığı, öğretmenlerin meslektaşlarıyla iletişim kurulmasında önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ergür (1991) tarafından yapılan “Kamu Sektöründe Çalışan Yüksekokul Mezunu Görevlilerin Hizmet İçi Eğitim Kapsamında Yabancı Dil Eğitimi İle İlgili Görüşler” adlı yüksek lisans çalışması Türkiye Elektrik Kurumu, Türkiye Çimento ve Toprak Sanayii A.Ş. ve Türkiye Şeker Fabrikası A.Ş.’de görevli elemanlara uygulanmış ve hizmet içi eğitimden

geçmiş veya geçmekte olan yüksekokul mezunu görevlilerin hizmet içi eğitim kapsamında yabancı dil eğitimi ile ilgili görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Katılımcılar; meslek yaşamında daha başarılı olabilmek (%94), İngilizce mesleki yayınları izleyebilmek (%90), şu andaki görevinde statüsünü yükseltebilmek (%67) amacıyla yabancı dil eğitim programına katılmaktadır.
- Yabancı dil eğitim programı mesleki yabancı dil öğrenmeye yönelik değildir.
- Kurslarda görevli öğretmenler yetişkin eğitiminde oldukça başarılı ve deneyimlidir.
- Yabancı dil öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi yabancı dil eğitimine olumlu katkı sağlayacaktır.

2.5.3. Yurt dışı çalışmaları

Grasmane & Grasmane (2011) tarafından yapılan “Foreign Language Skills for Employability in the EU Labour Market” adlı çalışmada yabancı dil becerilerinin istihdam olanaklarını nasıl etkilediğini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Letonya Ziraat Üniversitesi'nden 61 lisans, 33 yüksek lisans ve 33 doktora öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma sonucuna göre yabancı dil seviyeleri temel düzeyde olan öğrenciler diğer ülkelerde çalışma konusunda arzulu değildir. Çünkü Avrupa Birliği işgücü piyasasında istihdam edilebilmek için yeterli seviyede yabancı dil becerileri önemlidir.

Vladislavovich, Alexandrovna & Alexandrovna (2014) tarafından yapılan “Language Competence in a Puzzle of Modern Russian Vocational Education” adlı çalışmada mesleki eğitimin ve mesleki yeterliğinin değerlendirilme kriterlerinin yapısının değiştirilmesi amaçlanmıştır.. Araştırma sonucuna göre mesleki sorunların çözümü için yabancı dil yeterliği mesleki eğitimin içeriğinin ayrılmaz bir parçası haline gelmelidir ve yabancı dil mesleki sorunları çözenin temel bir aracı olarak kullanılmalıdır. Yabancı dil ile mesleki eğitimin modellenmesinin dünya ekonomisiyle bütünleşmek isteyen ülkeler için önemlidir.

Nyikos (1990) tarafından yapılan “Sex-Related Differences in Adult Language Learning” adlı çalışmada yetişkinlerin cinsiyetlerinin dil öğrenmede oluşturduğu farklılıkları araştırarak bu konuda sosyalleşme ve hafızanın etkilerini incelemiştir. Kadınların başarıları daha çok sözel iletişim kanalıyla öğrenilen stratejilere bağlıyken erkeklerin ise görsel

iletişim yoluyla öğrenmeye eğilimli oldukları ve bu yönde strateji geliştirdikleri gözlenmiştir. Çalışmanın sonucuna göre uygun öğrenme ve öğretme stratejileri geliştirildiği zaman kadınlar ve erkekler arasında başarı eşitliği sağlanabilmektedir.

Bu çalışmalardan hareketle yabancı dil bilmenin evrensel bir gereklilik olduğu ve öğretmenlerin sahip olduğu en önemli donanımlardan biri olduğundan dolayı öğretmenlerin okuma, anlama, yazma ve konuşma alanlarında hizmet içi eğitimlerle desteklenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Dil ve kültür ayrılmaz bir bütündür ve bir toplumu, kültürünü tanıyan öğretmen o toplumun dilini aktarması daha kolay olur. Dolayısıyla öğretmenlerin belli aralıklarla yurtdışına yabancı dil eğitimine gönderilmeleri faydalı olacaktır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde öncelikle araştırmanın yönteminden söz edilerek evren, örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntemler açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın yöntemi

MTEGM tarafından yurt dışına mesleki İngilizce dil kursu almaları için gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih nedenlerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada araştırma yöntemi olarak karma yöntem kullanılmıştır. Bu çerçevede, araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma yöntemi genel tarama modeli ve nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi durum çalışması modeli kullanılmıştır. Karma yöntem, bir araştırma programı çerçevesinde yapılan tekli çalışmalar (single study) veya çoklu çalışmalar (multiple studies) içinde nicel ve nitel verilerin toplanması ve analiz edilmesidir (Creswell, 2014).

Genel tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü üzerinde ya da ondan alınacak bir grup üzerinde yapılan tarama çalışmasıdır (Karasar, 2002). Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, özel bir konuda derinlemesine soru sorma ve cevap eksik veya açık değilse tekrar soru sorarak durumu daha açıklayıcı hâle getirip cevapları tamamlama fırsatı vermesi açısından avantajlı olarak görülmektedir (Çepni, 2007). Durum çalışması modeli, araştırılan olguyu kendi yaşam çerçevesi içinde inceleyen, olgu ve içinde bulunduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma desendir (Yıldırım & Şimşek, 2006).

3.2. Araştırmanın evreni ve örneklemi

Araştırmanın evren/örnekleme, Haziran 2018-Ekim 2018 ve Eylül 2017-Aralık 2017 tarihleri arasında Millî Eğitim Bakanlığı MTEGM'ye bağlı kurumlarda görev yapan öğretmenlerden

yurt dışına mesleki İngilizce dil kursu almaları için gönderilen 72 kişilik öğretmen, 68 okul yöneticisi ile Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünde görevli 3 yönetici olmak üzere toplam 71 yöneticiden oluşmuştur. Evreninin ulaşılabilir olması nedeniyle araştırmada örneklem tayinine gidilmemiştir. Bu gruptan 68 öğretmen ve 25 yönetici çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır.

3.3. Veri toplama araçları veri toplama süreçleri

Araştırmada nicel veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen “İngilizce Dil Eğitimi İçin Yurt Dışına Gönderilen Öğretmenlerin Dil Eğitimi Tercih Etme Nedenleri Anketi” ile toplanmıştır. Bu anket, Güneş (2006) tarafından geliştirilen İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılmayı İsteme ve İstememe Nedenlerini Belirleme Anketi’nden uyarlanarak oluşturulmuştur.

3.3.1. Anket

Anketin düzenlenmesi sürecinde Büyüköztürk (2005)’ün çalışmasında belirttiği aşamalar takip edilmiştir. Anketin uyarlanma sürecinde öncelikle evrenin özellikleri ve araştırmanın amacı dikkate alınarak ön araştırma formu 20 atölye ve laboratuvar öğretmenine uygulanmıştır. Bu formla atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin yurt dışı dil eğitimi tercih etmelerine yönelik cevapları toplanmıştır. Ön araştırma formundan elde edilen cevaplar, anketin geliştirilmesinde esas alınan İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılmayı İsteme ve İstememe Nedenlerini Belirleme Anketi’nde yer alan sorular ve literatür taramasında elde edilen bilgi ve bulgulardan yararlanılarak 4 bölümden ve 72 sorudan oluşan taslak anket formu ve görüşme formu oluşturulmuştur.

Ankette en düşük puan 1, en yüksek puan 5 olacak şekilde yer alan soruların her birinin farklı konulardaki görüşleri tespit etme amacı taşıması, sorulara verilecek cevapların sınıflama ölçeğinde olduğu ve bu sorulardan toplam puanlar elde edilerek psikolojik bir yapının ölçülmesine yönelik bir çalışma yapılmamasından dolayı anket geliştirme süreci kapsam geçerliğinin sağlanması için 2 eğitim bilişim uzmanı, 1 ölçme değerlendirme uzmanının görüşü alınıp ve ön uygulama yapılarak sürdürülmüştür (Büyüköztürk, 2014;

Cebeci, 2010; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007). Ayrıca anketin Türkçe dil ve anlatım açısından uygunluğunun sağlanması için de uzman görüğu alınarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Kapsam geçerliği çalışmaları kapsamında, anket taslak formunda yer alan maddelerin ihtiyaç duyulan olgusal ve/veya yargısal verileri kapsamasını sağlamak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı OYGM ile MTEGM'nde hizmet içi eğitim faaliyetlerini yürütmekle sorumlu yönetici ve çalışanlarla ortak çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca oluşturulan uzman değerlendirme formuyla konuyla ilgili çalışmaları olan konu alanı uzmanından görüğu alınmıştır. İlgili görüğlerin yansıtıldığı anket taslak formundaki problemlerin belirlenmesi için araştırmanın hedef kitlesine benzer özelliklere sahip bir grup üzerinde ön uygulama yapılmıştır. Bu ön uygulamada soruların anlaşılabilirliği, amaca uygunluğu ve güvenilirliği incelenmiş ve birinci bölümden 2 madde çıkarılmış 3 madde revize edilmiş, ikinci bölümde 3 madde çıkarılmış 6 madde revize edilmiş, üçüncü bölümde 5 madde çıkarılmış 9 madde revize edilmiş ve 4. bölümde 5 madde çıkarılmış 6 madde revize edilerek gerekli olan düzeltmeler yapılmıştır (Büyüköztürk, 2014; Cebeci, 2010; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007). Öğretmenlerin Yurt Dışı İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etme Nedenlerin Araştırılması Anketi dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin demografik özelliklerini tespit etmeye yönelik 12 adet, ikinci bölümde 17 adet, üçüncü bölümde 15 adet ve dördüncü bölümde 15 adet soru bulunmaktadır. Anket; kişisel, mesleki, kurumsal nedenler başlıkları altında gruplandırılmış ve “hiç”, “az”, “orta”, “oldukça” ve “tamamıyla” olmak üzere beşli derecelendirme ölçeği şeklinde düzenlendikten sonra tez danışmanının da görüğu alınarak ankete son şekli verilmiştir (Ek 1).

3.3.2. Yarı yapılandırılmış görüşme formu

Araştırmada nitel veriler, araştırmacı tarafından uyarlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Görüşme soruları, nicel veri toplam aracı olan ankete dayalı olarak hazırlanmış ve danışman onayı alınarak son şekli verilmiştir (Ek 5).

3.3.3. Verilerin toplanması

Anket, belirlenen 72 öğretmene elektronik ortamda gönderilmiştir. Anketi 68 öğretmen doldurmuş 4 öğretmen ise doldurmamıştır. 68 anket içinden geçersiz anket bulunmayıp değerlendirme bu anketler üzerinden yapılmıştır. Nitel veriler; 5 yönetici ile yaklaşık olarak 5 dakika süren bilgisayar kayıtlı bireysel görüşme yolu ile 66 yöneticiye ise elektronik ortamda gönderilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. 66 yöneticiden 20 kişi formu doldurmuş olup toplamda 25 yöneticinin formları üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Anket ve formun uygulanmasına yönelik izin Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünden alınmıştır (Ek 3). Özlük ve kişilik haklarının gizliliğinin korunması amacıyla katılımcılardan araştırma kapsamında herhangi bir kimlik bilgisi talep edilmemiştir.

3.4. Verilerin analizi

MTEGM tarafından yurt dışına mesleki İngilizce dil kursu almaları için gönderilen öğretmenlerin bu kursu tercih etme nedenlerini ortaya koymayı amaçlayan araştırmada nicel veriler betimsel olarak incelenmiştir. Anketle toplanan verilerin normal dağılım gösterip göstermediği test edilmiş ve basıklık ve çarpıklık değerlerinin +2 ile -2 arasında olduğu saptanmıştır. Bu değerlere göre verilerin normal dağılım gösterdiği varsayılmış ve parametrik testler kullanılmıştır. Toplanan veriler örnekleme ait bulgular, katılımcıların yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri ve alt grup analizleri olmak üzere üç kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda araştırmanın örneklemini oluşturan katılımcıların özelliklerine (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, çocuk sayısı, aylık gelir durumu, dil sınav puanı, eğitim aldığı dönem vb.) ait frekans ve yüzdelere yer verilmiştir. İkinci kısımda örneklem grubunu oluşturan katılımcıların yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerini saptamak amacıyla hazırlanmış olan anket maddelerine verdikleri cevaplara ilişkin istatistiki bilgilere yer verilmiştir. Son kısımda ise, katılımcıların yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin; cinsiyet, medeni durum, eşin çalışma durumu, yaş, hizmet süresi, eğitim durumu, okuldaki görev durumu, eğitim aldıkları dönem, aylık gelir, dil sınav puanı, atama alanı değişkenlerle

ilişkinine bakılmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan alt grupların birbirlerinden farklılaşma düzeyleri istatistiksel analizlere dayalı olarak belirlenmiş ve ilgili tablolarda frekanslara, aritmetik ortalamalara, standart sapmalara, tek yönlü varyans analizi puanlarına (ANOVA), bağımsız örneklemler t-testi puanlarına yer verilmiştir.

Araştırmada nitel veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Dört aşamadan oluşan bu analizde ilk aşamada analiz için bir çerçeve oluşturulur. İkinci aşamada oluşturulan tematik çerçeveye göre veriler işlenir. Bu şekilde kodlanan verilerle üçüncü aşamada bulgular tanımlanır ve dördüncü aşamada bulgular yorumlanır (Yıldırım & Şimşek, 2006). Bu araştırmada nicel veri için hazırlanan anket maddelerinin gruplandırıldığı üç ana bölüm ve katılımcıların önerilerini içeren dört açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen verilerin tematik çerçevesi önceden oluşturulmuştur. Bu bağlamda betimsel analiz için tematik çerçeve dört kategoriden oluşmaktadır. Bunlar; “kişisel nedenler”, “mesleki nedenler”, “kurumsal nedenler” ve “öneriler” şeklindedir. Öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etme nedenleri ve dil eğitimi ile ilgili önerilerine ilişkin görüşleri bu kategorilere göre kodlanarak elde edilen nitel bulgular tablolar şeklinde sunulmuş, kodların frekans ve yüzdelik değerleri de tabloda gösterilmiştir. Yöneticilerin görüşlerinden alınan birebir alıntılar, ilgili tabloların altında verilmiştir. Yöneticilerin görüşleri Ö1, Ö2... şeklinde gösterilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın problem cümlesi ve alt problemlerine ilişkin istatistiksel tekniklerle gerçekleştirilen çözümler sonucunda elde edilen bulgular sırasıyla sunulmuş olup bulgulara dayandırılarak yapılan tablolara yer verilmiştir.

4.1. Öğretmen örnekleme ilişkin bulgular

Aşağıda yer alan 14, 15, 16, 17, 18 ve 19 numaralı tablolarda öğretmen örnekleme ait tanıtıcı bilgiler (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum, çocuk sayısı, aylık gelir durumu, dil sınav puanı, eğitim aldığı dönem vb.) sunulmuştur. Araştırmanın örneklemini oluşturan katılımcıların özellikleri ilgili tablolarda frekans ve yüzdelerle verilmiştir.

Araştırmadaki katılımcıların demografik değişkenlerine ilişkin istatistiki bilgiler Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14

Katılımcılara Ait Demografik Değişkenler

Değişken		n	%
Cinsiyet	Kadın	10	14,7
	Erkek	58	85,3
Toplam		68	100,0
Yaş	28-33	16	23,5
	34-39	36	53,0
	40-45	12	17,5
	46 ve üzeri	4	6,0
Toplam		68	100,0
Medeni Durum	Evli	49	72,0
	Bekâr	19	28,0
Toplam		68	100,0
Eş Çalışma Durumu	Evet	38	77,5
	Hayır	11	22,5
Toplam		49	100,0
Çocuk Sayısı	0	30	44,7
	1	15	22,3
	2	18	27,0
	3 ve üzeri	4	6,0
Toplam		49	100,0
Hizmet Süresi	1-5 yıl	10	14,7
	6-10 yıl	22	32,3
	11-15 yıl	21	30,9
	16 ve üzeri	15	22,1
Toplam		68	100,0
Eğitim	Lisans	29	42,7
	Yüksek Lisans	33	48,5
	Doktora	6	8,8
Toplam		68	100,0

Tablo 14'e göre araştırmaya katılan katılımcıların %85,3'ünün (n=58) erkek, %14,7'sinin (n=10) kadın olduğu; %53'ünün (n=36) 34-39 yaş aralığında, %23,5'inin (n=16) 28-33 yaş aralığında, %17,5'inin (n=12) 40-45 yaş aralığında ve %6'sının (n=4) 46 ve üzeri yaş aralığında olduğu; %72'sinin (n=49) evli, %28'inin (n=29) bekâr olduğu; %48,5'inin (n=33) yüksek lisans, %42,7'sinin (n=29) lisans ve %8,8'inin (n=6) doktora mezunu olduğu görülmektedir. Eş alışma durumuna bakıldığında %77,5'inin (n=38) eşlerinin çalıştığı, %22,5'inin (n=11) eşlerinin çalışmadığı; %44,7'sinin (n=30) ocuğunun olmadığı, %27'sinin (n=18) iki çocuğu olduğu, %22,3'ünün (n=15) bir çocuğu olduğu ve %6'sının (n=4) 3 ve üzeri çocuğu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hizmet sũresine bakıldığında %32,3'ünün (n=22) 6-10 yıl aralığında, %30,95'inin (n=21) 11-15 yıl aralığında, %22,1'inin (n=15) 16 ve üzeri yıl aralığında ve %14,7'sinin (n=10) 1-5 yıl aralığında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmadaki katılımcıların okuldaki gũrev durumuna ilişkin istatistiki bilgiler Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15

Katılımcıların Okuldaki Gũrev Durumu

Okuldaki Gũrev	n	%
Alan-Bũlũm Şefi	15	22,1
Atũlye Şefi	20	29,4
Laboratuvar Şefi	8	11,8
Atũlye Őđretmeni	21	30,9
Laboratuvar Őđretmeni	4	5,9
Toplam	68	100,0

Tablo 15'e göre araştırmaya katılanların; %30,9'u (n=21) atölye öğretmeni, %29,4'ü (n=20) atölye şefi, %22,1'i (n=15) alan-bölüm şefi, %11,8'i (n=8) laboratuvar şefi, %5,9'u (n=4) laboratuvar öğretmenidir.

Araştırmadaki katılımcıların yurt dışına İngilizce dil eğitimine başvuru için esas alınan atama alanına ilişkin istatistiki bilgiler Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16

Katılımcıların Yurt Dışına İngilizce Dil Eğitimine Başvuru İçin Esas Alınan Atama Alanı Durumu

Yurt Dışına İngilizce Dil Eğitimine Başvuru İçin		
Esas Alınan Atama Alanı	n	%
Bilişim Hizmetleri	21	30,9
Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	3	4,4
Denizcilik	6	8,8
Elektrik-Elektronik Teknolojisi	21	30,9
Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	2	2,9
Kimya Teknolojisi	1	1,5
Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	1	1,5
Makine Teknolojisi	5	7,4
Motorlu Araçlar Teknolojisi	1	1,5
Mobilya ve İç Mekân Tasarımı	1	1,5
Plastik Teknolojisi	1	1,5
Raylı Sistemler Teknolojisi	1	1,5

Uçak Bakım	1	1,5
Ulaştırma Hizmetleri	1	1,5
Yiyecek İçecek Hizmetleri	2	2,9
Toplam	68	100,0

Tablo 16'ya göre araştırmaya katılan katılımcıların %30,9'unun (n=21) Bilişim Hizmetleri, %30,9'unun (n=21) Elektrik-Elektronik Teknolojisi, %8,8'inin (n=6) Denizcilik, %4,4'ünün (n=3) Biyomedikal Cihaz Teknolojileri alanında çalıştığı sonucu elde edilmiştir.

Araştırmadaki katılımcıların aylık gelir durumuna ilişkin istatistiki bilgiler Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17

Katılımcıların Aylık Gelir Durumu

Aile Aylık Geliri	n	%
3000-3999	6	8,8
4000-4999	18	26,5
5000-5999	14	20,6
6000 TL ve üzeri	30	44,1
Toplam	68	100,0

Tablo 17'ye göre araştırmaya katılan katılımcıların %44,1'i (n=30) 6000 TL ve üzeri, %26,5'i (n=18) 4000-4999 TL, %20,6'sı (n=14) 5000-5999 TL, %8,8'i (n=6) 3000-3999 TL aylık gelir düzeyine sahiptir.

Araştırmadaki katılımcıların yabancı dil puanına ilişkin istatistikî bilgiler Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18

Katılımcıların Yabancı Dil Puan Durumu

Yabancı Dil Puanı	n	%
45-54	16	23,5
55-64	24	35,3
65-74	19	27,9
75-84	8	11,8
85 ve üzeri	1	1,5
Toplam	68	100,0

Tablo 18’e göre araştırmaya katılan katılımcıların %35,3’ü (n=24) 55-64 arasında, %27,9’u (n=19) 65-74 arasında, %23,5’i (n=16) 45-54 arasında, %11,8’i (n=8) 75-84 arasında, %1,5’i (n=1) 85 ve üzeri dil puanına sahiptir.

Araştırmadaki katılımcıların İngilizce dil eğitimine gittikleri döneme ilişkin istatistikî bilgiler Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19

Katılımcıların İngilizce Dil Eğitimine Gittikleri Dönem

Dil Eğitimine Gidilen Dönem	n	%
Eylül 2017- Aralık 2017	42	61,8

Haziran 2018 - Ekim 2018	25	36,7
Ağustos 2018 - Kasım 2018	1	1,5
Toplam	68	100,0

Tablo 19'a göre araştırmaya katılan katılımcıların %61,8'i (n=42) Eylül 2017-Aralık 2017 tarihleri arasında, %36,7'si (n=25) Haziran 2018- Ekim 2018 ve %1,5'i (n=1) Ağustos 2018- Kasım 2018 tarihleri arasında eğitim almıştır.

4.2. Problem cümlesine ilişkin bulgular

Tablo 20, 21 ve 22 örneklem grubunu oluşturan katılımcıların, yurt dışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerini saptamak amacıyla hazırlanmış olan, anket maddelerine verdikleri cevaplara ilişkin istatistiksel bilgiler verilmiştir. Tablo 20, 21 ve 22'de anketi cevaplayan katılımcıların; anket maddelerine verilen cevap ortalamaları ve yüzdeleri listelenmiştir.

Öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede anket maddelerinden kişisel nedenlere ait görüşlerinin ortalama ve yüzdeleri Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 20

Katılımcıların Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel Nedenlere Ait Görüşlerin Ortalama ve Yüzdeleri Durumları

Kişisel Nedenlere Ait Maddeler	Hiç		Az		Orta		Oldukça		Tamamıyla		X
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1-Kişisel gelişimime katkı sağlaması	1	1,5	0	0	5	7,4	16	23,5	46	67,6	4,5
2-Motivasyonumu artırma fırsatı sağlaması	2	2,9	0	0	8	11,8	29	42,6	29	42,6	4,2
3-Meslektaşlarımla tanışıp yeni arkadaşlar edinmemi sağlaması	6	8,8	12	17,6	18	26,5	13	19,1	19	27,9	3,3

4-İş yoğunluğundan uzaklaşarak dinlenmemi sağlaması	24	35,3	12	17,6	13	19,1	12	17,5	7	10,3	2,5
5-Farklı ülkelerden insanlarla arkadaş olmamı sağlaması	2	2,9	8	11,8	22	32,4	19	27,9	17	25	3,6
6-Yurt dışında tatil yapmamı sağlaması	31	45,6	13	19,1	14	20,6	5	7,4	5	7,4	2,1
7-Farklı ülke/ülkeleri tanımamı sağlaması	7	10,3	5	7,4	7	10,3	23	33,8	26	38,2	3,8
8-Farklı kültürleri tanımamı sağlaması	1	1,5	2	2,9	15	22,1	21	30,9	29	42,6	4,1
9-Farklı bakış açıları geliştirmemı sağlaması	1	1,5	2	2,9	6	8,8	28	41,2	31	45,6	4,2
10-Yurt dışına seyahat imkânı sağlaması	16	23,5	8	11,8	13	19,1	14	20,6	17	25	3,1
11-Yurt dışı eğitim imkânı sağlaması	2	2,9	0	0	6	8,8	25	36,8	35	51,5	4,3
12-Kendime olan öz güveni artırmamı sağlaması	6	8,8	3	4,4	26	38,2	16	23,5	17	25	3,5
13-Alacağım sertifikanın özlük haklarımda iyileştirme sağlaması	31	45,6	13	19,1	15	22,1	5	7,4	4	5,9	2,1
14-Aile bireylerinin (eş, anne, baba vb.) yurt dışı eğitime katılmamı teşvik etmesi	16	23,5	7	10,3	16	23,5	13	19,1	16	23,5	3,1
15-Aile üyelerimin gelişimine katkı sağlaması	16	23,5	7	10,3	13	19,1	21	30,9	11	16,2	3,1
16-Kendi kültürümde yapamadıklarımı farklı ülkede yapabilmemi sağlaması	33	48,5	14	20,6	6	8,8	7	10,3	8	11,8	2,1
17-Yeni yaşantılar kazanmamı sağlaması	3	4,4	15	22,1	18	26,5	18	26,5	14	20,6	3,3

Tablo 20'ye göre yurt dışında dil eğitimini tercih etmeyle ilgili kişisel nedenler içinde yer alan anket maddelerine verdiği cevap ortalamaları incelendiğinde “Kişisel gelişimime katkı sağlaması” maddesinin ($x=4,5$) en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. “Alacağım sertifikanın özlük haklarımda iyileştirme sağlaması” maddesinin ($X=2,1$), “Kendi kültürümde yapamadıklarımı farklı ülkede yapabilmemi sağlaması” maddesinin ($X=2,1$), “Aile üyelerimin gelişimine katkı sağlaması” maddesinin ($X=3,1$), “Aile bireylerinin (eş, anne, baba vb.) yurt dışı eğitime katılmamı teşvik etmesi” maddesinin ($X=3,1$) diğer maddelere göre daha düşük olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede anket maddelerinden mesleki nedenlere ait görüşlerinin ortalama ve yüzdeleri Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21

Katılımcıların Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Mesleki Nedenlere Ait Görüşlerin Ortalama ve Yüzdeleri Durumları

Mesleki Nedenlere Ait Maddeler	Hiç		Az		Orta		Oldukça		Tamamıyla		X
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1-Öğretmenlik meslek becerilerimin gelişimini sağlaması (Sınıf yönetimi, öğretim yöntemleri, ölçme değerlendirme vb.)	5	7,4	10	14,7	22	32,4	16	23,5	15	22,1	3,3
2-Branşımın gerektirdiği becerileri edinmemi sağlaması	4	5,9	9	13,2	20	29,4	21	30,9	14	20,6	3,4
3-Güncel öğretim programlarına uyum sağlaması	6	8,8	14	20,6	23	33,8	14	20,6	11	16,2	3,1
4-Makine/teçhizat kullanımına fayda sağlaması	22	32,4	13	19,1	13	19,1	10	14,7	10	14,7	2,6
5-Kendi alanım dışındaki alanlara yönelik bilgi ve becerileri kazanmamı sağlaması	7	10,3	13	19,1	14	20,6	29	42,6	5	7,4	3,1
6-Öğretim teknolojilerindeki yenilikleri takip etmemi sağlaması	1	1,5	12	17,6	13	19,1	29	42,6	13	19,1	3,6
7-Alanımda yabancı kaynaklı literatür araştırmama kolaylık sağlaması	1	1,5	3	4,4	4	5,9	25	36,8	35	51,5	4,3
8-Kariyerimde yükselmeme katkı sağlaması	14	20,6	9	13,2	16	23,5	15	22,1	14	20,6	3,1
9-Meslektaşlarımla bilgi ve tecrübe paylaşımı sağlaması	1	1,5	8	11,8	23	33,8	18	26,5	18	26,5	3,6
10-Mesleki yenilenmemi sağlaması	3	4,5	8	11,9	13	19,4	30	44,8	13	19,4	3,6
11-Mesleki öz güveni artırmamı sağlaması	4	6	9	13,4	18	26,9	18	26,9	18	26,9	3,5

12-Öğrencilerimin kişisel gelişimine katkı sağlaması	1	1,5	7	10,4	10	14,9	31	46,3	18	26,9	3,8
13-Öğrencilerimin alan becerilerinin gelişimine katkı sağlaması	3	4,5	9	13,4	17	25,4	25	37,3	13	19,4	3,5
14-Öğrencilerimin akademik yönlendirmesine katkı sağlaması	3	4,5	10	14,9	15	22,4	24	35,8	15	22,4	3,5
15-Öğrencilerimin istihdam edilmelerine yönelik farklı bakış açısı edinilmesine katkı sağlaması	2	3	10	14,9	20	29,9	22	32,8	13	19,4	3,5

Tablo 21'e göre yurt dışında dil eğitimi tercih etmeyle ilgili mesleki nedenler içinde yer alan anket maddelerine verdiği cevap ortalamaları incelendiğinde "Alanımda yabancı kaynaklı literatür araştırmama kolaylık sağlaması" maddesinin ($x=4,3$) en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. "Makine/teçhizat kullanımına fayda sağlaması" maddesinin ($X=2,6$), "Güncel öğretim programlarına uyum sağlaması" maddesinin ($X=3,1$), "Kendi alanım dışındaki alanlara yönelik bilgi ve becerileri kazanmamı sağlaması" maddesinin ($X=3,1$), "Kariyerimde yükselmeme katkı sağlaması" maddesinin ($X=3,1$) diğer maddelere göre daha düşük ortalamaya sahip olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etmede anket maddelerinden kurumsal nedenlere ait görüşlerinin ortalama ve yüzdeleri Tablo 22'de verilmiştir.

Tablo 22

Katılımcıların Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimi Tercih Etmede Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerin Ortalama ve Yüzdeleri Durumları

Kurumsal Nedenlere Ait Maddeler	Hiç		Az		Orta		Oldukça		Tamamıyla		X
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1-Branşımızda ilgimi çeken eğitim çeşitliliğinin olması	3	4,4	13	19,1	17	25	24	35,3	11	16,2	3,3
2-Eğitimin içerik bakımından zengin olması	2	2,9	9	13,2	22	32,4	24	35,3	11	16,2	3,4
3-Eğitim için planlanan tarihin uygun olması	4	5,9	17	25	28	41,2	12	17,6	7	10,3	3,1

4-Eğitim için planlanan sürenin uygun olması	4	5,9	15	22,1	23	33,8	20	29,4	6	8,8	3,1
5-Eğitim yapılacak ülkenin/ülkelerin uygun olması	3	4,4	2	2,9	15	22,1	21	30,9	27	39,7	4
6-Eğitimin alanında uzman kişiler tarafından verilecek olması	4	5,9	16	23,5	14	20,6	15	22,1	19	28	3,4
7-Yurt dışı tecrübesi olan meslektaşlarımın anlatımlarının olumlu olması	7	10,3	10	14,7	20	29,4	25	36,8	6	8,8	3,6
8-Yurt dışı eğitim tecrübesinin bazı durumlarda avantaj sağlayacak olması (Ek ders, egzersiz çalışması, yönetici atama vb.)	32	47,1	15	22,1	11	16,2	4	5,9	6	8,8	2,1
9-Okul yönetiminin yurt dışı eğitime katılmamı teşvik ediyor olması	16	23,5	10	14,7	21	30,9	10	14,7	11	16,2	2,8
10-Millî Eğitim Bakanlığının yurt dışı eğitime katılmamı teşvik ediyor olması	1	1,5	2	2,9	11	16,2	22	32,4	32	47,1	4,2
11-Yurt dışı eğitim için harcırah veriliyor olması	24	35,3	15	22,1	13	19,1	10	14,7	6	8,8	2,3
12-Eğitimin yapıldığı yerlerin imkânlarının iyi olması (Konaklama, yeme içme, iklim koşulları vb.)	9	13,4	26	38,8	19	28,4	11	16,4	2	3	2,5
13-Kurum değiştirmeme katkı sağlayacak olması	38	56,7	15	22,4	11	16,4	3	4,5	0	0	1,6
14-Orada edindiğim deneyimleri ve kazanımları meslektaşlarımla paylaşmama olanak sağlayacak olması	2	3	7	10,4	18	26,9	29	43,3	11	16,4	3,5
15-İlgili sektörlere öğrenci stajlarına bakış açılarının olumlu katkı sağlayacak olması	8	11,9	8	11,9	23	34,3	21	31,3	7	10,4	3,1

Tablo 22'ye göre yurt dışında dil eğitimini tercih etmeyle ilgili kurumsal nedenler içinde yer alan anket maddelerine verdiği cevap ortalamaları incelendiğinde “Milli Eğitim Bakanlığının yurtdışı eğitime katılmamı teşvik ediyor olması” maddesinin ($x=4,2$) en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. “Kurum değiştirmeme katkı sağlayacak olması” maddesinin ($X=1,6$), “Yurtdışı eğitim tecrübesinin bazı durumlarda avantaj sağlayacak olması (Ek ders, egzersiz çalışması, yönetici atama vb.)” maddesinin ($X=2,1$), “Yurtdışı eğitim için harcırah veriliyor olması” maddesinin ($X=2,3$), “Eğitimin yapıldığı yerlerin imkânlarının iyi olması (Konaklama, yeme içme, iklim koşulları vb.)” maddesinin ($X=2,5$) diğer maddelere göre daha düşük ortalamaya sahip olduğu görülmüştür.

4.3. Alt problemlere ilişkin bulgular

Bu bölümde katılımcıların yurt dışında dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin yaş, cinsiyeti, eğitim durumu, medeni durum, çocuk sayısı, çalışılan bölüm, maaş, dil sınav puanı, eğitim aldığı dönem vb. değişkenlerle ilişkisine bakılmıştır.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin cinsiyete göre istatistiki dağılımı Tablo 23'de verilmiştir.

Tablo 23

Katılımcıların Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Cinsiyete Göre Dağılımlarına İlişkin t-testi sonuçları

Etki Eden Nedenler	Cinsiyet	n	X	ss	t	Df	p
Kişisel Nedenler	Kadın	10	3,65	0,73	1,382	66	0,172
	Erkek	58	3,32	0,69			
Mesleki	Kadın	10	3,6	0,94	0,578	66	0,565

Nedenler	Erkek	58	3,45	0,72			
Kurumsal	Kadın	10	3,39	0,61			
Nedenler	Erkek	58	3,06	0,64	1,5	66	0,138

Tablo 23 incelendiğinde cinsiyete göre kadın ve erkek olmanın yurt dışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Cinsiyet, öğretmenlerin dil eğitimini tercih etme nedenlerine etki eden bir değişken olmadığı söylenebilir.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin medeni duruma göre istatistiki dağılımı Tablo 24’te verilmiştir.

Tablo 24

Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Medeni Duruma Göre Dağılımları

Etki Eden Nedenler	Medeni Durum	n	X	ss	t	df	p																				
Kişisel Nedenler	Evli	49	3,33	0,68	0,955	66	0,363																				
	Bekâr	19	3,50	0,79				Mesleki Nedenler	Evli	49	3,49	0,74	0,317	66	0,753	Bekâr	19	3,42	0,81	Kurumsal Nedenler	Evli	49	3,12	0,66	0,25	66	0,804
Mesleki Nedenler	Evli	49	3,49	0,74	0,317	66	0,753																				
	Bekâr	19	3,42	0,81				Kurumsal Nedenler	Evli	49	3,12	0,66	0,25	66	0,804	Bekâr	19	3,08	0,62								
Kurumsal Nedenler	Evli	49	3,12	0,66	0,25	66	0,804																				
	Bekâr	19	3,08	0,62																							

Tablo 24 incelendiğinde medeni duruma göre evli ve bekâr olmanın yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Medeni durum öğretmenlerin dil eğitimi tercih etme nedenlerine etki eden bir değişken olmadığı görülmektedir.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimi tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin eşin çalışma durumuna göre istatistiki dağılımı Tablo 25'te verilmiştir.

Tablo 25

Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimi Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Eşin Çalışma Durumuna Göre Dağılımları

Etki Eden Nedenler	Eşin Çalışma Durumu	n	X	ss	t	Df	p
Kişisel Nedenler	Evet	38	3,35	0,72	0,503	51	0,617
	Hayır	15	3,24	0,58			
Mesleki Nedenler	Evet	38	3,50	0,77	0,416	51	0,679
	Hayır	15	3,41	0,69			
Kurumsal Nedenler	Evet	38	3,10	0,53	0,19	51	0,985
	Hayır	15	3,11	0,90			

Tablo 25 incelendiğinde evli olan katılımcılarda eş çalışma durumuna göre eş çalışma veya çalışmama durumunun yurtdışında İngilizce dil eğitimi tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Eş çalışma durumu öğretmenlerin dil eğitimi tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlerine etki eden bir değişken olmadığı söylenebilir.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin yaş çalışma durumuna göre istatistiki dağılımı Tablo 26'da verilmiştir.

Tablo 26

Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Yaş Durumuna Göre Dağılımları

Etki Eden Nedenler	Yaş Dağılımları	n	X	ss	F	df	p
Kişisel Nedenler	28-33	16	3,51	0,69	3,516	3	0,02
	34-39	36	3,26	0,69			
	40-45	12	3,23	0,63			
	46 ve üzeri	4	4,34	0,33			
Mesleki Nedenler	28-33	16	3,65	0,89	1,619	3	0,194
	34-39	36	3,41	0,73			
	40-45	12	3,23	0,60			
	46 ve üzeri	4	4,05	0,66			
Kurumsal Nedenler	28-33	16	3,11	0,64	0,573	3	0,635
	34-39	36	3,09	0,73			
	40-45	12	3,04	0,48			
	46 ve üzeri	4	3,52	0,30			

Tablo 26 incelendiğinde farklı yaş gruplarına sahip olan yurt dışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında sadece kişisel nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir ($p < 0,05$). 46 ve üzeri yaş grubuna ait katılımcılar, yurt dışı dil eğitimini tercih etmede kişisel nedenlerin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin hizmet süresi durumuna göre istatistiki dağılımı Tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 27

Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Hizmet Süresi Durumuna Göre Dağılımlarına İlişkin ANOVA sonuçları

Etki Eden Nedenler	Hizmet Süresi	n	X	Ss	f	sf	p
Kişisel Nedenler	1-5	10	3,6294	,75690	2,061	3	0,114
	6-10	22	3,4519	,65814			
	11-15	21	3,0756	,66711			
	16 ve üzeri	15	3,5137	,72504			
Mesleki Nedenler	1-5	10	3,2267	,73582	1,174	3	0,327
	6-10	22	3,6909	,78087			
	11-15	21	3,4667	,62787			
	16 ve üzeri	15	3,3200	,88019			
Kurumsal Nedenler	1-5	10	3,1709	,42527	0,044	3	0,988
	6-10	22	3,0818	,64206			

11-15	21	3,1079	,86268
16 ve üzeri	15	3,1244	,44995

Tablo 27 incelendiğinde farklı hizmet süresine sahip olan katılımcıların yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Hizmet süreleri öğretmenlerin dil eğitimi tercih etme nedenlerine etki eden bir değişken olmadığı söylenebilir.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimi tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin eğitim durumuna göre istatistiki dağılımı Tablo 28’de verilmiştir.

Tablo 28

Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimi Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları ANOVA tablosu

Etki Eden Nedenler	Eğitim	n	X	ss	F	df	p
Kişisel Nedenler	Lisans	29	3,41	0,66	0,085	3	0,918
	Yüksek Lisans	33	3,34	0,75			
	Doktora	6	3,42	0,80			
Mesleki Nedenler	Lisans	29	3,22	0,73	3,277	3	0,044
	Yüksek Lisans	33	3,45	0,70			
	Doktora	6	3,54	1,23			
Kurumsal Nedenler	Lisans	29	2,95	0,56	1,666	3	0,197
	Yüksek Lisans	33	3,25	0,71			

Doktora 6 3,11 0,60

Tablo 28 incelendiğinde farklı eğitim seviyesine sahip olan katılımcıların yurtdışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında sadece mesleki nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir ($p < 0,05$). Doktora eğitim seviyesine sahip katılımcılar, yurt dışı dil eğitimini tercih etmede mesleki nedenlerin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin okuldaki görev durumuna göre istatistiki dağılımı Tablo 29’da verilmiştir.

Tablo 29

Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Okuldaki Görev Durumuna Göre Dağılımları

Etki Eden Nedenler	Görev	n	X	ss	F	df	p
Kişisel Nedenler	Alan-Bölüm Şefi	15	3,52	0,80	4,598	3	0,003
	Atölye Şefi	20	3,39	0,44			
	Laboratuvar Şefi	8	2,60	0,38			
	Atölye Öğretmeni	21	3,65	0,75			
Mesleki Nedenler	Laboratuvar Öğretmeni	4	2,90	0,52	0,809	3	0,524
	Alan-Bölüm Şefi	15	3,68	0,58			
	Atölye Şefi	20	3,46	0,64			

	Laboratuvar Şefi	8	3,22	0,53		
	Atölye Öğretmeni	21	3,50	0,88		
	Laboratuvar Öğretmeni	4	3,07	1,48		
	Alan-Bölüm Şefi	15	3,36	0,67		
	Atölye Şefi	20	3,16	0,83		
Kurumsal Nedenler	Laboratuvar Şefi	8	3,00	0,33	0,529	3
	Atölye Öğretmeni	21	3,03	0,50		0,286
	Laboratuvar Öğretmeni	4	2,63	0,47		

Tablo 29 incelendiğinde okuldaki görev durumuna göre katılımcıların yurt dışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında sadece kişisel nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir ($p<0,05$). Laboratuvar şefi olarak çalışan katılımcılar, yurt dışı dil eğitimini tercih etmede kişisel nedenlerin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin eğitim aldıkları dönem durumuna göre istatistiki dağılımı Tablo 30'da verilmiştir.

Tablo 30

Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimi Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Eğitim Aldıkları Dönem Durumuna Göre Dağılımları

Etki Eden Nedenler	Eğitim Dönemi	n	X	ss	F	df	p
Kişisel Nedenler	Eylül-Aralık 2017	42	4,65	0,69	8,357	2	0,001
	Haziran-Ekim 2018	25	3,72	0,55			
	Ağustos-Kasım 2018	1	3,14	.			
Mesleki Nedenler	Eylül-Aralık 2017	42	3,41	0,72	0,317	2	0,129
	Haziran-Ekim 2018	25	3,56	0,84			
	Ağustos-Kasım 2018	1	3,67	.			
Kurumsal Nedenler	Eylül-Aralık 2017	42	3,08	0,71	0,88	2	0,815
	Haziran-Ekim 2018	25	3,17	0,56			
	Ağustos-Kasım 2018	1	3,33	.			

Tablo 30 incelendiğinde dil eğitimi alınan döneme göre katılımcıların yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında sadece kişisel nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir ($p < 0,05$). Eylül -Aralık 2017 arasındaki katılımcılar, yurtdışı dil eğitimi tercih etmede kişisel nedenlerin daha önemli olduğunu düşünmektedir.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimi tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin aylık gelir durumuna göre istatistiki dağılımı Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31

Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Aylık Gelir Durumuna Göre Dağılımları

Etki Eden Nedenler	Aylık Gelir	n	X	ss	F	df	p
Kişisel Nedenler	300-3999	6	3,99	0,59	1,765	3	0,163
	4000-4999	18	3,32	0,73			
	5000-5999	14	3,26	0,62			
	6000 ve üzeri	30	3,34	0,72			
Mesleki Nedenler	300-3999	6	2,91	0,76	2,044	3	0,117
	4000-4999	18	3,69	0,56			
	5000-5999	14	3,64	0,88			
	6000 ve üzeri	30	3,38	0,76			
Kurumsal Nedenler	300-3999	6	2,96	0,36	0,572	3	0,635
	4000-4999	18	3,26	0,70			
	5000-5999	14	3,15	0,94			
	6000 ve üzeri	30	3,04	0,49			

Tablo 31 incelendiğinde maaş durumuna göre katılımcıların yurt dışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Aylık gelir durumu öğretmenlerin dil eğitimini tercih etme nedenlerine etki eden bir değişken olmadığı söylenebilir.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin dil sınav puanı durumuna göre istatistiki dağılımı Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32

Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Katılımcıların Dil Sınavı Puanı Durumuna Göre Dağılımları

Etki Eden Nedenler	Dil Puanı	n	X	ss	F	df	p
Kişisel Nedenler	45-54	16	3,4485	,71364	0,538	3	0,676
	55-64	24	3,4706	,69428			
	65-74	19	3,3406	,74936			
	75-84	8	3,0588	,70026			
	85 ve üzeri	1	3,1176	.			
Mesleki Nedenler	45-54	16	3,3875	,78286	0,553	3	0,697
	55-64	24	3,4333	,81436			
	65-74	19	3,6667	,76755			
	75-84	8	3,2583	,54212			
	85 ve üzeri	1	3,7333	.			
Kurumsal Nedenler	45-54	16	3,3875	,54131	0,484	3	0,747
	55-64	24	3,4333	,58151			
	65-74	19	3,6667	,86478			
	75-84	8	3,2583	,47668			
	85 ve üzeri	1	3,7333	.			

Tablo 32 incelendiğinde katılımcıların dil sınav puan durumuna göre katılımcıların yurtdışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait

görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Dil sınavı puanı öğretmenlerin dil eğitimini tercih etme nedenlerine etki eden bir değişken olmadığı söylenebilir.

Yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih eden öğretmenlerin kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşlerinin atama alanı durumuna göre istatistiki dağılımı Tablo 33'te verilmiştir.

Tablo 33

Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimini Tercih Etmede Kişisel, Mesleki ve Kurumsal Nedenlere Ait Görüşlerinin Katılımcıların Atama Alanı Durumuna Göre Dağılımları

Etki Eden Nedenler	Atama Alanı	n	X	ss	F	df	p
Kişisel Nedenler	Bilişim Hizmetleri	21	3,1176	,67634	1,256	14	0,266
	Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	3	3,4118	,67839			
	Denizcilik	6	3,4608	,57324			
	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	21	3,4958	,73390			
	Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	2	2,5882	,33276			
	Kimya Teknolojisi	1	3,9412	.			
	Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	1	2,7059	.			
	Makine Teknolojisi	5	3,7882	,78546			
	Motorlu Araçlar Teknolojisi	1	3,2353	.			
	Mobilya ve İç Mekân Tasarımı	1	4,2353	.			
	Plastik Teknolojisi	1	3,1176	.			
	Raylı Sistemler Teknolojisi	1	2,6471	.			
	Uçak Bakım	1	4,8235	.			
	Ulaştırma Hizmetleri	1	3,8824	.			
	Yiyecek İçecek Hizmetleri	2	3,4706	,24957			
Bilişim Hizmetleri	21	3,5111	,67932	1,004	14	0,463	

Mesleki Nedenler	Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	3	3,1111	1,06319		
	Denizcilik	6	3,9444	,62171		
	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	21	3,3683	,82371		
	Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	2	3,0333	,14142		
	Kimya Teknolojisi	1	2,2000	.		
	Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	1	3,2000	.		
	Makine Teknolojisi	5	3,4933	,90382		
	Motorlu Araçlar Teknolojisi	1	3,0000	.		
	Mobilya ve İç Mekân Tasarımı	1	4,0000	.		
	Plastik Teknolojisi	1	3,8667	.		
	Raylı Sistemler Teknolojisi	1	3,8667	.		
	Uçak Bakım	1	2,4667	.		
	Ulaştırma Hizmetleri	1	4,8667	.		
	Yiyecek İçecek Hizmetleri	2	3,8000	,28284		
	Kurumsal Nedenler	Bilişim Hizmetleri	21	3,1619	,60574	
Biyomedikal Cihaz Teknolojileri		3	3,2444	,44389		
Denizcilik		6	3,0444	,74197		
Elektrik-Elektronik Teknolojisi		21	3,1238	,79170		
Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri		2	2,7000	,23570		
Kimya Teknolojisi		1	2,8667	.		
Konaklama ve Seyahat Hizmetleri		1	2,9333	.	0,434	14
Makine Teknolojisi		5	3,3952	,66691		0,956
Motorlu Araçlar Teknolojisi		1	2,4667	.		
Mobilya ve İç Mekân Tasarımı		1	2,8667	.		
Plastik Teknolojisi		1	2,8000	.		
Raylı Sistemler Teknolojisi		1	2,7333	.		
Uçak Bakım		1	3,0667	.		
Ulaştırma Hizmetleri		1	4,0667	.		

Tablo 33 incelendiğinde atama alanı durumuna göre katılımcıların yurtdışında İngilizce dil eğitimini tercih etmede kişisel, mesleki ve kurumsal nedenlere ait görüşleri arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Atama alanı öğretmenlerin dil eğitimini tercih etme nedenlerine etki eden bir değişken olmadığı söylenebilir.

4.4. Yönetici örnekleme ilişkin bulgular

Tablo 34'te yönetici örneklemini tanıttıcı bilgiler (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, hizmet süresi, yönetici olarak hizmet süresi, atama alanı) verilmiştir.

Tablo 34

Yöneticilere Ait Demografik Değişkenler

Değişken	n	%	
Cinsiyet	Kadın	3	12,0
	Erkek	22	88,0
Toplam	25	100,0	
Yaş	28-33	1	4,0
	34-39	2	8,0
	40-45	6	24,0
	46 ve üzeri	16	64,0
Toplam	25	100,0	
Hizmet Süresi	1-5 yıl	1	4,0
	6-10 yıl	1	4,0
	11-15 yıl	3	12,0
	16 ve üzeri	20	80,0
Toplam	25	100,0	
Yönetici Olarak Hizmet Süresi	1-5 yıl	5	20,0
	6-10 yıl	8	32,0
	11-15 yıl	5	20,0
	16 ve üzeri	7	28,0
Toplam	25	100,0	
Eğitim	Ön Lisans	1	4,0
	Lisans	12	48,0
	Yüksek Lisans	9	36,0
	Doktora	3	12,0

Toplam		25	100,0
	Bilişim Hizmetleri	1	4,2
	Denizcilik	1	4,2
	Elektrik-Elektronik Teknolojisi	5	20,8
	İnşaat Teknolojisi	1	4,2
	Metal Teknolojisi	4	16,7
	Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme	1	4,2
	Yiyecek İçecek Hizmetleri	1	4,2
Atama Alanı	İHL Meslek Liseleri	1	4,2
	Coğrafya	1	4,2
	Fizik	2	8,3
	Felsefe	1	4,2
	Öğretim Teknolojileri	1	4,2
	Moda Tasarım Teknolojileri	2	8,3
	İngilizce	1	4,2
	Tarih	1	4,2
Toplam		24	100,0

Tablo 34'e göre araştırmaya katılan yöneticilerin %88'inin (n=22) erkek, %12'sinin (n=12) kadın olduğu; %64'ünün (n=16) 46 ve üzeri yaş aralığında, %24'ünün (n=12) 40-45 yaş aralığında, %8'inin (n=2) 34-39 yaş aralığında ve %4'ünün (n=1) 28-33 yaş aralığında olduğu; %48'inin (n=12) lisans, %36'sının (n=9) yüksek lisans ve %12'sinin (n=3) doktora mezunu olduğu görülmektedir. Hizmet süresine bakıldığında %4'ünün (n=1) 1-5 yıl, %4'ünün (n=1) 6-10 yıl aralığında, %12'sinin (n=3) 11-15 yıl aralığında, %80'inin (n=20) 16 ve üzeri yıl aralığında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yönetici olarak hizmet süresine bakıldığında %20'sinin (n=5) 1-5 yıl, %32'sinin (n=8) 6-10 yıl aralığında, %20'sinin (n=5) 11-15 yıl aralığında, %28'sinin (n=7) 16 ve üzeri yıl aralığında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan yöneticilerin %20,8'inin (n=5) Elektrik-Elektronik Teknolojisi, %16,7'sinin (n=4) Denizcilik, %8,3'ünün (n=2) Fizik ve %8,3'ünün (n=2) Moda Tasarım Teknolojileri alanında çalıştığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.5. Nitel veri analizine ilişkin bulgular

Mevcut çalışmanın nitel araştırma boyutunda yönetici görüşlerine göre öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimi almalarının kişisel, mesleki ve kurumsal nedenleri ve yurt dışı İngilizce dil eğitimine yönelik önerilerin incelendiği bulgular sunulmuştur.

4.5.1. Nitel sorulara verilen yönetici cevapları

4.5.1.1. Sizce öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etmelerinin kişisel nedenleri neler olabilir?

Bu soruda elde edilen cevaplar incelendiğinde 8 farklı başlık tespit edilmiştir. İnceleme sonucunda katılımcıların görüşlerine dair bulgular Tablo 35'te verilmiştir.

Tablo 35

Öğretmenlerin Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimi Tercih Etmede Kişisel Nedenler

Kategori	Kodlar	n	%
Kişisel Nedenler	Tatil, seyahat, farklı kültürden insanlarla tanışma fırsatı (Ö1, Ö2, Ö4, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25)	21	84
	Kişisel kariyer, dil seviyesinin yükselmesi (Ö1, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö12, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24)	17	68
	Yurt dışında/yerinde eğitim görmek (Ö1, Ö4, Ö5, Ö8, Ö9, Ö12, Ö13, Ö18, Ö22, Ö23, Ö24)	11	44
	Alacakları sertifikanın özlük haklarında iyileştirme sağlanması (Ö1, Ö2, Ö8, Ö10, Ö12, Ö16, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö24)	11	44

Mesleki gelişim, öğretmenlik üst kariyerine bakanlıkta ya da üniversitede öğretim görevlisi olarak devam etmek isteyenler için avantaj sağlaması (Ö1, Ö7, Ö10, Ö15, Ö17, Ö23)	6	24
Emeklilik sonrası yabancı dil isteyen bir kurumda iyi bir pozisyonda çalışma arzusu (Ö1)	1	4
Yurt dışı eğitim bütçesinin Bakanlıkça karşılanması, dolayısıyla daha az maliyetli yabancı dil eğitiminin alınması (Ö1)	1	4
Okul ortamından bir süre uzaklaşma isteği (Ö1)	1	4

Yöneticilerin atölye ve laboratuvar öğretmenlerinin yurt dışı dil eğitimini tercih etmede kişisel nedenlere verdiği cevaplara göre öğretmenlerin %84'ü yurt dışı eğitimini “Tatil, seyahat, farklı kültürden insanlarla tanışma fırsatı” olarak, %68'i “Kişisel kariyer, dil seviyesinin yükselmesi”, %44'ü “Yurt dışında/yerinde eğitim görmek”, %44'ü “Alacakları sertifikanın özlük haklarında iyileştirme sağlaması”, %24'ü “Mesleki gelişim, öğretmenlik üst kariyerine bakanlıkta ya da üniversitede öğretim görevlisi olarak devam etmek isteyenler için avantaj sağlaması”, %4'ü “Emeklilik sonrası yabancı dil isteyen bir kurumda iyi bir pozisyonda çalışma arzusu”, %4'ü “Yurt dışı eğitim bütçesinin Bakanlıkça karşılanması, dolayısıyla daha az maliyetli yabancı dil eğitiminin alınması”, %4'ü “Okul ortamından bir süre uzaklaşma isteği” olarak yurt dışına eğitime gidildiği yönündedir.

Yöneticilerden yurt dışı İngilizce dil eğitiminde kişisel nedenleri önem derecesine göre sıralamaları istendiğinde;

Çok önemli; kişisel kariyer, dil seviyesinin yükselmesi,

Orta derece önemli; tatil, seyahat, farklı kültürden insanlarla tanışma fırsatı,

Az önemli; alacakları sertifikanın özlük haklarında iyileştirme sağlaması olduğu ifade edilmiştir.

Yöneticilerin görüşlerinden alınan bire bir alıntılar şu şekildedir:

“...Bana göre, öğretmenlerin yurt dışında dil eğitimi almalarının kişisel nedenleri, yerinde eğitim görmek, yeni yerler görmek, öğretmenlik üst kariyerine bakanlıkta ya da üniversitede öğretim görevlisi olarak devam etmek isteyenler için avantaj sağlaması, emeklilik sonrası yabancı dil isteyen bir kurumda iyi bir pozisyonda çalışma arzusu, yurt dışı eğitim bütçesinin bakanlıkça karşılanması, dolayısıyla daha az maliyetli yabancı dil eğitiminin alınması, okul ortamından bir süre uzaklaşma isteği” (Ö1)

“...Yurt dışında tatil yapmalarını sağlaması, alacakları sertifikanın özlük haklarında iyileştirme sağlaması, meslektaşlarıyla tanışıp yeni arkadaşlar edinmelerini sağlaması, yurtdışı seyahat imkânı sağlaması vb.”(Ö2)

“...Dil seviyesi yükselmesi için” (Ö3)

“...Yurt dışında alınacak dil eğitimin daha etkili olacağına inanmaları. Dilin konuşulduğu ülkede öğrenilmesi daha hızlı gerçekleşebilir. Çünkü orada hayatın içinde de ülkenin dilini kullanmak zorunda kalınıyor.” (Ö4)

“...Dünyanın ortak olarak kabul ettiği İngilizceyi öğrenmek önemlidir. Ana dili İngilizce olan bir ortam sağlaması.” (Ö5)

“...Kişisel gelişimlerine katkı sağlaması, yabancı dillerini geliştirme isteği” (Ö6)

“...Bu konudaki en büyük sebep bence öğretmenlerimizin başta kendi kişisel gelişimlerini sağlayarak, akademik geleceklerine olumlu katkılar sağlayacağını da düşünmüş olabilirler. Az da olsa öğretmenlerimiz yabancı bir ülke görme farklı bir kültür tanıma için fırsat olarak düşünmüşlerdir.” (Ö7)

“...Yurtdışında mesleği ile ilgili farklı tecrübeler edinmesi, farklı kültürleri inceleme şansını bulması, alanında kendini geliştirme, gelişmeleri yakından takip etme, özlük haklarında iyileşme” (Ö8)

“...Yabancı dil eğitimini yerinde öğrenmek” (Ö9)

“...Mesleki bilgilerini geliştirme ve yeni meslektaşlarla tanışma, yurt dışına seyahat, özlük haklarında iyileştirme” (Ö10)

“...Bizim okulumuz Ulusoy Denizcilik Teknolojisi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi olup aynı zaman da denizcilik alanındaki Türkiye'nin ilk tematik lisesi olduğundan ve alan itibariyle denizcilik sektöründe yabancı dil eğitimi zorunlu gereklilik durumundadır. Yurt dışı eğitimleri ile hem yabancı dil düzeylerini daha perçinlemiş olup, mesleki anlamda yurt dışındaki yeterlilikleri takip anlamında imkânlar sağlanmış olmaktadır.” (Ö11)

“...Farklı kültürleri tanımak, dilin yerinde hem daha hızlı hem de daha doğru öğrenilmesi, alacakları sertifikanın özlük haklarının iyileştirilmesine yardımcı olması” (Ö12)

“...Genellikle mesleki kariyerlerine olabilecek olumlu etkileri nedeni ile farklı kültürleri yerinde görebilme imkânı, yurt dışı seyahat” (Ö13)

“...Dil öğrenmek için bir fırsat, kariyer yapma imkânı sağlaması” (Ö14)

“... Kendini geliştirme, mesleğinde ilerleme, tatil/gezme” (Ö15)

“...Yurt dışında tatil yapmak, alacağı sertifikanın özlük haklarında sağlayacağı iyileştirmeler, kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması” (Ö16)

“...Kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla” (Ö17)

“...Ana dili İngilizce olan bir ülkede İngilizce öğrenmenin daha hızlı ve daha kalıcı olması. Çünkü öğrenme aşamasında ve günlük hayatta daha fazla İngilizceye maruz kalmaları, yurt dışında alınan dil eğitiminin kariyerine sağlayacağı olumlu etkiler, hem eğitim hem de turistik gezi” (Ö18)

“...Öğretmenin sertifikasının özlük haklarını iyileştirmesi, yeni kişilerle tanışıp sosyalleşme” (Ö19)

“...Kendini geliştirme alacakları sertifikanın özlük haklarında iyileştirme sağlaması meslektaşlarıyla tanışıp yeni arkadaşlar edinmelerini sağlaması” (Ö20)

“...Yeni diller, yeni insanlar, yeni projeler sertifikanın özlük haklarında iyileştirme, yurt dışı seyahati projeler” (Ö21)

“...Yabancı dil bilgisinin geliştirilmesi, Yeni ülke ve şehirler görmek, Ülkenin farklı bölgelerinden öğretmenler ile tanışmak” (Ö22)

“...Kişilerin mesleki kazanımlarının arttırılabilmesi için uluslararası kaynakları incelemesi daha kolay olacağından yabancı dil eğitimi önem arz etmektedir. Ayrıca yeni arkadaşlıklar ile tecrübelerin

paylaşımı gerçekleşmektedir. Farklı kültürleri ve yaşantıları tanımak. Mesleki olarak kişisel gelişim” (Ö23)

“...Dil öğreniminde aktif kelime dağarcığının geliştirilmesi amacıyla yurt dışı eğitimi ön plana çıkarmaktadır. Yeni kültürler tanımak ve özlük haklarında iyileşme ihtimali de sayılabilir.” (Ö24)

“...Meslektaşlarıyla tanışıp yeni arkadaşlar edinmelerini sağlaması meslektaşlarıyla tanışıp yeni arkadaşlar edinmelerini sağlaması, sertifikanın özlük haklarında iyileştirme sağlaması, yurt dışı seyahat imkânı sağlaması vb.” (Ö25)

4.5.1.2. Sizce öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etmelerinin mesleki nedenleri neler olabilir?

Bu soruda elde edilen cevaplar incelendiğinde 6 farklı başlık tespit edilmiştir. İnceleme sonucunda katılımcıların görüşlerine dair bulgular Tablo 36’da verilmiştir.

Tablo 36

Öğretmenlerin Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimi Tercih Etmede Mesleki Nedenler

Kategori	Kodlar	n	%
	Kariyerde yükselme olanağı sağlaması (Ö1, Ö2,Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25)	23	92
Mesleki Nedenler	Mesleki gelişim, mesleğinde yaşanan güncel gelişmeleri uluslararası yayınlardan takip edebilme, teknolojiyi kullanabilme isteği (Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25)	23	92

Branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerini sağlaması (Ö2, Ö6, Ö7, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö23, Ö24, Ö25)	16	64
Özlük hakları kazanımı sağlaması (Ö8, Ö24)	2	8
Tatil, seyahat, farklı kültürden insanlarla tanışma fırsatı (Ö13, Ö17)	2	8
Prestij sağlaması (Ö18)	1	4

Tablo 36’da öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etmede mesleki nedenlerine bakıldığında yöneticilerin %92’si (n=23) yurtdışı eğitimini “Kariyerde yükselme olanağı sağlaması” olarak, %92’si (n=23) “Mesleki gelişim, mesleğinde yaşanan güncel gelişmeleri uluslararası yayınlardan takip edebilme, teknolojiyi kullanabilme isteği”, %64’ü (n=16) “Branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerini sağlaması”, %8’i (n=2) “Özlük hakları kazanımı sağlaması”, %8’i (n=2) “Tatil, seyahat, farklı kültürlerden insanlarla tanışma fırsatı”, %4’ü (n=1) “Prestij sağlaması”na olanak sunduğu için yurt dışına eğitime gidildiği cevabını vermiştir.

Yöneticilerden yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etmede mesleki nedenleri önem derecesine göre sıralamaları istendiğinde;

Çok önemli; mesleki gelişim, mesleğinde yaşanan güncel gelişmeleri uluslararası yayınlardan takip edebilme, teknolojiyi kullanabilme isteği,

Orta derece önemli; branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerini sağlaması,

Az önemli; tatil, seyahat, farklı kültürlerden insanlarla tanışma fırsatı şeklinde cevap verilmiştir.

Yöneticilerin görüşlerinden alınan bire bir alıntılar şu şekildedir:

“...Özellikle otelcilik türü proje okullarında çalışmak isteyenler için yabancı dile sahip olmanın önemli olması, mesleki çevirileri yapabilme arzusu” (Ö1)

“...Öğretmenlik mesleki becerilerinin gelişimini sağlaması, branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerini sağlaması, mesleki yenilenmelerini sağlaması, kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması” (Ö2)

“...Kariyer yükselmelerine katkı sağlanması”(Ö3)

“...Mesleğinde yaşanan güncel gelişmeleri uluslararası yayınlardan takip edebilme isteği. Bu sayede mesleki gelişim sağlayabilmesi. Kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması” (Ö4)

“...Herkes gibi öğretmenler de bu dünyada yaşayan ve dünyadaki gelişmeleri yakından takip etmek isteyen bireylerdir. Bilgiye ulaşmanın en kısa ve etkili yolu doğrudan bilgi kaynağına ulaşmaktır. Dünyadaki bilgi kaynaklarının çoğu İngilizcedir. Özellikle mesleki literatür incelendiğinde İngilizcenin önemi ortaya çıkmaktadır.”(Ö5)

“...Öğretmenlik mesleki becerilerinin gelişimini sağlaması, branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerini sağlaması, mesleki yenilenmelerini sağlaması, kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması, geliştirdikleri yabancı dilin başka bir mesleğe, işe yönelme fırsatı vermesi”(Ö6)

“...Ülkemizde bilindiği üzere yabancı dil bilme kazanımı her meslekte kişiye farklı bir kariyer sağlamaktadır. Bu bağlamda öğretmenlerimiz öncelikle kendi alanlarındaki gelişimlerini sağlamak, mesleklerinde her geçen gün hızla gelişen teknolojiyi yakından takip edebilmek ve mesleki kariyerlerine katkı sağlamayı amaçlamışlardır.”(Ö7)

“...Öğretmenin alanı ile ilgili güncel kaynakların çoğunun İngilizce olması, İngilizce sayesinde güncel ve teknolojik gelişmeleri yakından takip edebilecek olması, kariyerinde yükselme fırsatı sağlaması” (Ö8)

“...Güncel bilgilerin takip edilebilmesi, mesleki gelişim, kariyer yükselme” (Ö9)

“...Öğretmenlik meslek becerilerinin gelişmesi, branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerinin sağlanması, mesleki yenilenmenin sağlanması ve kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması”(Ö10)

“...Branşlarının gerektirdiği mesleki becerilerinin gelişmesinin sağlanması, mesleki körlüğün ortadan kaldırılması, mesleki anlamda yenilenmeleri, mesleki kariyerlerine etkileri”(Ö11)

“...Kendi alanlarıyla ilgili güncel yayınları takip etmek”(Ö12)

“...Çoğunlukla kendi bu branşlarında dil yönünden eksik hissetmeleri veya daha iyi seviyede yabancı dil bilme arzuları, farklı dil konuşan insanların arasında yaşama, akademik kariyer basamaklarını yükselmede dilin önemi, kurum değiştirme olanağının artması, tarihin uygun olması” (Ö13)

“...Kariyer, öğretmenlik becerilerinin gelişimi, yurt dışında eğitim imkânı ve akademik kariyer yapma imkânları” (Ö14)

“...Türkiye’de kariyer daha çok ön plandadır. Kendini geliştirme ayada yeni mesleki edinimler için uğraşlar daha sonra gelir” (Ö15)

“...Kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması, öğretmenlik mesleki becerilerinin gelişimini sağlaması” (Ö16)

“...Öğretmenlerinin özel alan yeterliliklerinin artırılması, nitelikli işgücünün yetiştirilmesine katkı sağlamak, kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması, yurt dışına seyahat etme isteği” (Ö17)

“...Farklı ülkelerin mesleki gelişimlerinin takip edilebilmesi, alınacak eğitim ve sertifikanın mesleki kariyerinde sağlayacağı avantajlar, prestij.” (Ö18)

“...Kariyerinde yükselmesine katkı sağlaması, mesleki yenilenmenin sağlanması” (Ö19)

“...Branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerini sağlaması, kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması, öğretmenlik mesleki becerilerinin gelişimini sağlaması” (Ö20)

“...Branşında gerektirdiği becerileri elde etmesi meslek yenilenmesi yükselmelerine katkı” (Ö21)

“...Teknolojik ve bilimsel gelişmeleri uluslararası veri tabanlarında tarayabilmek ve bu veri tabanlarına katkıda bulunabilmek. Uluslararası iletişim becerisi kazanarak uluslararası eğitim portallarını takip edebilmek. Kariyerde yükselme sağlamak” (Ö22)

“...Kendi branşında mesleki gelişimleri takip ederek piyasanın gerekliliklerini karşılamak, branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerini sağlaması, kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması” (Ö23)

“...Özellikle meslek dersi öğretmenlerinin daha tutarlı bilgi verebilmeleri ve yeni teknolojileri daha kolay öğrenebilmeleri için yabancı dil bilgisi çok önemlidir. Öğretmenlerin de bu bağlamda yabancı dili en etkili biçimde öğrenebilmek için yurtdışı eğitimini tercih ettiklerini düşünüyorum. Kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması, öğretmenlik mesleki becerilerinin gelişimini sağlaması” (Ö24)

“...Öğretmenlik mesleki becerilerinin gelişimini sağlaması, branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerini sağlaması, mesleki yenilenmelerini sağlaması” (Ö25)

4.5.1.3. Sizce öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih etmelerinin kurumsal nedenleri neler olabilir?

Bu soruda elde edilen cevaplar incelendiğinde 9 farklı başlık tespit edilmiştir. İnceleme sonucunda katılımcıların görüşlerine dair bulgular Tablo 37’de verilmiştir.

Tablo 37

Öğretmenlerin Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimi Tercih Etmede Kurumsal Nedenler

Kategori	Kodlar	n	%
Kurumsal Nedenler	MEB tarafından finanse edilmesi, eğitim için planlanan 3 aylık süre boyunca özlük haklarının korunuyor olması ve yurtdışı eğitim için harcırah veriliyor olması (Ö2, Ö4, Ö5, Ö7, Ö14, Ö15, Ö18, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24)	11	44
	Kurum değiştirebilmelerine olanak sağlaması (Ö2, Ö3, Ö7, Ö12, Ö13, Ö16, Ö17, Ö18, Ö22, Ö23, Ö25)	10	40

Eğitim için planlanan sürenin/tarihin uygun olması (Ö2, Ö4, Ö9, Ö13, Ö15, Ö19, Ö20, Ö23, Ö24, 25)	10	40
Proje okuluna, üniversiteye geçiş imkânı sağlamaı (Ö7, Ö8, Ö14, Ö22, Ö23)	5	20
Avrupa Birliği Projeleri yaparak kurumsal destek sağlama isteği (Ö1, Ö7, Ö8, Ö21, Ö22)	5	20
Kişisel kariyer (Ö7, Ö11, Ö13, Ö18)	4	16
Özlük hakları kazanımı sağlamaı (Ö10, Ö17)	2	8
Tatil, seyahat, farklı kültürden insanlarla tanışma fırsatı (Ö10, Ö17)	2	8
Mesleki gelişim, yabancı dilin zorunluluk olması (Ö14)	1	4

Tablo 37’de öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etmede kurumsal nedenler incelendiğinde katılımcıların %44’ünün yurt dışı eğitimini “MEB tarafından finanse edilmesi, eğitim için planlanan 3 aylık süre boyunca özlük haklarının korunuyor olması ve yurtdışı eğitim için harcırah veriliyor olması” olarak, %40’ının “Kurum değiştirebilmelerine olanak sağlamaı”, %40’ının “Eğitim için planlanan sürenin/tarihin uygun olması”, %20’si “Proje okuluna, üniversiteye geçiş imkânı sağlamaı”, %20’sinin “Avrupa Birliği Projeleri yaparak kurumsal destek sağlama isteği”, %16’sının “Kişisel kariyer”, %8’inin “Özlük hakları kazanımı sağlamaı”, %8’inin “Tatil, seyahat, farklı kültürden insanlarla tanışma fırsatı” ve %4’ünün “Mesleki gelişim” olanağı sunulduğu için İngilizce dil eğitimini tercih edildiği saptanmıştır.

Yöneticilerden İngilizce dil eğitimi tercih etmede kurumsal nedenleri önem derecesine göre sıralamaları istendiğinde;

Çok önemli; kurum değiştirebilmelerine olanak sağlaması,

Orta derece önemli; proje okuluna, üniversiteye geçiş imkânı sağlaması,

Az önemli; MEB tarafından finanse edilmesi, eğitim için planlanan 3 aylık süre boyunca özlük haklarının korunuyor olması ve yurt dışı eğitim için harcırah veriliyor olması şeklinde olduğu bulguları tespit edilmiştir.

Yöneticilerin görüşlerinden alınan bire bir alıntılar şu şekildedir:

“...Avrupa Birliği Projeleri yaparak kurumsal destek sağlama isteği” (Ö1)

“...Kurum değiştirebilmelerine olanak sağlaması, eğitim için planlanan sürenin uygun olması, eğitim için planlanan tarihin uygun olması, yurtdışı eğitim için harcırah veriliyor olması” (Ö2)

“...Kurum değiştirmelerine olanak sağlanması” (Ö3)

“...Bu eğitimin MEB tarafından finanse edilmesi, eğitim için planlanan 3 aylık süre boyunca özlük haklarının korunuyor olması” (Ö4)

“...Yurt dışı eğitim için yol ücretlerinin ve harcırahlarının ödenmesi büyük bir etkidir.” (Ö5)

“...Proje okuluna, üniversiteye geçiş fırsatı vermesi” (Ö6)

“...Öğretmenlerimiz öncelikle akademik gelişimlerini tamamlayarak kurum değişikliği ile üniversitelerde çalışmayı amaçlamış olabilirler. Bu nedenle bu dil eğitimi onların akademik gelişimi için yapacakları yüksek lisans ve doktora eğitimlerinde şart olan YDS, YÖKDİL gibi sınavlarda gerekli olan puanı almalarına katkı sağlayacağını düşünmeleridir. Ayrıca kendi kurumlarında özellikle uygulanan AB projelerinde görev almalarını sağlayacak bir kazanım olarak görmektedirler. Böyle bir eğitimi ücretsiz olarak almaları ve eğitim süresince harcırah ödenmesi bu eğitimi kişiler için çok daha cazip hale getirmiştir.” (Ö7)

“...Kurumda İngilizce öğretmenleri dışında İngilizce bilen diğer alan öğretmenlerinin olması, kurumun AB projeleri gibi projelerde uluslararası olarak daha aktif olması sağlanacaktır.” (Ö8)

“...Eğitim için planlanan sürenin uygun olması” (Ö9)

“...Özlük haklarında bazı iyileşmeler sağlanması, tatil fırsatı sağlanması ve farklı kültürlerden insanlarla tanışma fırsatı sağlanması” (Ö10)

“...Denizcilik alanı itibariyle yabancı dilin zorunluluk olması”. (Ö11)

“...Uluslararası alanda okulumuzun temsil edilmesini kolaylaştırır.” (Ö12)

“...Akademik kariyer basamaklarını yükseltmede dilin önemi, kurum değiştirme olanağının artması, tarihin uygun olması” (Ö13)

“...Eğitim için harcırah veriliyor olması, üniversiteye geçiş imkânı sunması ve yurt dışını görme imkânı” (Ö14)

“...Mesleki gelişim, maddi kaygı daha çok ön plandadır. Tarih ve süre, bir şekilde izinler ile hallolur.” (Ö15)

“...Kurum değiştirebilmelerine olanak sağlanması” (Ö16)

“...Kurum değiştirebilmelerine olanak sağlanması, özlük haklarında bazı iyileşmeler sağlanması, tatil fırsatı sağlanması ve farklı kültürlerden insanlarla tanışma fırsatı sağlanması” (Ö17)

“...Kurum değiştirebilmelerine olanak sağlanması, (Yükseköğretim Kurumlarına geçiş kolaylığı), dil eğitimi alınırken sağlanan ekonomik destek, dünyadaki gelişmeleri takip edebilmek, kurumdaki kariyer basamakları”. (Ö18)

“...Eğitim için planlanan süre ve tarihin uygun olması” (Ö19)

“...Eğitim için planlanan tarihin uygun olması” (Ö20)

“...Avrupa Birliği projeleri yurtdışında çalışmak istemeleri, projeler” (Ö21)

“...Kurumda uluslararası projelerde etkin katılım sağlanması, üst öğrenim kurumlarına geçiş sağlama” (Ö22)

“...Eğitim için planlanan sürenin uygun olması, kurum değiştirebilmelerine olanak sağlanması, yurt dışı eğitim için harcırah veriliyor olması” (Ö23)

“...yurt dışı eğitimi süresince öğretmenlerin görevli sayılmaları, eğitim için planlanan zamanın temel becerileri geliştirmek için yeterli olması ve ekonomik olarak her ne kadar ek ders ücretleri karşılanmasa da harcırah alabiliyor olmaları etkili olmaktadır.” (Ö24)

“...Kurum değiştirebilmelerine olanak sağlaması, eğitim için planlanan sürenin uygun olması, eğitim için planlanan tarihin uygun olması” (Ö25)

4.5.1.4. Yurt dışı İngilizce dil eğitimine gidecek öğretmenlerin alacakları eğitime ilişkin herhangi bir öneriniz var mı?

Yurt dışı İngilizce dil eğitimine gidecek öğretmenlerin alacakları eğitime ilişkin öneriler için 12 farklı başlık tespit edilmiştir. İnceleme sonucunda katılımcıların görüşlerine dair bulgular Tablo 38’de verilmiştir.

Tablo 38

Yurt Dışı İngilizce Dil Eğitimi ile İlgili Yöneticilerden Gelen Öneriler

Kategori	Kodlar	n	%
Öneriler	Eğitim dönüşlerinde Bakanlığın kendilerinden en üst düzeyde faydalanması için eğitim dönüşlerinde Bakanlık adına projeler yapmaları istenmeli (Ö1, Ö7, Ö11, Ö14, Ö23, Ö24)	6	24
	Yurt dışı eğitim programlarının artırılması, tüm branşlarda verilmesi (Ö9, Ö17, Ö20)	3	12
	Yurt dışı eğitimlerinin staj/uygulama temelli olması (Ö10, Ö22, 24)	3	12
	Eğitim sürelerinin daha uzun olması	3	12

(Ö3, Ö13, Ö18)

Eğitim süresinin okullardaki eğitim sürecini aksatmayacak şekilde planlanması
(Ö2, Ö25)

Eğitim dönüşü dil eğitim sınavı yapılması
(Ö1, Ö8)

Eğitime gidecek kişilerin gitmeden önce dil eğitimi alması (Ö1, Ö8)

Bakanlığımız yapmış olduğu masraflardan dolayı öğretmenler ile yurt dışına gitmeden önce protokol yapmalı/sözleşme imzalamalı, zorunlu hizmet konulmalı
(Ö6)

Eğitime gidecek kişilerin belirlenmesinde AB projeleri yazanlara öncelik verilmesi
(Ö14)

Yaş sınırı konularak gönderilmesi, (Tatil için değil eğitim amaçlı)
(Ö20)

Eğitime gidecek kişilerin gitmeden önce Türkçe gramer eğitimi alması
(Ö21)

İngilizce eğitimin yanında mesleki eğitim verilmesi
(Ö4)

Tablo 38’de yurt dışına İngilizce dil eğitimi için yöneticilerden gelen önerilere bakıldığında katılımcıların %24’ü yurt dışı eğitiminde “Eğitim dönüşlerinde Bakanlığın kendilerinden en üst düzeyde faydalanması için eğitim dönüşlerinde Bakanlık adına projeler yapmaları istenmeli”, %12’si “Yurt dışı eğitim programlarının artırılması, tüm branşlarda verilmesi”, %12’si “Yurt dışı eğitimlerinin staj/uygulama temelli olması”, %12’si “Eğitim sürelerinin daha uzun olması”, %8’i “Eğitim süresinin okullardaki eğitim sürecini aksatmayacak şekilde planlanması”, %8’i “Eğitim dönüşü dil eğitim sınavı yapılması”, %8’i “Eğitime gidecek kişilerin gitmeden önce dil eğitimi alması”, %4’ü “Bakanlığımız yapmış olduğu masraflardan dolayı öğretmenler ile yurt dışına gitmeden önce protokol yapmalı/sözleşme imzalamalı, zorunlu hizmet konulmalı”, %4’ü “Eğitime gidecek kişilerin belirlenmesinde AB projeleri yazanlara öncelik verilmesi”, %4’ü “Yaş sınırı konularak gönderilmesi (tatil için değil, eğitim amaçlı)”, %4’ü “Eğitime gidecek kişilerin gitmeden önce Türkçe gramer eğitimi alması”, %4’ü “İngilizce eğitimin yanında mesleki, eğitim verilmesi” fikrini öneri olarak sunmuştur.

Yöneticilerin görüşlerinden alınan bire bir alıntılar şu şekildedir:

“...Öğretmenlerin dönüşlerinde Bakanlığın kendilerinden en üst düzeyde faydalanması gerekir. Bakanlığımız yapmış olduğu masraflardan dolayı öğretmenler ile yurt dışına gitmeden önce protokol yapmalı/sözleşme imzalamalı, dönüşlerinde bakanlık adına Türk Millî Eğitim Sistemini geliştirmek için projeler yapmaları istenmeli, öğretmen de bu eğitimi tatile gitme gezisi gibi görmemelidir.” (Ö1)

“...Zorunlu hizmet bölgelerine r’sen veya isteğe bağlı atamalarda yeni görev yerlerine geç başlama eğilimi; yurt dışı yabancı dil eğitimini zorunlu hizmet okullarından proje ve tematik liselere bir an önce geçmek için fırsat görmeleri Yukarıda belirttiğim olumsuz durumların yaşanmaması için bu öğretmenlerin dezavantajlı zorunlu hizmet bölgelerindeki okullarda en az 3 yıl görev yapması zorunlu hale getirilmelidir. Bu öğretmenleri yurt dışı yabancı dil eğitimine gönderirken görev yaptıkları eğitim kurumunun norm kadro durumu ve eğitim öğretimi olumsuz etkilememesi için öğrencileri öğretmensiz bırakmayacak şekilde yaz tatillerinde yapılması kanaatimce uygun olacaktır.” (Ö2)

“...Sürelerinin daha uzun tutulması, dönüşlerde dil eğitim testlerine tabi tutulmaları gerekir.” (Ö3)

“...Bu eğitimlerin 3 aylık süre boyunca teorik olarak verilen bir eğitim olmaktan ziyade öğretmenlerin mesleki alanlarında işbaşı eğitim alabilecekleri bir eğitim olarak planlanması daha faydalı olabilir.”(Ö4)

“...Bu eğitimin sonucunda uluslararası geçerliliği olan bir sınavla ölçümlenip belgelenmesi (örneğin IELTS ya da TOEFL)gerekliyordu.” (Ö5)

“...Gönderilecek öğretmenlerin belirlenmesinde AB projesi yazan, projeye katılanlara öncelik verilmesi” (Ö6)

“...Böyle değerli ve pahalı bir eğitimi alan öğretmenlerimizin, ülkemiz adına daha faydalı olabilmeleri ve aldıkları eğitimi etkin bir şekilde kullanabilecekleri araştırma görevleri verilmesi kanaatindeyim.”(Ö7)

“...İngilizce öğrenmek isteyen fakat İngilizce seviyesi yeterli olmayan öğretmenlerin yurtiçinde hizmet içi eğitimlerle İngilizce seviyeleri belli bir seviyeye getirilerek istekli öğretmenlerinde bu imkândan faydalanabilmesi sağlanabilir.”(Ö8)

“...Eğitilmeye giden gelen öğretmenlerin öğrencilere ufuk açması ve orada gördükleri, kendilerini geliştirdikleri konularda burada uygulanması, gidiş gelişlerin öğrenme ve uygulama temeli üzerinde olması” (Ö10)

“...Belli bir dil eğitimi sonrasında mesleki yabancı dilleri için çalıştıkları okulların özelliğine göre benzer kurumlara gönderilerek dil eğitimlerini tamamlamaları”(Ö11)

“...Yurt dışına dil eğitimi için verilen süreler bana göre kısa ve amaca hizmet etmiyor” (Ö13)

“...Geri dönüşte mutlaka başta kendi kurumları olmak üzere, diğer kurumlarda yapılan çalışmalarda aktif rol almaları” (Ö14)

“...Yurt dışında yapılacak olan dil eğitimine daha çok sayıda alan öğretmenin katılımının sağlanması”(Ö17)

“...Eğitim süresinin uzatılması ve tatil dönemlerinde yapılmalı”(Ö18)

“...Bütün branşlarda bu eğitimin verilmesi” (Ö20)

“...Gramerden çok pratik ve Türkçenin iyi öğretilmesi lazım gidenlere” (Ö21)

“...Yurt dışında mesleki eğitim kurumlarında staj temelli bir program uygulamada öğretmenlerin kazanımlarını artıracaktır.” (Ö22)

“...Yabancı dil eğitimi alacak kişilerin mutlak surette bir vizyonunun olması gerekmektedir. Bu durumun da elde edilen kazanımların geri dönüşünü gerek kurumlarına gerekse de çalışma arkadaşlarına aktarması gerekmektedir. Yabancı dil eğitiminin daha fazla teşvik edilmesi gerekmektedir.” (Ö23)

“...Yurt dışında alınan teorik eğitim yanında yine yurtdışında uygun ticari işletmelerde veya eğitim kurumlarında yardımcı öğretmen olarak görev yapmak pratik olarak dili kullanımı daha kolay hale getirecek ve mesleki anlamda da farklı uygulamaları tecrübe etme imkânı verecektir.”(Ö24)

“...Öğretmenlere yurt dışı İngilizce eğitimin yanında mesleki eğitim de verilmesi uygun olur. Bu uygulamaların mutlaka yaz tatillerinde veya dönem arasında olması okullardaki olumsuz etkilenmeyi önleyecektir.” (Ö25)

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen nicel ve nitel veriler alanyazın ile karşılaştırılmış ve tartışılmıştır.

5.1 Sonuç ve tartışma

Bu araştırmada MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin dil eğitimini tercih etme nedenlerinden kişisel, mesleki, kurumsal nedenleri incelenmiştir.

5.1.1. Problem cümlesine ilişkin sonuçlar

5.1.1.1. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin dil eğitimini tercih etme nedenlerinden kişisel, mesleki, kurumsal nedenler nelerdir?

Yurt dışında dil eğitimini tercih etmeyle ilgili anket maddelerine verilen cevaplar incelendiğinde kişisel nedenlere ait “Kişisel gelişimime katkı sağlaması”, “Yurt dışı eğitim imkânı sağlaması” ve “Farklı bakış açıları geliştirmemi sağlaması” maddelerinin en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Bu sonucu alanyazında destekleyen çalışmalara rastlanmıştır. İpek & Çelik (2019), Tok & Yığın (2013), Acat & Demiral (2002) ve Tuncel (2016) çalışmalarında öğrencilerin yabancı dil öğrenmelerinde en önemli etkenlerden birinin kişisel nedenler olduğu görülmektedir. Tekin (1988), çalışmasında yetişkinlerin eğitime katılma nedenleri; genel kültürü artırmak, daha üst düzeyde eğitime devam etmek, çalıştıkları işlerde daha iyi görev elde etmek, çalıştıkları işlerde derece kademe ilerlemesi sağlamak olduğu saptanmıştır. Göçer (2009), çalışmasında öğrencilerin yabancı dil öğrenme amaçlarının “sınavlarda başarılı olmak” ve “sosyal yaşamda kullanmak” şeklinde olduğu görülmüştür. Arslan (2013), çalışmasında öğretmenlerinin katıldıkları hizmet içi kursunun

kendilerine “yeni arkadaşlar edinme”, “sosyal etkileşim”, “gezi” ve “sertifika alma” yönlerinden faydasının olduğu saptanmıştır.

Yurt dışında dil eğitimini tercih etmeyle ilgili anket maddelerine verilen cevaplar incelendiğinde mesleki nedenlere ait “Alanımda yabancı kaynaklı literatür araştırmama kolaylık sağlaması”, “Öğrencilerimin kişisel gelişimine katkı sağlaması” ve “Öğretim teknolojilerindeki yenilikleri takip etmemi sağlaması” maddeleri en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuca ilişkin alanyazında destekleyen çalışmalara rastlanılmıştır. Tuğ (2014) ve Tuncel (2016)’in çalışmalarında öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenme nedenleri arasında akademik faaliyetlerde bulunmak ve bilimsel araştırmalar yapmak, Türkiye’den gelen insanlarla daha iyi dostluklar kurabilmek, Türk kültürünü daha iyi anlamak olduğu görülmüştür. Kaçar & Zengin (2009), çalışmasında öğrencilerin dil öğrenim amacının sınıf seviyesi arttıkça dil öğrenmeyi diğer milletlerden insanlarla iletişim kurmak olduğunu saptamıştır. Adıyaman, Çangal & Yazıcı (2015), çalışmasında yabancı dil öğrenen öğrencilerin ihtiyaç analizi incelenmiş ve bu çalışmanın verilerine göre katılımcıların dil öğrenme sebeplerinin en önemlisinin Türk kültür ve tarihi hakkında daha çok bilgi sahibi olmak ve Türkiye’yi ziyaret etmek gibi bireysel ilgi ihtiyaçlar olarak belirtildiği saptanmıştır. Balçıkkanlı (2010), çalışmasında öğrencilerin Türkçe öğrenme sebepleri, günlük durumlarda basit diyaloglar gerçekleştirebilme ve Türk kültürü hakkında basit cümleler ve paragraflar okuyup yazabilme olduğu ifade edilmiştir.

Yurt dışında dil eğitimini tercih etmeyle ilgili anket maddelerine verilen cevaplar incelendiğinde kurumsal nedenlere ait “Millî Eğitim Bakanlığının yurt dışı eğitime katılmamı teşvik ediyor olması”, “Eğitim yapılacak ülkenin/ülkelerin uygun olması” ve “Yurt dışı tecrübesi olan meslektaşlarımla anlatımlarının olumlu olması” maddelerinin en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Bu sonuca ilişkin alanyazında destekleyen çalışmalara rastlanılmıştır. Karamanoğlu (2005), çalışmasında yurt dışında Almanca öğrenmiş olan öğrencilerin yüksek yoğunlukta kullandığı stratejilere bakıldığında yabancı dili doğal ortamında öğrenen bireylerin avantaj sağladığını belirlemiştir. Avşar (2006), çalışmasında hizmet içi zamanlamasına ilişkin en çok tercih edilen zamanlar “Haziran ve Eylül seminer” ya da sınav dönemleri, amirlerinin hizmet içi eğitim etkinliklerine katılmaları için kendilerini teşvik ettikleri görüşüne katıldıkları tespit edilmiştir.

5.1.2.Alt problemlere ilişkin sonuçlar

5.1.2.1. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?

Bu araştırmada öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri, cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etme nedenlerinin cinsiyete göre değişmediği görülmektedir.

Literatürde yapılan araştırmalarda cinsiyetin tutumlar üzerinde etkili olup olmadığına yönelik görüş ayrılıkları vardır. Özel, Konca, & Zelyurt (2016), çalışmasında okul öncesi öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin, yabancı dil eğitimine ilişkin görüşleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğunu ve bayan okul öncesi öğretmen adaylarının erkek okul öncesi öğretmen adaylarına göre daha yeterli bir yabancı dil eğitimini gerekli gördükleri belirlenmiştir. Genç & Aksu (2004) ve Bağçeci (2004)'nin çalışmalarında cinsiyetin İngilizce dersine yönelik tutumlar üzerinde etkili olmadığı belirlenmiştir. Bir diğer çalışmada Kazazoğlu (2013), erkek öğrencilerin kız öğrencilere nazaran İngilizce dersine daha fazla olumlu oldukları belirlenmiştir. Öte yandan Eyecisoy (2014), Keçelioğlu (2018), çalışmalarında cinsiyet faktörünün öğretmenlerin hizmet içi eğitim etkinliklerine katılımları üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı saptanmıştır.

5.1.2.2. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri medeni duruma göre farklılaşmakta mıdır?

Mevcut araştırmada öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Sonuç olarak öğretmenlerinin yurt dışı İngilizce dil eğitimi tercih etme nedenleri medeni duruma göre değişmediği ortaya çıkmıştır. Alanyazında mevcut çalışmayı bire bir destekleyecek bir veriye rastlanmamıştır. Ancak Keçelioğlu (2018) tarafından yürütülen çalışma incelendiğinde mevcut araştırma ile uyumlu olarak nitelendirilebilecek araştırma olarak değerlendirilmiştir. Keçelioğlu (2018), tarafından hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin ilkökul öğretmenlerinin algıları incelemiş ve bu çalışmanın verilerine göre öğretmenlerin hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin algıları medeni durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Benzer bir

bulgu, Tuncer & Temur (2017)'un yürüttüğü çalışmada da ortaya çıkmıştır. Bu araştırma göstermektedir ki yabancı dil ders kaygısı, algılanan gelir durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Sonuç olarak mevcut araştırmanın sonucunu bire bir destekleyecek bir veriye rastlanmasa da alanyazında yer alan çalışmalardan elde edilen verilerin bu araştırmanın verisini kısmen destekleyebileceği sonucuna varılmıştır.

5.1.2.3. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri eşin çalışma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmada öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri eşin çalışma durumuna göre farklılık gösterip göstermediği irdelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etme nedenlerinin eşin çalışma durumuna göre değişmediği tespit edilmiştir. Bu veri doğrultusunda yurt dışı yabancı dil eğitimi ve eşin çalışma durumu değişkenini destekleyecek bir veri araştırılmıştır ancak bu sonucu alanyazında destekleyen bir çalışmaya rastlanamamıştır. Bu durum, eşin çalışma durumu ne olursa olsun öğretmenlerin benzer koşullardan etkilendikleri biçiminde açıklanabilir.

5.1.2.4. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri yaş durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Araştırmada öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri yaş durumuna göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Sonuçlara göre 46 ve üzeri yaş grubuna ait öğretmenler, diğer öğretmenlere göre yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenlerinden kişisel nedenlerin daha önemli olduğunu düşündüğünü ortaya koymuştur. Alanyazın incelendiğinde mevcut çalışmayı bire bir destekleyecek bir veriye rastlanmamıştır. Ancak Akgöz& Gürsoy (2014) tarafından yabancı dil kaygısı üzerine yapılan bu çalışma, mevcut araştırma ile tutarlı olarak nitelendirilebilecek sonuçlar ortaya koymuştur. İpek & Çelik (2019) tarafından yabancı dil öğretiminde dil ihtiyaç analizi üzerine gerçekleştirilen çalışmada öğrencilerin dil öğrenme ihtiyaçları ile yaşları arasındaki ilişki incelenmiştir ve öğrencilerin dil öğrenme ihtiyaçları ile yaşları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır. Arıbaş,

Kartal, & Çağlar (2012) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin yaşlarına göre hizmet içi eğitim faaliyetlerinin boyutlarına ilişkin görüşleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

5.1.2.5. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri hizmet süresi durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri hizmet süresi durumuna göre farklılık gösterip göstermediği alt problemi sonuçlarına göre öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etme nedenleri, hizmet süresine göre değişmemektedir. Alanyazında mevcut çalışmayı bire bir destekleyecek bir veriye rastlanmamıştır. Ancak Arıbaş, Kartal, & Çağlar (2012), Engin (2006) ve Karasolak, Tanrıseven, & Konakman (2013) tarafından yürütülen çalışmalar incelendiğinde mevcut araştırma ile uyumlu olarak nitelendirilebilecek araştırmalar olarak değerlendirilmiştir. Engin (2006) tarafından yapılan çalışma yabancı dil (İngilizce) öğretiminde başarıyı etkileyen faktörlerden bazılarını ortaya çıkarabilmek için yapılmış ve 1-5, 6-10, 11-15, 16-20 ve 20+ mesleki kıdem seviyelerinde olan öğretmenlerin hemen hemen bütünü öğrenme ve öğretme etkinliklerinin yürütülmesi için gerekli olan imkân ve şartların, bir başka deyişle eğitim ve öğretim etkinliklerinin girdilerinin İngilizce gibi bir yabancı dilin öğretilmesinde çok önemli faktörler olduğu saptanmıştır. Karasolak, Tanrıseven & Konakman (2013) ve Arıbaş, Kartal & Çağlar (2012) çalışmalarında öğretmenlerin hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin tutumlarının kıdeme göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir.

5.1.2.6. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediği alt problemi sonuçlarına göre doktora eğitim seviyesine sahip öğretmenler, diğer öğretmenlere göre yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenlerinden mesleki nedenlerin daha önemli olduğunu düşündüğü görülmüştür. Alanyazında mevcut

çalışmayı bire bir destekleyecek bir veriye rastlanmamıştır. Ancak Memduhoğlu & Kozikoğlu, (2015), Akalın & Zengin, (2007) ve Çalışkan & Çangal, (2013) tarafından yürütülen çalışmalar incelendiğinde mevcut araştırma ile uyumlu olarak nitelendirilebilecek araştırmalar olarak değerlendirilmiştir. Memduhoğlu & Kozikoğlu (2015) çalışmasında öğrenci tutumlarının mezun oldukları lise türüne göre anlamlı fark göstermediği Anadolu ve fen lisesi mezunlarının tutumlarının daha olumlu olduğu ortaya çıkmıştır. Akalın & Zengin (2007) çalışmasında eğitim düzeyinin artmasına orantılı olarak en az bir yabancı dilin bilinmesi gereği önemli oranda artmaktadır, görüşünde olduğu tespit edilmiştir. Çalışkan & Çangal, (2013) ise çalışmasında kursiyerlerin Türkçe öğrenme ihtiyaçları (ticaret yapma, eğitim ve iş imkânı, bireysel ilgi ve ihtiyaçlar ve sınıf içi iletişim kurma alt boyutlarına göre) ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak mevcut araştırmanın sonucunu bire bir destekleyecek bir veriye rastlanamasa da alanyazında yer alan çalışmalardan elde edilen verilerin bu araştırmanın verisini kısmen destekleyebileceği sonucuna varılmıştır.

5.1.2.7. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri okuldaki görev durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri okuldaki görev duruma göre farklılık gösterip göstermediği alt problemi sonuçlarında şu husus görülmüştür. Okulda laboratuvar şefi olarak çalışan öğretmenler, diğer öğretmenlere göre yurtdışı dil eğitimini tercih etmede kişisel nedenlerin daha önemli olduğunu düşünmektedir. Bu veri Alyaz, Gürsoy, & Kazanoğlu (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışmayla tutarlılık göstermektedir çünkü bu çalışmada adayların yabancı dil öğrenme nedenlerinin % 58,9 oranı ile kişisel nedenler olduğu saptanmıştır.

5.1.2.8. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri eğitim aldıkları dönem durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri eğitim aldıkları dönem durumuna göre farklılık gösterip göstermediği alt problemi sonuçlarına göre Eylül-Aralık 2017 döneminde yurt dışı İngilizce dil eğitimine gönderilen öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etmede kişisel nedenlerin daha önemli olduğunu düşündükleri saptanmıştır. Alanyazın incelendiğinde bu araştırmada elde edilen veriyle bire bir örtüşen bir çalışma bulunamamıştır. Ancak hizmet içi eğitim kurslarının öğretmenlerinin mesleki ve kişisel gelişimine etkisi üzerine gerçekleştirilen Arslan (2013) çalışmaları ile uyumlu olabilecekleri sonucuna varılmıştır. Bu çalışmada öğretmenlerinin hizmet içi eğitim kurslarını almak istedikleri dönemlere göre hizmet içi eğitime yönelik algıları incelenmiştir ve hizmet içi eğitim kurslarının eğitim öğretim yılı içinde ve tatil sürecinde olmasını isteyenlerin algılarının “fark etmez” görüşünü belirtenlere oranla daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır.

5.1.2.9. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri aylık gelir durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri aylık gelir durumuna göre farklılık gösterip göstermediği alt problemi sonuçlarına göre öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etme nedenleri aylık gelir durumuna göre değişmediği tespit edilmiştir. Alanyazında bu veriyi destekleyici araştırma sonuçlarına rastlanamamıştır. Aylık gelir arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışma olmasa da Bağçeci (2004) tarafından yapılan araştırmada ailelerinin aylık gelir durumlarının İngilizce öğretime ilişkin tutumlarını etkilemediği saptanmıştır. Diğer yandan Hanbay (2009) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin ailelerinin gelir düzeylerine göre ikinci yabancı dil olarak Almanca dersine yönelik tutumları “ilgi ve merak”, “istek ve beklenti”, “sevme” ve “kaygı” faktörüne ilişkin puan ortalamalarının yapılan t-testi sonucunda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark yaratmadığı görülmüştür.

5.1.2.10. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri dil sınavı puanı durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri dil sınav puanı durumuna göre farklılık gösterip göstermediği alt problemi sonuçlarına göre öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etme nedenlerinin dil sınav puanı durumuna göre değişmediği görülmektedir. Alanyazında mevcut çalışmayı bire bir destekleyecek bir veriye rastlanmamıştır. Ancak İpek & Çelik (2019) tarafından yabancı dil ihtiyacı üzerine yapılan bu çalışmalar mevcut araştırma ile tutarlı olarak nitelendirilebilecek sonuçlar ortaya koymuştur. Bu çalışmalar yabancı dil eğitimi tercih nedenine dil sınav puanının etkisi incelenmiştir. Sonuç olarak dil sınav puanının yurt dışı dil eğitimi üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı saptanmıştır.

5.1.2.11. MTEGM tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi görmek üzere gönderilen öğretmenlerin bu faaliyeti tercih etme nedenleri atama alanı durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

Öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etme nedenleri atama alanı durumuna göre farklılık gösterip göstermediği alt problemi sonuçlarına göre öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimini tercih etme nedenleri atama alanı durumuna göre değişmediği tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde bu çalışmada elde edilen veriyle tutarlı bir çalışma tespit edilemese de Boylu & Çangal (2015), Memduhoğlu & Kozikoğlu (2015) tarafından İngilizce konuşma kaygısı üzerine gerçekleştirilen çalışmalar ile uyumlu olabileceği sonucuna varılmıştır. Boylu & Çangal (2015) tarafından gerçekleştirilen çalışmaya göre öğrencilerin meslekleri ile konuşma kaygıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Memduhoğlu & Kozikoğlu (2015) tarafından yapılan çalışmada ise tutum katılımcıların öğrenim gördükleri ana bilim dallarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Sonuç olarak mevcut araştırmanın sonucunu birebir destekleyecek bir veriye rastlanamasa da alanyazında yer alan çalışmalardan elde edilen verilerin bu araştırmanın verisini kısmen destekleyebileceği sonucuna varılmıştır.

5.1.3. Nitel verilere ait sonuçlar

5.1.3.1. Yöneticilere göre öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi almalarının kişisel nedenleri neler olabilir?

Araştırmanın ilk sorusunda yöneticilerden öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimi almalarının kişisel nedenlerini ifade etmeleri istenmiştir. Bu soru, araştırmanın diğer katılımcı kitlesi olan öğretmenlere de anket şeklinde sorulmuştur. Yöneticilere göre öğretmenlerin yurtdışı dil eğitimi tercih nedenleri şöyle sıralanmaktadır: Tatil, seyahat, farklı kültürlerden insanlarla tanışma fırsatı, kişisel kariyer, dil seviyesinin yükselmesi, mesleki gelişim, öğretmenlik üst kariyerine bakanlıkta ya da üniversitede öğretim görevlisi olarak devam etmek isteyenler için avantaj sağlaması, yurtdışında eğitim görmek, yurt dışı eğitim bütçesinin Bakanlıkça karşılanması, dolayısıyla daha az maliyetli yabancı dil eğitiminin alınması alacakları sertifikanın özlük haklarında iyileştirme sağlaması ve emeklilik sonrası yabancı dil isteyen bir kurumda iyi bir pozisyonda çalışma arzusu. Ancak bu temalar 5.1.1.1. numaralı soru ile benzerlikler taşıdığı için ve 5.1.1.1. numaralı soruda daha önce yorumlandığı için burada tekrar tartışılmamıştır.

Yöneticilerden bir kişi, öğretmenlerin okul ortamından bir süre uzaklaşma isteği nedeniyle yurt dışını tercih ettiğini ifade etmiştir. Fakat Demirkan (2008) tarafından öğretmenlerin yurtdışına çıkış nedenleri üzerine yapılan araştırmada öğretmenler dil seviyeleri ve imkânlarının artmasıyla birlikte iş, eğitim, hac ve tatil amacıyla yurt dışına çıktıkları tespit edilmiştir.

5.1.3.2. Yöneticilere göre öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi almalarının mesleki nedenleri neler olabilir?

Araştırmanın ilk sorusunda yöneticilerden öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimi almalarının kişisel nedenlerini ifade etmeleri istenmiştir. Bu soru araştırmanın diğer katılımcı kitlesi olan öğretmenlere de anket şeklinde sorulmuştur.

Bu soru ile öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimi almalarının mesleki nedenlerini araştırılmıştır. Katılımcılardan alınan cevaplar ışığında, öğretmenlerin yurtdışı eğitimi almak istemelerinin başlıca nedenleri; kariyerde yükselme olanağı sağlaması, mesleki gelişim,

mesleğinde yaşanan güncel gelişmeleri uluslararası yayınlardan takip edebilme, teknolojiyi kullanabilme isteği, branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerini sağlaması, özlük hakları kazanımı sağlaması, tatil, seyahat, farklı kültürden insanlarla tanışma fırsatı olduğu saptanmıştır. Bu temalar 5.1.1.1. numaralı soru ile benzerlikler taşıdığı için ve 5.1.1.1. numaralı başlıkta daha önce yorumlandığı için burada tekrar tartışılmamıştır.

Araştırmada elde edilen veriye göre İngilizce öğrenmeyle beraber öğretmenler iyi bir prestij sağlayacaktır. Ergül (2005), çalışmasında yabancı dil öğrenmenin pek çok faydası olduğunu ifade etmiştir. Bu faydalardan bir kısmı şunlardır: Yabancı dil hayatı zenginleştiren bir yolu, yabancı bir dili öğrenmiş olan çocuklar, diğer kültürlerle karşı kültürel çoğulculuk, açıklık ve takdir duygusu beslerler. Başka ülkelerde rahatça seyahat edebilme, yabancı dil edebiyatını, film ve müziklerini orijinal şekilleriyle görme ve dünyadaki kültürel farklılığı anlama imkânı kazanırlar. Kendini ifade etme kabiliyetleri gelişir. Kelime hazineleri genişler ve bunun yanında kendi dilini yeni alanlarda kullanma becerileri artar.

5.1.3.3. Yöneticilere göre öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi almalarının kurumsal nedenleri neler olabilir?

Bu soru ile öğretmenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimi almalarının mesleki nedenlerini araştırılmıştır. İnceleme sonucunda öğretmenlerin yurt dışı dil İngilizce dil eğitimi almalarının kurumsal nedenleri şunlardır: Mesleki gelişim; yabancı dilin zorunluluk olması; tatil, seyahat, farklı kültürden insanlarla tanışma fırsatı; özlük hakları kazanımı sağlaması; proje okuluna, üniversiteye geçiş imkânı sağlaması; kişisel kariyer; eğitim için planlanan sürenin/tarihin uygun olması; kurum değiştirebilmelerine olanak sağlaması; Avrupa Birliği projeleri yaparak kurumsal destek sağlama isteği şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Bu temalar 5.1.1.1. numaralı soru ile benzerlikler taşıdığı için ve 5.1.1.1. numaralı başlıkta daha önce yorumlandığı için burada tekrar tartışılmamıştır.

Bu araştırmada elde edilen bir diğer veri MEB tarafından finanse edilmesi, eğitim için planlanan 3 aylık süre boyunca özlük haklarının korunuyor olması ve yurt dışı eğitim için harcırah veriliyor olması şeklindedir. Gardner, faydacı bir amaçla bireyleri dil öğrenmelerine teşvik eden unsurları öncelikle ekonomik ve eğitim amaçlı olduğu görülmüştür (akt. Tok & Yığın (2013)).

5.2. Öneriler

5.2.1. Araştırma sonuçlarına dayalı öneriler

- 1- Öğretmenlere dönük, yurtdışı İngilizce dil eğitiminin öncelikli olarak bireysel, meslek ve toplumsal gelişim için yapıldığına dair farkındalık oluşturma eğitimler yapılmalıdır.
- 2- Kadın öğretmenlerin yurt dışı dil eğitimini tercih etmede sayılarının yetersiz olduğu görülmektedir. Bu bağlamda kadın öğretmenleri bu eğitimlere özendirici bazı teşvikler yapılmalıdır.
- 3- Öğretmenlerin eşlerinin çalışma durumu, çocukların bakımı vb. sebeplerden dolayı yurtdışı yabancı dil eğitiminin eğitim öğretim sezonunun bittiği zamanda yapılmalıdır.
- 4- Yurt dışında yabancı dil eğitimi gören öğretmenler, kurs sonrası Türkiye'ye dönüşünde belli bir süre proje, rapor sunumu, araştırma inceleme yapmaları için teşvik edilmelidir.
- 5- Okul yöneticileri de yurtdışı dil eğitime dâhil edilerek kapsam genişletilip yurt dışı dil eğitiminin bireysel, mesleki ve kurumsal gelişim için yapıldığına dair farkındalık oluşturma eğitimler yapılmalıdır.
- 6- Öğretmenlere yurt dışı İngilizce dil eğitimi planlanırken okullardaki eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde planlanmalıdır.
- 7- Öğretmenlere dönük yurt dışı İngilizce dil eğitiminin bireysel, mesleki ve kurumsal katkıları olacağından öncelikli olarak yabancı dilin en fazla kullanıldığı alanlar olmak üzere tüm alanlardan öğretmenler yurt dışı eğitime gönderilmelidir.

5.2.2. Gelecek araştırmalara yönelik öneriler

- 1- Bu çalışmada öğretmenlerin yurt dışı yabancı dil eğitimini tercih etme nedenleri araştırılmıştır. İleride yapılacak çalışmalarda öğretmenlerin yurt dışı yabancı dil eğitimini tercih etmeme nedenleri üzerine araştırmalar yapılabilir.
- 2- Bu araştırmada yurt dışı yabancı dil eğitime gönderilen öğretmenlerin yabancı dil eğitimini tercih nedenlerinden kurumsal nedenler irdelenmiş olup eğitim sonrası

öğretmenlerin Türkiye'ye dönüşlerinde görevli oldukları kurumlara sağladığı katkılar ayrıca incelenmelidir.

3- Öğretmenlerin yabancı dil eğitim sürecinde yurt dışında karşılaştıkları sorunlar üzerine çalışmalar yapılmalıdır.

4- Yurt dışı yabancı dil eğitimi sonrası Türkiye'ye dönen öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar bir çalışma ile ele alınabilir.

5- Öğretmenlerin yurt dışında bulunduğu 3 aylık süre zarfında Türkiye'deki görev yaptıkları kurumda meydana gelen olumsuzluklar üzerine çalışmalar yürütülebilir.

6- Türkiye'de yabancı dil eğitimi hâlâ bir sorun olarak görünmektedir. Yabancı dili anavatanından öğrenmek için gönderilen öğretmenlerin ülkemizdeki yabancı dil eğitimine ilişkin görüş ve önerileri üzerine çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Vladislavovich, S., Alexandrovna, L., & Alexandrovna, P. (2014). Language Competence in a Puzzle of Modern Russian Vocational Education. *International Education Studies*, v7 n12, p37-46. Erişim adresi: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1071187.pdf>.
- Acat, B., & Demiral, S. (2002). Türkiyede Yabancı Dil Öğreniminde Motivasyon Kaynakları ve Sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 31, 312-329. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/108458>.
- Adıyaman, H., Çangal, Ö., & Yazıcı, M. (2015). Kazakistan'da Türkçe Öğrenen Öğrencilerin İhtiyaç Analizi: Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Örneği, İsmail Güleç ve Bekir İnce. Gent/Belçika, Gent/Belçika, ISBN: 978-3-631-66705-7. *I. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Sempozyumu, 24-26 Nisan 2015*.
- Ağcihan, E. (2015). *Yetişkin Eğitimi Alanında Eğitim Veren Eğitimcilerin Yetişkin Eğitimi Alanındaki Yeterlilikleri (Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 385904).
- Akalın, S., & Zengin, B. (2007). Türkiye'de Halkın Yabancı Dil ile İlgili Algıları. *Journal Of Language and Linguistic Studies* 3(1), Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/104712>.
- Akdemir, E. (2015). *Okul Yöneticilerinin Teknolojiye Yönelik Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi ve Bir Hizmet İçi Eğitim Programı Önerisi (Doktora Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 407534).
- Akgöz, E., & Gürsoy, Y. (2014). Turizm Eğitiminde Yabancı Dil Öğrenme İstek ve Kararlılıklar: Selçuk Üniversitesi Beyşehir Örneği. *Journal Of tourism and Gastronomy Studies* 2(1), 21-29.
- Akpınar, A. (2004). *Türkiyede Temel Mesleki ve Teknik Eğitim (2004)*. Erişim adresi: <https://media.iskur.gov.tr/15334/turkiyede-temel-mesleki-ve-teknik-egitim-raporu.pdf>.
- Aksan, D. (1979). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim I*. Ankara: TDK Yayınları.
- Akyüz, Y. (2004). *Türk Eğitim Tarihi (1. Baskı)*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Alkan, C., & Kurt, M. (1998). *Özel Öğretim Yöntemleri (Disiplinlerin Öğretim Teknolojisi)*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Alkan, C., Doğan, H., & Sezgin, İ. (1998). *Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları*. Ankara: Alkım yayınları.
- Altınışık, S. (1996). Hizmet İçi Eğitim ve Türkiye'deki Uygulama. *Eğitim Yönetimi Dergisi*,2(3), 329-348.
- Alyaz, Y., Gürsoy, E., & Kazanoğlu, F. (2013). Yabancı Dil Öğretmeni Adaylarının Dil Seviyeleri ve Öđrenimini Gördükleri Dile İlişkin Tutumları. *Uludađ Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi* 26(1), 123-148. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/153496>.
- Amoor, S. (2011). The Challenges Of Vocational and Technical Education Programmes in Nigerian Universities. *Journal of Research on Computing in Education*,3,, 479-495.
- Andersson, p., & Köpsén, S. (2015). Continuing Professional Vevlopment of Vocational Teachers: Participation in a Swedish National İnitative. Empirical Research in Vocational Education and Training, 7(1).
- Anonymous. (1991). *Yabancı Dil Eğitim ve Öğretim Komisyon Raporu*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Arıbaş, S., Kartal, ř., & ağlar, İ. (2012). İngilizce Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi* 195, 100-117. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/442245>.
- Arslan, H. (2013). *Hizmet İçi Eğitim Kurslarının Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Mesleki ve Kişisel Gelişime Etkisi (Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:348743).
- Arslan, M. (2015). *Türkiye Milli Eğitim Sistemindeki Değişmeler Işığında Hizmet İçi Eğitim (Yüksek lisans tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 426144).
- Avşar, P. (2006). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kendilerine Yönelik Hizmetiçi Eğitim Programlarını Değerlendirmesi (Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 204590).
- Ayan, İ. (1999). *Öğretmenlerin Geliştirilmesinde Hizmet İçi Eğitimin Rolü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Malatya.: İnönü Üniversitesi.

- Aydın, İ. (2011). *Kamu ve Özel Sektörde Hizmet İçi Eğitim El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Aytaç, T. (2000). *Hizmet İçi Eğitim Kavramı ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar 147*, 66-69. Erişim adresi: http://dhgm.meb.gov.tr/yayimler/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/147/aytac.htm.
- Bağçeci, B. (2004, Temmuz). *Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Tutumları*. 13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi İnönü Üniversitesi Malatya.
- Balçıkanlı, C. (2010). A Study on Needs Analysis of Learners of Turkish Language. *SinoUS English Teaching*, 7(1), 24-28.
- Başaran, İ. (1960). *Hizmeti İçi Eğitim Araştırmaları(39)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Birimi Müdürlüğü Yayınları.
- Başaran, İ. (2006). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Ekinoks Eğitim Danışmanlık.
- Başkan, Ö. (2006). *Yabancı Dil Öğretimi İlkeler ve Çözümler*. İstanbul: Multilingual Yabancı Dil Yayınları.
- Bolat, Y. (2016). *Türkiye’de Meslekî ve Teknik Eğitimin Mevcut Durumu ve Farklı Ülkelerle Karşılaştırılması*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Boylu, A., Günay, G., & Doğan, N. (2016). *Katılım Engelleri Ölçeği-genel (Keö-g): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5(1), 9-27.
- Boylu, E., & Çangal, Ö. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bosna-Hersekli Öğrencilerin Konuşma Kaygılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 4/1*, 349-368. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/137007>.
- Brown, B. (2000). Vocational Teacher Professional Development:ERIC Clearinghouse on Adult, Career, and Vocational Education, Center on Education and Training for Employment, College of Education, the Ohio State University.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). *Anket Geliştirme*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 3(2), 133-151. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26124/275190>.

- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cebeci, S. (2010). *Bilimsel Araştırma ve Yazma Teknikleri*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Creswell, J. (2014). *Karma Yöntem Araştırmaları Tasarımı ve Yürütülmesi. (İkinci Baskıdan Çeviri) (Cev. Ed. Y. Dede ve S. B. Demir)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çalışkan, N., & Çangal, Ö. (2013). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaç Analizi:Bosna Hersek Örneği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 310-334. Erişim adresi: <http://efdergi.ibu.edu.tr/index.php/efdergi/article/viewFile/1257/2168>.
- Çelik, İ. (2007). *Mesleki Teknik Ortaöğretim Kurumlarının Tercih Nedenleri ve Yüksek Öğrenime Hazırlama Açısından Eğitici ve Öğrenci Görüşleri(Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 241879).
- Çepni, S. (2007). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çimer, A. (2008). Yaygın Eğitim ve İnfomal Öğrenme Arasındaki İlişki. *Trabzon Bölge Konferansı*. (s. 264). Trabzon: T.C. MEB Talim Ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.
- Day, C. (1999). *Developing Teachers: The Challenges Of Lifelong Learning*. London. Falmer Press.
- Demirbilek, T. (1992,s.8). Verimlilik Yaratılması ve Geliştirilmesinde Yüksek Öğretim Kurumlarının İşlevleri. *MPM Yayınları Anahtar Gazetesi(Temmuz Sayısı)*.
- Demircan, Ö. (2005). Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri. 207-208.
- Demirkan, C. (2008). *Yabancı Dil Öğreniminin Bireylerin Sosyal Yaşamına Etkisi: Isparta'da Öğretmenler Üzerine Bir Araştırma (Yüksek lisans tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 35314629).
- Dilidüzgün, Ş. (2012). *Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Üzerine Çalışmalar*. Ankara: Pegem Akademi.
- Drage, K. (2010). Professional Development: Implications for İllinois Career and Technical Education Teachers. *Journal of Career and Technical Education*, 25(2), 24-37. *Journal of Career and Technical Education*, 25(2), 24-37.

- Durgut, Y. (2010). *Ortaöğretim Okullarında Yabancı Dil Eğitiminin Etkin Öğrenilememesinin Nedenleri (Yüksek lisans tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 306528).
- EARGED. (2006). *Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi*. Ankara: MEB.
- Engin, A. (2006). İngilizce Öğretiminde Öğrenci Başarısını Etkileyen Etmenler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 287-310. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/32016>.
- Erden, M. (2011). *Eğitim Bilimlerine Giriş*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ergül, E. (2005). *Dil Öğrenme Serüveninde İhtiyaç Duyulan Teknik, Taktik, İpucu ve Motivasyon İlkeleri*, 51-57. Ankara.
- Ergür, D. (1991). *Kamu Sektöründe Çalışan Yüksekokul Mezunu Görevlilerin Hizmet İçi Eğitim Kapsamında Yabancı Dil Eğitimi ile İlgili Görüşler (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ertürk, S. (1966). *Planlı Eğitim ve Değerlendirme*. Ankara: Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu Yayınları.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Eyecisoy, H. (2014). *Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Ganser, T. (2000). An Ambitious Vision of Professional Development for Teachers. *NASSP Bulletin*, 84(618), 6-12.
- Garuba, A. (2004). Continuing Education: An Essential Tool for Teacher Empowerment in an era of Universal Basic Education in Nigeria 23(2). *International Journal of Lifelong Education*, 191-203.
- Gelbal, S., & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 135-145.

- Genç, G., & Aksu, M. (2004,06-09 Temmuz). Malatya İnönü Üniversitesi Öğrencilerinin İngilizce Derslerine İlişkin Tutumları. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda sunulan bildiri*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/nwsaedu/issue/19827/212435>.
- Göçer, A. (2009). Türkiyede Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Lise Öğrencilerinin Hedef Dile Karşı Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Turkish Studies* 4(8), 1288-1313. Erişim adresi: <https://pdfs.semanticscholar.org/c139/141d404d6238ca9a3f2b59d15c79a98a7b0b.pdf>.
- Grasmane, D., & Grasmane, S. (2011). Foreign Language Skills for Employability in the EU Labour Market. *European Journal of Higher Education*, v1 n2-3, 192-201.
- Gültekin, M., Çubukçu, Z., & Dal, S. (2010). İlköğretim Öğretmenlerinin Eğitim-Öğretimle İlgili Hizmetiçi Eğitim Gereksinimleri (29). *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 131-152.
- Güneş, M. (2006). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılmayı İsteme ve İstememe Nedenleri (Mamak İlçesi Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hakyemez, S. (2016). *Ortaokullarda Çalışan Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Etkinliklerine Yönelik Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 419363).
- Hanbay, O. (2009). 10. Sınıf Öğrencilerinin Farklı Değişkenlere Göre İkinci Yabancı Dil Olarak Almancaya Yönelik Tutumları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 8 (30), 79-91. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/70140>.
- Haznedar, B. (2010). Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi: Reformlar, Yönelimler ve Öğretmenlerimiz. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*.
- İpek, S., & Çelik, N. (2019). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaç Analiz:Polonya Örneği. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/890403>.

- Islattı, H. (1999). *Türkiye’de Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimi ve Almanca Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitimleri (Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 176337).
- Kaçar, I., & Zengin, Z. (2009). İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Dil Öğrenme İle İlgili İnançları, Öğrenme Yöntemleri, Dil Öğrenme Amaçları ve Öncelikleri Arasındaki İlişki. *Dil ve Dilbilimi Çalışmaları Dergisi*, 5(1)., Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/104703> .
- Kam, M. (2013). *Mesleki ve Teknik Eğitim Ortaöğretim Okullarının Tercih Edilme Nedenlerinin Belirlenmesi ve Analizi (Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 338976).
- Kaplan, M. (2001). *Kültür ve Dil*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Karakuş, G. (2010). *Öğretmenlerin Yabancı Dil Eğitiminin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri (Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 273472).
- Karamanoğlu, Ş. (2005). *Almanca Öğretmen Adaylarında Yabancı Dil Öğrenme Stratejileri Kullanımı (Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 188699).
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi (11. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasolak, K., Tanrıseven, I., & Konakman, G. (2013). Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 21(3), 997-1010. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/209992> .
- Kaya, A., Çepni, S., & Küçük, M. (2004). Fizik Öğretmenleri İçin Üniversite Destekli Bir Hizmet İçi Eğitim Model Önerisi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(1).
- Kayahan, M. (2003). *İlköğretimde Yabancı Dil Eğitimi (Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 136939).
- Kazazoğlu, S. (2013). Türkçe ve İngilizce Derslerine Yönelik Tutumun Akademik Başarıya Etkisi. *Eğitim ve Bilim* (38), 170.

- Keçelioğlu, M. (2018). *Milli Eğitim Bakanlığı Bünyesindeki Hizmetiçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin İlkokul Öğretmenlerinin Algıları (Tezsiz Yüksek Lisans Projesi)*. Denizli: Erişim adresi: <http://acikerisim.pau.edu.tr/xmlui/handle/11499/2520> .
- KHK. (2011). *Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname*.
- Kınsız, M. (2005, Ekim 28). Mesleki Yabancı Dil Eğitiminin Sürdürülebilir Gelişmeye Katkıları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (13), 269-270.
- Knox, A., & Videbeck, R. (1963). *Adult Education and Adult Life Cycle*. 13(2), 102-121. *Adult Education Quarterly*,.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları 575.
- Kuru Atadere, Y. (2012). *Türkiye’de Erken Yaşta Yabancı Dil Eğitimi. Veli ve Öğretmenlerin Erken Yaşta Yabancı Dile Yönelik Algı ve Tutumları (Yüksek Lisans Tezi)*. Yök Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 345887).
- MAÖL. (2018). *Mili Eğitim Bakanlığı Mesleki Açık Öğretim Lisesi*. Ankara: Erişim adresi: <http://maol.meb.gov.tr/www/mevzuat/icerik/18> .
- MEB. (1973). *Milli Eğitim Temel Kanunu* . Ankara.
- MEB. (1995). *Millî Eğitim Bakanlığı Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliği*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2006). *MEB Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Yönetmeliği*. Erişim adresi: <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/424.pdf>.
- MEB. (2013). *Öğretmenlerin Mesleki Gelişimleri Kapsamında Uygulanan Eğitim Programlarının Süreç ve Sonuçlarının İncelenmesi ve Değerlendirilmesi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2014a). *Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2014-2018*. Ankara. Erişim adresi: <http://abdigm.meb.gov.tr/projeler/ois/017.pdf>.
- MEB. (2014b). *2013 Yılı Hizmetiçi Eğitim Faaliyet Raporu*. . Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2015). *Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumları Alan/Bölüm, Atölye ve Laboratuvar Şefliklerine İlişkin Yönerge*. Ankara: MEB.

- MEB. (2018a). *Türkiyede Mesleki ve Teknik Eğitimin Görünümü*. Ankara.
- MEB. (2018b). *Mesleki ve Teknik Ortaöğretimde Kurumsal Dış Değerlendirme Raporu*. Ankara.
- MEB. (2019a). *Geçmişten Günümüze Fotoğraflarla Mesleki ve Teknik Eğitim*. Ankara: Erişim adresi: http://mtegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_05/30125511_30093130_mesleki_teknik_egitim_kitap.pdf.
- MEB. (2019b). *Strateji Geliştirme Başkanlığı Eğitim İstatistikleri, s.157*. Erişim adresi: http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_09/30102730_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2018_2019.pdf.
- MEGEP. (2019). *Ortaokul 8.sınıf öğrencilerine Tanıtım ve Yönlendirilmesi*. Erişim adresi: http://www.megep.meb.gov.tr/dokumanlar/Diger/55_ALAN_203_DAL.pdf.
- Memduhoğlu, H., & Kozikoğlu, İ. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Yabancı Dil Derslerine İlişkin Tutumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 184-202. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/zgefd/issue/47937/606410>.
- Meslekî Eğitim Kanunu.19.6.1986 tarihinde yayımlandı.* (1986). T.C. Resmi Gazete.
- METARGEM. (1997). *Endüstri Meslek Lisesi Mezunlarını İzleme Araştırması*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Miller, H. (1967). *Participation of Adults in Education, a Force-Field Analysis*. Chicago: Center for the Study of Liberal Education for Adults.
- MTEGM. (2016). *Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okul/Kurumlarında Okutulan Mesleki Yabancı Dil Dersi Etki Analizi Raporu*. Ankara: Erişim adresi: http://mtegm.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=1065.
- MTEGM. (2018). *Yurtdışına İngilizce Dil Eğitimi Görmek Üzere Gönderilecek Atölye ve Laboratuvar Öğretmenleri Başvuru Klavuzu*. Ankara.
- MTEGM. (2020). *Mesleki Eğitim Merkezi Süreci*. Erişim adresi: https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/photos/2020/02/05/metgem_2020_8sinif_tanitimlari_5e3ad105d345c.pdf.

- Nyikos, M. (1990). Sex-related differences in adult language learning: Socialization and memory. *Modern Language Journal*, 74(3), 273-287. doi:10.2307/327624.
- Odabaşı, H. (2009). *Öğretmenlikte Mesleki Gelişim*. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- OECD (2009) (Organisation for Economic Co-operation and Development), *Creating Effective Teaching and Learning Environments: First Results from Talis*. Organisation for Economic Co-Operation and Development. (2009).
- Oğuzkan, A. (1981, s.79). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını.
- OYGM. (2014). *2013 Yılı Hizmetiçi Eğitim Faaliyet Raporu*. Ankara.
- OYGM. (2015). *Standart programlar*. Ankara: Erişim adresi: <http://oygm.meb.gov.tr/dosyalar/StPrg/> .
- OYGM. (2017). *Hizmetiçi Eğitim İhtiyaç Analizi Anketi*. . Ankara: Erişim adresi: <https://oygm.meb.gov.tr/www/hizmetici-egitim-ihtiyac-analizi-anketi/icerik/404>.
- Öner, G. (2008). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Yabancı Dil Öğrenmelerini Etkileyen Etmenler (Doktora Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 226720).
- Özdemir, S. (2019). *Türkiyede Yabancı Dil Eğitim Politikalarına İlişkin Yabancı Dil Öğretmenlerinin Görüşleri (Yüksek Lisans tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 576480).
- Özel, E., Konca, A., & Zelyurt, H. (2016). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Eğitimine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, Cilt 17, Sayı 1,, 331-342.
- Özer, B. (2005). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Mesleki Gelişime İlgisi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 4 (8), 44-58.
- Öztürk, M., & Sancak, S. (2007). Hizmet İçi Eğitim Uygulamalarının Çalışma Hayatına Etkileri. *Journal of Yaşar University* 2(7), 761-794.
- Sabah, S., & Çekin, R. (2016). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine Katılımlarını Etkileyen Etmenler*. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/227486>.
- Saban, A. (2000). Hizmetiçi Eğitimde Yeni Yaklaşımlar. *Milli Eğitim Dergisi* (145), 25-30.

- Scanlan, C. (1986). *Deterrents to Participation: An Adult Education Dilemma. Information Series no. 38.* Washington: U.S. Department of Education. Office of Educational Research and Improvement.
- Sevi, L. (2010). *Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Eğitiminin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri (Yüksek Lisans Tezi).* YÖK Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 273468).
- Sezgin, O. (1991). *Üçüncü Neslin Eğitimi, (1. Baskı).* Ankara: Diyanet Vakfı Yayınları.
- Silva, T. (1998, s. 34). *Adult Education Participation Decisions and Barriers: Review of Conceptual Frameworks and Empirical Studies. Working Paper Series no: 98-10.* Washington: U.S. Department of Education. National Center for. Washington: U.S. Department of Education.
- Soylu, S. (2014). *Meslekî Açık Öğretim Lisesi Muhasebe Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Yüksek Lisans Tezi).* YÖK Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No:366242).
- Sözer, Y. (2017). Meslekî Açık Öğretim Lisesi Öğrencilerinin Örgün Eğitim Dışında Olma Nedenlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 30,* 493-507.
- Şaban, A. (2000). Hizmet İçi Eğitimde Yeni Yaklaşımlar. *Milli Eğitim Dergisi, (145), 25-27. Milli Eğitim Dergisi, 25-27.*
- Şahinkesen, A. (1992). Eğitimde İkili Sistem. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi Cilt(25), 691.*
- Taymaz, H. (1997). *Hizmet İçi Eğitim: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler.* Ankara: Takav Matbaası.
- Tekin, M. (1988). *Ankara İlinde Yetişkinlerinörgün Yetişkin Eğitimi Programlarına Katılmaya Güdüleyen Etmeler ve Yetişkinlerinkatılmada Karşılaştıkları Güçlükler (Doktora Tezi).* YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 10757).
- Tok, M., & Yığın, M. (2013). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Nedenlerine İlişkin Bir Durum Çalışması. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 8,* 132-147.
- Toklu, O. (2011). *Dilbilimine Giriş.* Ankara: Akçağ Yayınları.

- Topaloğlu, A. (1989). *Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü*. Ötüken Yayınları.
- TTKB. (2014). *20/02/2014 tarihli ve 9 sayılı Kurul kararı, Mart 2014-2678 sayılı Tebliğler Dergisi*. Erişim adresi: <https://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretmenlik-alanlari/icerik/201>.
- Tuğ, K. (2014). Kırgızistan’da Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Bu Dili Öğrenme Nedenleri ve Türklük Bilincine Karşı Farkındalıkları. *Karatekin Edebiyat Fakültesi Dergisi (KAREFAD) 4(1)*, 35-44.
- Tuncel, H. (2016). Yunan Üniversite Öğrencilerinin Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Algıları ve Türkçe Öğrenme Sebepleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 20 (1)*, 107-128.
- Tuncer, M., & Temur, M. (2017). Yabancı Dil Hazırlık Eğitimi Alan Öğrencilerin Yabancı Dile Yönelik Kaygı ve Başarıları Arasındaki İlişkiler. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 905-912. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/zgefd/article/606290>.
- Tutum, C. (1979). *Personel Yönetimi*. Ankara: Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (TDK)*. (2018). Türk Dil Kurumu Sözcükleri: Erişim adresi: <http://www.tdk.gov.tr/https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Türk Dil Kurumu(TDK)*. (2019). Türk Dil Kurumu Sözcükleri. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>. adresinden alındı
- Türk Eğitim Derneği (TED) Öğretmen Yeterlikleri*. (2009). Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği(TÜSİAD) Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Yeniden Yapılandırılması*. (1999). İstanbul: Lebib Yalkın Yayınları ve Basım İşleri A.Ş.
- Vardar, B. (1988). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: ABC Tanıtım Basımevi.
- Yazıcıoğlu, F. (1986). *Eskişehir’deki Ortaöğretim Kurumlarında Görevli Yabancı Yıl Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları ve Eğitim-Öğretimde Karşılaştıkları Güçlükler(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. . Ankara: Seçkin Yayınevi.

Yıldız, C. (2006). *Endüstri Meslek Liselerinde Görevli Atölye ve Laboratuvar Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Saptanması (Yüksek Lisans Tezi)*. YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (Tez No: 171379).

EKLER

Ek 1. Anket

İNGİLİZCE DİL EĞİTİMİ İÇİN YURT DIŞINA GÖNDERİLEN ÖĞRETMENLERİN DİL EĞİTİMİNİ TERCİH ETME NEDENLERİ ANKETİ

Değerli Öğretmenim,

Bu anket formu, “**Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Tarafından Yurt Dışına İngilizce Dil Eğitimi İçin Gönderilen Öğretmenlerin Dil Eğitimi Tercih Etme Nedenleri**” adlı yüksek lisans tezinin verilerini toplamak amacıyla düzenlenmiştir. Bu anket dört bölümden oluşmaktadır. Bölümlerde size uygun olan seçeneğin yanındaki parantez/kare içine (X) işareti koyarak yanıtlamanız beklenmektedir. Elde edilecek veriler sadece bu araştırmayla sınırlı kalacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Araştırmaya sağlayacağınız katkılar için teşekkür ederim.

(Not: Lütfen ankete isminizi yazmayınız.)

Abdullah CANSIZ
Yüksek Lisans Öğrencisi
e-posta: acansiz@meb.gov.tr

Bölüm I: Kişisel Bilgiler

Aşağıdaki sorulara kendinize uygun cevabı veriniz.

1. Cinsiyetiniz

- a. () Kadın b. () Erkek

2. Yaşınız

- a. () 22-27 üzeri b. () 28-33 c. () 34-39 d. () 40-45 e. () 46 ve üzeri

3. Medeni durumunuz

- a. () Evli b. () Bekar

4. Eşiniz çalışıyor mu? (Medeni durumunuz bekâr ise boş bırakınız.)

- a. () Evet b. () Hayır

5. Çocuk sayısı

- a. () 0 b. () 1 c. () 2 d. () 3 ve üzeri

6. Hizmet süreniz

- a. () 1-5 b. () 6-10 c. () 11-15 d. () 16 ve üzeri

7. Öğrenim durumunuz

- a. () Lisans b. () Yüksek Lisans c. () Doktora

8. Yurt dışına İngilizce dil eğitime başvuru için esas alınan atama alanınız

- a. () Bilişim Teknolojileri b. () Biyomedikal Cihaz Teknolojileri
c. () Denizcilik d. () Elektrik-Elektronik Teknolojisi
e. () Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri f. () Gemi Yapımı
g. () İnşaat Teknolojisi h. () Kimya Teknolojisi
j. () Konaklama ve Seyahat Hizmetleri k. () Makine Teknolojisi
l. () Metal Teknolojisi m. () Motorlu Araçlar Teknolojisi
n. () Mobilya ve İç Mekân Tasarımı o. () Plastik Teknolojisi
ö. () Raylı Sistemler Teknolojisi p. () Sivil Havacılık
r. () Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme
s. () Tematik Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde görev yapan öğretmen kontenjanından başvuru yaptım.
ş. () Uçak Bakım t. () Ulaştırma Hizmetleri
u. () Yenilenebilir Enerji Teknolojileri ü. () Yiyecek İçecek Hizmetleri

9. Okuldaki göreviniz

- a. () Alan-Bölüm Şefi b. () Atölye Şefi c. () Laboratuvar Şefi
d. () Atölye Öğretmeni e. () Laboratuvar Öğretmeni

10. Ailenizin aylık geliri

- a. () 3000-3999 TL b. () 4000-4999 TL
c. () 5000-5999 TL d. () 6000 TL ve üzeri

11. Yurt dışına İngilizce dil eğitime başvuruya esas yabancı dil puanınız

- a. () 45-54 b. () 55-64 c. () 65-74 d. () 75-84 e. () 85 ve üzeri

12. Dil eğitime gittiniz dönem

- a. () Eylül 2017 - Aralık 2017 tarihleri arası
b. () Haziran 2018 - Ekim 2018 tarihleri arası

Bölüm II: Yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih nedenleri

Aşağıdaki nedenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitime katılmak istemenizi ne derecede etkilediğini işaretleyiniz.

A- Kişisel Nedenler	Etkileme Düzeyi				
	Hiç	Az	Orta	Oldukça	Tamamıyla
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1- Kişisel gelişimime katkı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
2- Motivasyonumu artırma fırsatı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
3- Meslektaşlarımla tanışıp yeni arkadaşlar edinmemi sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
4- İş yoğunluğundan uzaklaşarak dinlenmemi sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
5- Farklı ülkelerden insanlarla arkadaş olmamı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
6- Yurt dışında tatil yapmamı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
7- Farklı ülke/ülkeleri tanımamı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
8- Farklı kültürleri tanımamı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
9- Farklı bakış açıları geliştirmemi sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
10- Yurtdışına seyahat imkânı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
11- Yurt dışı eğitim imkânı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
12- Kendime olan öz güveni artırmamı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
13- Alacağım sertifikanın özlük haklarımda iyileştirme sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
14- Aile bireylerinin (eş, anne, baba vb.) yurt dışı eğitime katılmamı teşvik etmesi	☐	☐	☐	☐	☐
15- Aile üyelerimin gelişimine katkı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
16- Kendi kültürümden yapamadıklarımı farklı ülkede yapabilmemi sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
17- Yeni yaşantılar kazanmamı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer (Varsa lütfen belirtiniz.)					

Bölüm III: Yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih nedenleri

Aşağıdaki nedenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimine katılmak istemenizi ne derecede etkilediğini işaretleyiniz.

B- Mesleki Nedenler	Etkileme Düzeyi				
	Hiç	Az	Orta	Oldukça	Tamamıyla
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1- Öğretmenlik meslek becerilerimin gelişimini sağlaması (Sınıf yönetimi, öğretim yöntemleri, ölçme değerlendirme vb.)	☐	☐	☐	☐	☐
2- Branşımın gerektirdiği becerileri edinmemi sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
3- Güncel öğretim programlarına uyum sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
4- Makine/teçhizat kullanımına fayda sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
5- Kendi alanım dışındaki alanlara yönelik bilgi ve becerileri kazanmamı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
6- Öğretim teknolojilerindeki yenilikleri takip etmemi sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
7- Alanımda yabancı kaynaklı literatür araştırmama kolaylık sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
8- Kariyerimde yükselmeme katkı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
9- Meslektaşarımla bilgi ve tecrübe paylaşımı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
10- Mesleki yenilenmemi sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
11- Mesleki öz güveni artırmamı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
12- Öğrencilerimin kişisel gelişimine katkı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
13- Öğrencilerimin alan becerilerinin gelişimine katkı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
14- Öğrencilerimin akademik yönlendirmesine katkı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
15- Öğrencilerimin istihdam edilmelerine yönelik farklı bakış açısı edinilmesine katkı sağlaması	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer (Varsa lütfen belirtiniz.)					

Bölüm IV: Yurt dışında İngilizce dil eğitimi tercih nedenleri

Aşağıdaki nedenlerin yurt dışı İngilizce dil eğitimine katılmak istemenizi ne derecede etkilediğini işaretleyiniz.

C- Kurumsal Nedenler	Etkileme Düzeyi				
	Hiç (1)	Az (2)	Orta (3)	Oldukça (4)	Tamamıyla (5)
1- Branşımında ilgimi çeken eğitim çeşitliliğinin olması	☐	☐	☐	☐	☐
2- Eğitimin içerik bakımından zengin olması	☐	☐	☐	☐	☐
3- Eğitim için planlanan tarihin uygun olması	☐	☐	☐	☐	☐
4- Eğitim için planlanan sürenin uygun olması	☐	☐	☐	☐	☐
5- Eğitim yapılacak ülkenin/ülkelerin uygun olması	☐	☐	☐	☐	☐
6- Eğitimin alanında uzman kişiler tarafından verilecek olması	☐	☐	☐	☐	☐
7- Yurt dışı tecrübesi olan meslektaşlarımın anlatımlarının olumlu olması	☐	☐	☐	☐	☐
8- Yurt dışı eğitim tecrübesinin bazı durumlarda avantaj sağlayacak olması (Ek ders, egzersiz çalışması, yönetici atama vb.)	☐	☐	☐	☐	☐
9- Okul yönetiminin yurt dışı eğitime katılmamı teşvik ediyor olması	☐	☐	☐	☐	☐
10- Millî Eğitim Bakanlığının yurtdışı eğitime katılmamı teşvik ediyor olması	☐	☐	☐	☐	☐
11- Yurt dışı eğitim için harcırah veriliyor olması	☐	☐	☐	☐	☐
12- Eğitimin yapıldığı yerlerin imkânlarının iyi olması (Konaklama, yeme içme, iklim koşulları vb.)	☐	☐	☐	☐	☐
13- Kurum değiştirmeme katkı sağlayacak olması	☐	☐	☐	☐	☐
14- Orada edindiğim deneyimleri ve kazanımları meslektaşlarımla paylaşmama olanak sağlayacak olması	☐	☐	☐	☐	☐
15- İlgili sektörlere öğrenci stajlarına bakış açılarına olumlu katkı sağlayacak olması	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer (Varsa lütfen belirtiniz.)					

Belirtmek istediğiniz hususları aşağıdaki boş alana yazabilirsiniz.

Ek 2. Etik Kurulu Onay

Evrak Tarih ve Sayısı: 07/01/2019-E.276

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : 61923333/050.99/
Konu : 08/06 Abdullah CANSIZ

Sayın Abdullah CANSIZ

İlgi : Abdullah CANSIZ 21/12/2018 tarihli ve 0 sayılı yazı

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığının 02.01.2019 tarihli ve 08 sayılı toplantısında alınan "06" nolu karar örneği ekte sunulmuştur. Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr. Arif BİLGİN
Etik Kurulu Başkanı

6. Abdullah CANSIZ'ın "Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Tarafından Yurt Dışına İngilizce Dil Eğitimi İçin Gönderilen Atölye ve Laboratuvar Öğretmenlerinin Dil Eğitimi Tercih Etme Nedenleri" başlıklı çalışması görüşmeye açıldı.

Yapılan görüşmeler sonunda; Abdullah CANSIZ'ın "Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Tarafından Yurt Dışına İngilizce Dil Eğitimi İçin Gönderilen Atölye ve Laboratuvar Öğretmenlerinin Dil Eğitimi Tercih Etme Nedenleri" başlıklı çalışmasının Etik açıdan uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

Evrak Doğrulamak İçin : <http://193.140.253.232/envision.Sorgula/BelgeDogrulama.aspx?V=BE6E42U9T>

Etik Kurulu Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi:
sakaryauniversitesi@hs01.kep.tr
Tel:0264 295 50 00 Faks:0264 295 50 31
E-Posta :ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ :www.sakarya.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 3. Araştırma İzni

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : 20880154-604.01.02-E.24628582
Konu : Araştırma izni

20.12.2018

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Abdullah CANSIZ'ın 28/11/2018 tarihli ve bila sayılı dilekçesi.
b) 07/03/2012 tarihli ve B.08.0.YET.00.20.00.0/3616 (2012/13) sayılı Genelge.

Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi ve Genel Müdürlüğümüz Kalite Geliştirme Şube Müdürü Abdullah CANSIZ'ın "Milli Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Tarafından Yurtdışına İngilizce Dil Eğitimi İçin Gönderilen Atölye ve Laboratuvar Öğretmenlerinin Dil Eğitimi Tercih Etme Nedenleri" konulu araştırma önerisi ve anket soruları ilgi (b) Genelge çerçevesinde incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda, söz konusu araştırmanın onaylı örneği Genel Müdürlüğümüzde muhafaza edilen araştırma önerisi ve anket sorularının; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçlarına uygun olarak, ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde ve gönüllülük esas olmak koşuluyla Genel Müdürlüğümüze bağlı dilekçe eki listedeki okullarda uygulanması uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Şennur ÇETİN
Bakan a.
Daire Başkanı

Ek: Araştırma önerisi, anket soruları ve okul listesi (18 sayfa)

Dağıtım:
Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü'ne,
Abdullah CANSIZ'a,

Atatürk Blv. No:9806648 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: mtegm@meb.gov.tr
meb@hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için: Fahri ÖZBUDUN Öğretmen
Tel: (0 312) 4131308
Faks: (0 312) 4251967

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden b431-a928-376a-8255-4daf kodu ile teyit edilebilir.

Ek 4. Hizmet İçi Eğitim İstatistik Bilgileri Kullanım İzni

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü

Sayı : 43501582-774.01.01-E.23483107
Konu : Bilgi Talebi

27.11.2019

Sayın Abdullah CANSIZ
Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Bina
Atatürk Bulvarı No 98 1. Kat A Blok
Kızılay ANKARA

İlgi : 12/11/2019 tarih ve 22361489 sayılı dilekçe.

İlgi dilekçeniz incelenmiş olup, Genel Müdürlüğümüz hizmetiçi eğitim enstitüsünde öğretmenlere yönelik düzenlenen dil eğitimlerinin branşlar bazında dağılımı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Sibel AKBIYIK
Bakan a.
Daire Başkanı

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
28.11.2019

Millî Müdafaa Cud. 06649 Kızılay/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: aygnm@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Dilek GÜNSHİKİ
Tel: (0 312) 41750 70 41 63
Faks: (0 312) 425 30 94

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 0119-3052-3800-9392-47d8 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 5. Görüşme Formu

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YURT DIŞINA İNGİLİZCE DİL EĞİTİMİ İÇİN GÖNDERİLEN ÖĞRETMENLERİN DİL EĞİTİMİNİ TERCİH ETME NEDENLERİ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Tarih: ____ / ____ / 2019

Saat (Başlangıç/Bitiş): ____ / ____

Sayın yönetici,

Bu form, “**Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Tarafından Yurt Dışına İngilizce Dil Eğitimi İçin Gönderilen Öğretmenlerin Dil Eğitimi Tercih Etme Nedenleri**” adlı yüksek lisans tez çalışması için veri toplamak için hazırlanmıştır. Çalışmanın amacı, öğretmenlerin yurt dışında dil eğitimi tercih nedenlerini belirlemek ve bu konuda öneriler ortaya koymaktır. Elde edilecek veriler sadece bu araştırmayla sınırlı kalacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Bu araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz için şimdiden teşekkür ederim.

Abdullah CANSIZ
Yüksek Lisans Öğrencisi

- o. () Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme
- ö. () Tematik Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde görev yapan öğretmen kontenjanından başvuru yaptım.
- p. () Uçak Bakım
- r. () Ulaştırma Hizmetleri
- s. () Yenilenebilir Enerji Teknolojileri
- ş. () Yiyecek İçecek Hizmetleri
- t. () Diğer

Bölüm II: Öğretmenlerin Yurt Dışında İngilizce Dil Eğitimi Almalarının Nedenleri

1-Sizce öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi almalarının **kişisel nedenleri** neler olabilir? (Örneğin: Yurt dışında tatil yapmalarını sağlaması, alacakları sertifikanın özlük haklarında iyileştirme sağlaması, meslektaşlarıyla tanışıp yeni arkadaşlar edinmelerini sağlaması, yurt dışı seyahat imkânı sağlaması vb.)

.....
.....

Birinci soruda belirttiğiniz kişisel nedenleri önem derecesine göre aşağıdaki boşluklara yazınız.

a. Çok önemli olanlar:

.....
.....

b. Orta derecede önemli olanlar:

.....
.....

c. Az önemli olanlar:

.....
.....

2-Sizce öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi almalarının **mesleki nedenleri** neler olabilir? (Örneğin: Öğretmenlik mesleki becerilerinin gelişimini sağlaması, branşlarının gerektirdiği becerileri edinmelerini sağlaması, mesleki yenilenmelerini sağlaması, kariyerlerinde yükselmelerine katkı sağlaması vb.)

.....
.....

İkinci soruda belirttiğiniz mesleki nedenleri önem derecesine göre aşağıdaki boşluklara yazınız.

a. Çok önemli olanlar:

.....
.....

b. Orta derecede önemli olanlar:

.....
.....

c. Az önemli olanlar:

.....
.....

3-Sizce öğretmenlerin yurt dışında İngilizce dil eğitimi almalarının **kurumsal nedenleri** neler olabilir? (Örneğin: Kurum değiştirebilmelerine olanak sağlaması, eğitim için planlanan sürenin uygun olması, eğitim için planlanan tarihin uygun olması, yurt dışı eğitim için harcırah veriliyor olması vb.)

.....
.....

Üçüncü soruda belirttiğiniz mesleki nedenleri önem derecesine göre aşağıdaki boşluklara yazınız.

a. Çok önemli olanlar:

.....
.....

b. Orta derecede önemli olanlar:

.....
.....

c. Az önemli olanlar:

.....
.....

Yurt dışı İngilizce dil eğitimine gidecek retmenlerin alacakları eğitime ilişkin herhangi bir öneriniz var mı? Varsa açıklayınız.

.....
.....

Bu konuda belirtmek istediğiniz başka görüş ve önerileriniz var mı?

.....
.....

ÖZGEÇMİŞ VE ESERLER LİSTESİ

Adı ve Soyadı: Abdullah CANSIZ

E-postası: abduallah.cansiz@hotmail.com

İletişim: 0505 5227008

ÖĞRENİM DURUMU

Yüksek Lisans: Sakarya üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Lisans: Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü

GÖREVLER:

Görev Unvanı	Görev Yeri	Yıl
Öğretmen	Prof. Dr. Bahri Savcı İ.Ö.O. Osmancık-Çorum	2000-2002
Öğretmen	Camili İ.Ö.O. Borçka-Artvin	2002-2003
Öğretmen	Fatih M.T.A.L. Sincan-Ankara	2003-2006
Öğretmen	Şentepe Lisesi Yenimahalle-Ankara	2006-2009
Öğretmen	Keçiören Lisesi Keçiören-Ankara	2009-2017
Şube müdürü	Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü-Ankara	2017-

ESERLER:

Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan bildiriler:

Cansız, A. (2020, Mart). *Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yurt dışına İngilizce dil eğitimi için gönderilen öğretmenlerin dil eğitimi tercih etme nedenleri*. 3. Erasmus Uluslararası Akademik Araştırmalar Sempozyumu, Ankara.

